

T.C.
BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İŞLETME YÖNETİMİ ANABİLİMDALI
EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ BİLİM DALI

**SINIF ÖĞRETMENLERİNİN SINIF YÖNETİMİ HAKKINDA
GÖRÜŞLERİ VE BİR UYGULAMA**

(Yüksek Lisans Tezi)

Tezi Hazırlayan: **Emine DENKDEMİR**

İSTANBUL, 2007

T.C.
BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İŞLETME YÖNETİMİ ANABİLİMDALI
EĞİTİM YÖNETİMİ ve DENETİMİ BİLİM DALI

**SINIF ÖĞRETMENLERİNİN SINIF YÖNETİMİ HAKKINDA
GÖRÜŞLERİ VE BİR UYGULAMA**

Tezi Hazırlayan:

Emine DENKDEMİR

Öğrenci No:

050712227

Danışman:

Yrd. Doç. Dr. Seval AKBIYIK

İSTANBUL, 2007

YEMİN METNİ

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum “Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Hakkında Görüşleri ve Bir Uygulama” adlı çalışmanın, tarafımdan, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım kaynakların kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım. 09 /07/ 2007

Emine DENKDEMİR

T.C.
BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ
TEZLİ YÜKSEK LİSANS SINAV TUTANAĞI

.16.10.2007

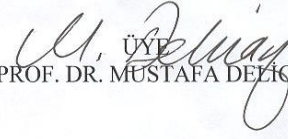
Enstitümüz *İşletme Yönetimi* Anabilim dalı *Eğitim Yönetimi ve Denetimi* Bilim dalı yüksek lisans öğrencilerinden 050712227 numaralı Emine Denkdemir'in "*Beykent Üniversitesi Lisansüstü Eğitim - Öğretim ve Sınav Yönetmeliği*"nin ilgili maddesine göre hazırlayarak, Enstitümüze teslim ettiği "**SINIF ÖĞRETMENLERİNİN SINIF YÖNETİMİ HAKKINDA GÖRÜŞLERİ VE BİR UYGULAMA**" tezini, Yönetim Kurulumuzun 10.07.2007 tarih ve 2007/37 sayılı toplantısında seçilen ve Üniversite binasında toplanan biz jüri üyeleri huzurunda, ilgili yönetmeliğin (c) bendi gereğince (70) dakika süre ile aday tarafından savunulmuş ve sonuçta adayın tezi hakkında *oybirliği* ile **Kabul** kararı verilmiştir.

İşbu tutanak, 4 nüsha olarak hazırlanmış ve Enstitü Müdürlüğü'ne sunulmak üzere tarafımızdan düzenlenmiştir.

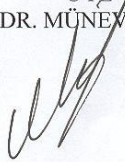
DANIŞMAN
YRD.DOÇ.DR. SEVAL AKBIYIK

ÜYE
PROF. DR. MUSTAFA DELİCAN

ÜYE
PROF. DR. MÜNEVVER ÇETİN

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN SINIF YÖNETİMİ UYGULAMALARI HAKKINDA GÖRÜŞLERİ VE BİR UYGULAMA

Tezi Hazırlayan: Emine DENKDEMİR

Özet

Öğrenci gelişimini amaçlayan ve öğrenmenin başlatılması, sürdürülmesi ve gerçekleştirilmesi için düzenlenen planlı etkinliklerden oluşan bir süreç olarak tanımlanabilen öğretimin uygulayıcısı öğretmendir. Eğitimin amaçlarının gerçekleşmesi, öğretme ortamında gerçekleştirdiklerine bağlıdır Bu nedenle öğretmenin sınıf içindeki davranışları önem kazanmaktadır.

Sınıf yönetimi; öğrenme için uygun ortamın sağlanması ve sürdürülmesidir. Öğretmen ve öğrencilerin çalışma engellerinin ortadan kaldırılması, öğretim zamanının uygun kullanılması, öğrencilerin etkinliklere katılımının sağlanması, sınıftaki kaynakların, insanların ve zamanın yönetilmesidir. Sınıf yönetimi, öğrencilerin kendilerini anlamaları, kendilerini değerlendirmeleri ve kendi kendilerini kontrol etmelerini sağlayan bir araçtır. Öğretmenler, sınıfta sadece ders veren bir kişi değil; aynı zamanda kendilerinin sahip olduğu değer yargıları, toplumsal normları ve düşünce tarzları ile öğrencilerin karakter oluşumlarını ve sosyalleşmelerini doğrudan etkileyen somut modellerdir. Bu yüzden sınıfta lider konumunda olan öğretmenlerin sınıf yönetimi uygulamaları özellikle öğrencilerin geleceği için önemli yer teşkil etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sınıf Yönetimi, Öğrenci, Öğretmen, Eğitim, Öğretim.

THE OPINIONS OF TEACHERS REGARDING CLASS MANAGEMENT APPLICATIONS

Thesis/ Project Prepared By: Emine DENKDEMİR

Abstract

The person who gives education, which may be defined as a process including planned activities which have been created in order to initiate, continue and develop learning, and which aim student development, is the teacher. The realization of the objectives of education depends on the achievements in a teaching environment. Therefore, the attitudes of a teacher in a classroom gains utmost importance.

Class management is the procurement and sustainment of the necessary environment for learning. It is the elimination of the obstacles to study from the point of both teachers and students, the effective use of education time, the encouragement to the students to participate in class activities and the management of the resources, people and time in a classroom. Class management is an instrument enabling students to understand, evaluate and control themselves. Teachers are not only people giving lectures in a classroom, but they are a concrete model affecting the moulding of students' characters and their socialization directly with their moral values, social norms and ways of thinking. Consequently, the class management applications of teachers, who are in the leading position in a classroom, have important roles in the future of students.

Key Words: Class Management, Student, Teacher, Education, Training.

İÇİNDEKİLER

YEMİN METNİ	
JÜRİ SAYFASI	
ÖZET	
ABSTRACT	
TABLolar LİSTESİ	iv
ŞEKİLLER LİSTESİ	vi

GİRİŞ

BÖLÜM I YÖNETİM ve SINIF YÖNETİMİ

1.1. Yönetim	3
1.1.1. Yönetim Kavramı	3
1.1.2. Yönetim Süreci ve Nitelikleri	4
1.2. Sınıf Yönetimi	6
1.2.1. Sınıf Yönetimi Kavramı	6
1.2.1.1. Sınıf Yönetimi İçin Yapılması Gereken Etkinlikler	8
1.2.1.2. Etkin Sınıf Yönetimi Özellikleri	9
1.2.2. Sınıf Yöneticisi	10
1.2.2.1. Farklı Sınıf Yöneticisi Tipleri	11
1.2.2.1.1. Otoriter Sınıf Yöneticisi	11
1.2.2.1.2. Pasif Sınıf Yöneticisi	12
1.2.2.1.3. Demokratik Sınıf Yöneticisi	12
1.2.2.1.4. Koruyucu Sınıf Yöneticisi	13
1.2.2.1.5. Destekçi Sınıf Yöneticisi	13
1.2.2.1.6. Birlikçi Sınıf Yöneticisi	13
1.2.2.2. Sınıf Yöneticisinin Sahip Olması Gereken Özellikler ve Nitelikler	14

BÖLÜM II
SINIF YÖNETİMİ YAKLAŞIMLARI VE SINIF YÖNETİMİNİ
ETKİLEYEN FAKTÖRLER

2.1. Sınıf Yönetiminde Yaklaşımlar	21
2.1.1. Tepkisel Yaklaşım	21
2.1.2. Edimsel Yaklaşım	22
2.1.3. Gelişimsel Yaklaşım	22
2.1.4. Davranış Değiştirme Yaklaşımı	23
2.1.5. Öğretim Süreci Yaklaşımı	23
2.1.6. Çağdaş Yönetim Yaklaşımı	23
2.1.7. Bütünsel Yaklaşım	24
2.2. Sınıf Yönetimini Etkileyen Unsurlar	24
2.2.1. Öğretmen	24
2.2.2. Öğrenci	24
2.2.3. Derslik (Dershane)	25
2.2.4. Araç ve Gereç	25
2.2.5. Sistematik İşler	25
2.2.6. Uzak Çevre	25
2.2.7. Yakın Çevre	26
2.2.8. Aile	27
2.2.9. Okul	29
2.3. Sınıf Yönetimi İçin Uygulamalar	30
2.3.1. Sınıfın Fiziksel Durumu ile İlgili Düzenlemeler	30
2.4. Sınıfta Disiplin	31
2.4.1. Disiplin Çeşitleri	33
2.4.2. Sınıf İçi Disiplin Stratejileri	34
2.4.3. Sınıf Kuralları	36
2.4.4. Eski Ve Yeni Sınıf Disiplini Anlayışlarının Özellikleri	37
2.4.5. Disiplinin Uygulanmasında Dikkat Edilecek İlkeler	37
2.4.5.1. Ödül ve Uygulanmasında Dikkat Edilecek İlkeler	38
2.4.5.2. Ceza ve Uygulanmasında Dikkat Edilecek İlkeler	38
2.4.6. Disiplinin Etkisiz Olduğu Durumlar Ve Çatışma Çözme Yöntemleri	39

2.4.7. Sınıf Düzenini Bozan İstenmeyen Öğrenci Davranışları	40
2.4.8. Sınıf Yöneticilerinin Disiplin Üzerine Yaklaşımları ve Bunun Öğrenciler Üzerine Etkisi	41

BÖLÜM III

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN SINIF YÖNETİMİ GÖRÜŞLERİ HAKKINDA BİR UYGULAMA

3.1. Araştırmanın Amacı	44
3.2. Araştırmanın Şekli	44
3.3. Veri Toplanma Yöntemi	45
3.4. Verilerin Çözümü ve Yorumlanması	45
3.4.1. Demografik Özellikler	45
3.4.2. Sınıf Yöneticilerinin İletişim Özellikleri	52
3.4.3. Sınıf Yöneticilerinin Demokratik Özellikleri	55
3.4.4. Öğrenci Merkezli Eğitim Anlayışı	57
3.4.5. Sınıf Yöneticilerinin Yönetim Yaklaşımları	60
3.4.6. Sınıf Yöneticilerinin Kişilik Özellikleri	62
3.4.7. Sınıf Yöneticisi ve Aile İşbirliği	66
3.4.8. Sınıf Yönetimi Anlayışında Disiplin	67
3.4.9. Öğretmenlerin Demografik Özelliklerine Göre Sınıf Yönetimi ile İlgili Tutumları	69
3.4.9.1. Cinsiyet	69
3.4.9.2. Yaş	69
3.4.9.3. Eğitim	70
3.4.9.4. Kıdem	71
3.4.9.5. Hizmet Süresi	72
SONUÇ	75
KAYNAKÇA	76
EKLER	77

TABLolar LİSTESİ

<u>Tablo No.</u>	<u>Sayfa.</u>
1. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Okul Dağılım Tablosu	44
2. Cinsiyetlerine Göre Dağılım	45
3. Medeni Durumlarına Göre Dağılım	46
4. Yaşlarına Göre Dağılım	47
5. Yaş Gruplarına Göre Dağılım	47
6. Ailedeki Fert Sayısına Göre Dağılım	48
7. Ailedeki Çocuk Sayısına Göre Dağılım	49
8. Mezuniyet Durumuna Göre Dağılım	49
9. Mesleki Kıdemlerine Göre Dağılım	50
10. Okuldaki Hizmet Sürelerine Göre Dağılım	51
11. Güvenilirlik Analizi	51
12. Düzgün Konuşma Görüşüyle İlgili Tablo (İfade 1.1)	52
13. İkna Etme Görüşüyle İlgili Tablo (İfade 1.2)	53
14. Konuya Dikkat Çekme Görüşüyle İlgili Tablo (İfade 1.3)	53
15. Konunun Paylaşımı Görüşüyle İlgili Tablo (İfade 1.4)	54
16. Sınıf İçi Karara Öğrenciyi Teşvik Etme Görüşüyle İlgili Tablo (İfade 2.1)	55
17. Kuralları Öğrencilerle Belirleme Görüşüyle İlgili Tablo (İfade 2.2)	55
18. Konumu Öğrenci ile Eşit Tutma Görüşüyle İlgili Tablo (İfade 2.3)	56
19. Eğitim Duruma Göre Değişebilir Görüşüyle İlgili Tablo (İfade 4)	57
20. Çocuğun Seviyesine Göre Eğitim Görüşüyle İlgili Tablo(İfade5)	58
21. Öğrenci Merkezli Eğitim Görüşüyle İlgili Tablo (İfade 6)	58
22. Fiziksel Mekan Düzenlenmesi Görüşüyle İlgili Tablo (İfade 7)	59
23. Özgür Bir Eğitim Ortamı Görüşüyle İlgili Tablo (İfade 8)	60
24. Öğrencilerin Özgüvenlerini Geliştirme Görüşüyle İlgili Tablo (İfade 9)	60
25. Yaratıcılığa Fırsat Verme Görüşüyle İlgili Tablo(İfade 10)	61
26. Demokratik ve Adil Olma Görüşüyle İlgili Tablo (İfade 11)	62
27. Öğretmen Sabırlı Olmalı Görüşüyle İlgili Tablo (İfade 12.1)	62
28. Öğretmenin Sevecen Olmalı Görüşüyle İlgili Tablo (İfade 12.2)	63
29. Öğretmen Tatlı Sert Olmalı Görüşüyle İlgili Tablo (İfade 12.3)	64
30. Pozitif Enerjiye Sahip Olma Görüşüyle İlgili Tablo (İfade 12.4)	64

31. Yumuşak Mizaçlı Olma Görüşüyle İlgili Tablo (İfade 12.5)	65
32. Aile ile İşbirliği Görüşüyle İlgili Tablo (İfade 13)	66
33. Disiplin Kurallarına Uyulması Görüşüyle İlgili Tablo (İfade 14)	67
34. Disiplinli ve Özgür Bir Atmosfer Görüşüyle İlgili Tablo (İfade 3)	68
35. Cinsiyet Grupları T Testi	69
36. Yaş Grupları Kruskal Wallis Testi	69
37. Eğitim Seviyeleri Kruskal Wallis Testi	70
38. Kıdem Süresi Grupları Tek Yönlü Varyans Analizi	71
39. Kıdem Süresi Grupları Levene Varyans Homojenlik Testi	71
40. Kıdem Süresi Grupları Çoklu Karşılaştırma Tamhane T2 Testi	72
41. En Son Bulunduğu Okuldaki Hizmet Süresi Tek Yönlü Varyans Analizi	72

ŒEKİLLER LİSTESİ

<u>Œekil No.</u>	<u>Sayfa</u>
1. Cinsiyet DeęiŒkeni Yüzde Grafiği	46
2. Medeni Durum Yüzde Grafiği	46
3. YaŒ DeęiŒkeni Yüzde Grafiği	48
4. Ailedeki Fert Sayısı Yüzde Grafiği	48
5. Ailedeki Çocuk DeęiŒkeni Yüzde Grafiği	49
6. Mezuniyet Durumu DeęiŒkeni Yüzde Grafiği	50
7. Mesleki Kıdem Süresi DeęiŒkeni Yüzde Grafiği	50
8. Okuldaki Hizmet Süresi Yüzde Grafiği	51

GİRİŞ

Eğitim sözcüğünün farklı tanımlarının ortak yanı, onun, davranış değiştirme, davranış oluşturma amaçlı etkinlikler bütünü olmasıdır. Öğretim ve öğrenme, davranışın sağlanması amacıyla yapılan çabalardır. İnsanların öğrenim düzeylerinin göstergesi diplomaları eğitim düzeylerinin ise davranışlarıdır. Terli iken soğuk su içmeme, yemekten sonra dişleri fırçalamak, ulaşım akımını engellemek içi yolun sağından yürümek gerektiğini bilen ama bu davranışları uygun koşullarda yapmayan insan, öğrenmiş ama eğitilmemiştir. Öğrenimi yalnızca cahilliği giderdiğini belirten halk deyişimiz de bu yargının farklı bir anlatımıdır.

Eğitim, yalnızca okullarda gerçekleştirilen bir etkinlik değildir, ama okul, eğitim amacıyla kurulmuş özel bir çevredir. Okulun sahip olduğu veya olabileceği kaynakların eğitsel amaçlar içi kullanımı, eğitim yönetiminin kalitesine bağlıdır. Bu kalite, eğitim yönetimi sıra hiyerarşisinin her basamağında yer almalıdır.

Sınıf yönetimi, öğretim etkinliklerinin gerçekleştiği bir çevrenin oluşturulabilmesi için gerekli olanak ve süreçlerin, öğrenme düzeninin, öğrenme ortamının ve öğrenme kurallarının sağlanması ve sürdürülmesidir.

Sınıf yönetimi etkinliklerinin birinci boyutunu sınıf ortamının fiziksel düzenine ilişkin durumlar oluşturur. Sınıfın genişliği, sınıfın çeşitli etkinlikler için bölümlenmesi, ısı, ışık, gürültü düzenlemeleri, renkler, temizlik, estetik, eğitsel araçlar, oturma düzeni ve öğrencilerin gruplanması fiziksel düzenleme ile ilgili başlıca durumlardır.

Sınıf yönetiminin ikinci boyutunu plan-program etkinlikleri oluşturmaktadır. Amaçlar esas alınarak yıllık, ünite ve günlük planların yapılması, kaynakların belirlenip dağılımının sağlanması, iş ve işlem süreçlerinin belirlenmesi araç sağlama, öğretim yöntem ve teknikleri ile seçme, öğrenci özelliklerini belirleme, gelişimlerini izleme ve değerlendirme, öğrenci katılımını düzenleme etkinlikleri oluşturmaktadır.

Üçüncü boyut ise, zaman yönetimine yöneliktir. Etkili öğretim, öğrenmeye ayrılan zamanın çokluğuna ve etkili kullanımına bağlıdır. Sınıf içinde geçirilen zamanın, çeşitli etkinliklere dağılımını, zamanın ders dışı ve bozucu etkinliklerde harcanmaması, boş

zaman harcamasının önlenmesi, öğrencinin zamanının çoğunu okulda mutlu olarak geçirmesinin sağlanması ve devamsızlığın önlenmesi bu boyut içinde görülmektedir.

Sınıf yönetiminin amacı, öğrencilerin uygun öğrenme etkinlikleri ve harcadıkları zamanı artırmak ve öğretmenin hedeflerine ulaşmasını sağlamaktır. Sınıf içi öğretimi düzenlemede öğretmenlerin karşı karşıya geldiği en önemli güçlüklerden birisi farklı bilgi, beceri, öğrenme hızı ve güdülenme düzeylerine sahip öğrencilerin aynı anda ve aynı koşullarda öğrenmesini sağlamaktır. Her ne kadar öğrenciler arasındaki öğrenme farklılıkları, öğretmenleri, öğretimi bireyselleştirme yolları aramaya yöneltse de sınıfta çok yönlü öğrenme-öğretme ortamları yaratmak kolay değildir. Bu nedenle özellikle öğretmenlerin daha verimli ve başarılı bir sınıf ortamı yaratabilmelerinde sınıf yönetimi becerilerini geliştirmek, öğretmenin temel yeterlikleri arasında sayılmaktadır. Sınıf, öğretmen ve öğrencilerin gerek özel gerekse sözel olmayan davranışlarının etkileşim içinde olduğu en önemli ortamdır.

Sınıf yönetimi ile ilgili öğretmen görüşlerinin araştırıldığı bu çalışma üç bölüme ayrılmıştır. Birinci bölümde yönetim ve sınıf yönetimi kavramları, ikinci bölümde sınıf yönetimi yaklaşımları, üçüncü bölümde ise saha çalışması yapılmıştır. Birinci ve ikinci bölümde incelenen konular araştırmada sorulara dönüştürülerek, veriler toplanmış ve değerlendirilmiştir.

BÖLÜM I

YÖNETİM ve SINIF YÖNETİMİ

1.1. Yönetim

1.1.1. Yönetim Kavramı

Yönetim evrensel bir kavram olup, ilgili bilim dallarının yaklaşımlarına göre zengin bir anlam dünyasına sahiptir. Yönetim, ekonomistlere göre toprak, sermaye ve işgücü ile birlikte üretim fonksiyonlarından birisi, yönetim bilimcilere göre yöneten ve yönetilenlerden oluşan bir otorite sistemi, toplumbilimcilere göre ise bir sınıf ve saygınlık sistemidir. Bütün bu yaklaşımların ortak noktası; yönetimin, diğer insanların iş ve eylemleriyle bir sonucun hedeflenmesi ve gerçekleştirilmesi süreci olmasıdır.¹

Amaçların etkili ve verimli olarak gerçekleştirilmesi maksadıyla bir insan grubunda işbirliği ve koordinasyonu sağlamaya yönelik faaliyetlerden oluşan yönetim uygulamaları toplumsal yaşam kadar eskidir. Oysa yönetim ve örgütlerle ilgili sistematik bilgi topluluğu niteliğini taşıyan yönetim bilimi (yönetim ve örgüt teorileri) 20. yüzyılın ürünüdür. Bu nedenle yönetim, asırlarca sezgi ve tecrübeye dayalı olarak el yardımıyla uygulanan, çıraklık ve sınama yanılma yöntemiyle öğrenilen bir sanat niteliğini taşımıştır. 20. yüzyılda, yönetim ve örgütlerle ilgili sistematik bilgi birikiminin gerçekleşmeye başlaması (yönetim biliminin doğuşu) ile yöneticilik bilime dayanan bir sanat haline gelmiştir.²

Yönetim sözcüğü genellikle hem bir faaliyet, hem de bu faaliyeti yerine getiren kuruluşları ifade etmek için kullanılır. Dolayısıyla yönetim kavramı kimi durumlarda maddi anlamda (faaliyet), kimi durumlarda yapısal anlamda (teşkilat), kimi durumlarda da her iki anlamı kapsar şekilde kullanılmaktadır. Anayasa'nın 125. maddesinde yer alan "İdarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolu açıktır" hükmündeki 'idare' deyimini 'teşkilat' anlamında, 126. maddesinde yer alan "illerin idaresi yetki genişliği esasına dayanır" hükmündeki 'idare' deyimini 'yönetimsel faaliyet' anlamında kullanılmıştır. Anayasa'nın 123 üncü maddesinde yer alan "idare kuruluş ve görevleriyle bir bütündür ve

¹ Can, H., Organizasyon ve Yönetim, Adım Yayıncılık, Ankara, 1991, s. 31-32.

² Ilgar, L., Eğitim Yönetimi, Okul Yönetimi, Sınıf Yönetimi, Beta Yayıncılık, İstanbul, 1996, s.29

kanunla düzenlenir” hükmündeki ‘idare’ deyimini ise, yönetimin hem teşkilat hem de yönetsel faaliyet yönünü içeren geniş bir biçimde kullanılmıştır.³

Klasik yönetim döneminde insan söyleneni yapan bir araç olarak görülürken, günümüz yönetim anlayışında bu anlayış değişmiş, insan firmanın aktiflerinde yer alan önemli bir varlık haline dönüşmüştür. Yaratıcılık gücü, bir yıl içinde yapılan ve kabul edilen öneri sayısı, inisiyatif kullanma oranı, çözüm getirilen problem sayısı ve kararlara katılma oranı gibi kişinin sosyal ve zihinsel kapasitesini gösteren kriterler performans değerlemenin önemli bir bölümünü oluşturmuştur. Görüldüğü üzere değişen organizasyon yapıları ve dinamikleri içinde geleneksel değerlendirme faktörlerinin büyük bir kısmı gelişim ve değişim göstermiş, iş görenin fizik gücü yanında zihin gücünü de dikkate alan ve ekip halinde çalışan bireyleri inceleyen performans değerlendirme sistemleri geliştirilmiştir.

Yönetimin özünde temel unsur olarak insanı etkilemek yatar; yani herhangi bir yerde bulunan kişileri etkilemek için başvurulan yaklaşımlar, o yerin yönetiminin özünü oluşturur. Nitekim sınıf yönetimi de büyük ölçüde sınıfta bulunan bireyleri etkilemeye dayalı bir etkinlik olarak görülebilir.⁴

Geleneksel yönetim anlayışının hakim olduğu dönemlerde sürekli olarak bireysel performans üzerinde durulmuş ancak modern ve modern sonrası yönetim anlayışının ortaya çıkmaya başlamasıyla birlikte organizasyonun başarısında ekip kavramının etkili olduğu görülmeye başlamıştır.

1.1.2. Yönetim Süreci ve Nitelikleri

Yönetim süreçleri; "örgüt yapısının, amaca ulaşmak için belli bir yöntemle çalıştırılması ile ilgili etkinliklerin tümü"dür. Yönetim işi oldukça karmaşık bir işdir. Yönetim işinin incelenebilmesi için yönetim sürecini çözümlenmek gerekir. Yöneticinin yaptığı işler hemen hemen her örgütte aynıdır. Yani yönetim süreçleri şu ya da bu biçimde her yönetimde yer alır. Hatta bu süreçler kişinin günlük yaşamında bile görülür.⁵

³ Gözübüyük, A. Ş., Türkiye'nin Yönetim Yapısı, Turhan Kitapevi, Ankara, 2001, s. 1.

⁴ Erdoğan, İ., Sınıf Yönetimi, İstanbul, Sistem Yayıncılık, 2000, s.1

⁵ Ilgar, a.g.k., s.31

Yönetim süreci yaklaşımı da ekonomik etkinlik ve rasyonellik fikrini esas almıştır. Dolayısıyla bu yaklaşım bilimsel yönetim yaklaşımının bir nevi devamı, onun tamamlayıcısı sayılabilir. Yönetim süreci yaklaşımı sadece organizasyon konuları ile ilgili değil fakat yönetimin bütün alanları ile ilkeler geliştirmeye çalışmıştır. Bu yönü ile bilimsel yönetim yaklaşımından çok daha geniş ve kapsamlı bir yaklaşımdır.⁶

Taylor ve izleyicilerinin daha çok iş dizaynı ve işlerin yapılma şekli ile ilgilenmelerine karşılık, Fayol organizasyonun tamamını ele alarak iyi bir organizasyon dizaynı ve yönetiminin ilkelerini araştırmıştır.⁷

Yönetim sürecinin etkili ve verimli bir şekilde başarılabilmesi için işbirliği etme durumunda olanların sahip olması gereken genel yetenek ve nitelikler şöyle özetlenebilir:⁸

1. Amaca ulaşmak, gerekli faaliyetlerde bulunmak için bilgi deneyim ve yeteneklere sahip olmak. Yani; işlerle işgörenler arasında kalite yönünden uygunluk.
2. İşbirliği ve beraberlik etme zihniyeti. Takım halinde (grup halinde) çalışma ve yardımlaşma disiplin ve bilincine ulaşmış olma.
3. Belli bir işbölümü ve uzmanlaşma seviyesi ve bu özelliğe gereken önem ve saygının gösterilmesi. İşbölümü düzeni kurmak, uzman kişiler yetiştirmek uzmanlaşmaya ne olursa olsun saygı göstermek.
4. Bir amaca ulaşma, hedefler gerçekleştirme söz konusu olduğuna göre, ileriye düşünme ve geleceğe ait hedefler belirleyip, bunların seçiminde isabetli kararlar alma yetenek ve alışkanlığı.
5. Hiyerarşik ilişkiler-söz konusu olduğuna göre, yönetenlerin resmi ve gayri resmi otoritelerini iyi kullanmaları, verdikleri kararların etkili ve verimli olmaları gerektiğinden sağlam bilgilere (verilere) ihtiyaç olacağı kuşkusuzdur. Bu bilgiler, kararı dayandıracığımız geçmiş ve şimdiki durumlarla ilgili verileri, de içine

⁶ Eren, E., Yönetim ve Organizasyon, Beta Yayınevi, İstanbul, 1998, s.19

⁷ Koçel, T., İşletme Yöneticiliği, Beta Yayınları, İstanbul 1985, s.200

⁸ Ilgar, a.g.k., s.32

almalıdır. Geçmiş zaman ile ilgili veriler geçmiş ve şimdiki zamanı (ve şartları) çok iyi bilmek ve incelemekle, gelecek zamana ilişkin veriler ise etkili öngörülerde bulunarak elde edilebilirler, öyleyse etkili ve verimli kararlar verebilmek için hem bilgi toplama hem öngörülerde bulunma konusunda gerekli yetenek ve arzuya sahip olmak gerekir.

1.2. Sınıf Yönetimi

1.2.1. Sınıf Yönetimi Kavramı

Sınıf insanın yaşam içinde önemli bir zamanını geçirdiği okulun en küçük ancak en temel bölümüdür. Sınıf insanın öğrenimi süresince çok çeşitli değişkenlerle etkilendiği, belli bir yaş grubunda ve bireysel farklılıkları bulunan öğrencilerin ve öğretmenlerin belirlenmiş amaçlarını gerçekleştirmek üzere içinde bulunduğu özel bir çevredir.⁹

Sınıf öğrencileri belirli bir süre, bir araya toplayan eğitim-öğretim ortamıdır. Eğitim ortamının öğrencileri teşvik edici olması, öğrencilerin severek geldikleri bir mekân olmasının önemi her eğitimci tarafından bilinen bir gerçektir. Eğer sınıf, öğrencinin içinde boğulduğu, bireysel farklılıkların yok edildiği ve içindeki her öğrenciyi aynı kalıpta mezun etmenin planlandığı zorlayıcı bir mekân olarak düşünülüyorsa, benzer şekilde eğitim veren okul mezunlarının durumları, ülkemizde ve dünyadaki örnekleriyle dikkatlice incelenmelidir. Okul dışı bilgi kaynaklarından çok fazla bilgi akışının olduğu bir ortamda, sınıfta verilecek bilgiler ve eğitim artık eskisi gibi olamaz. Günümüzde teknolojik rekabetin getirdiği kolaylıkları ve zorlukları bilen ve bunlarla baş etmesi gereken yeni nesillerin daha fazla ve farklı özellikte eğitilmeleri gerektiği kabul edildiğine göre, öğrencilerin eğitimleri yeni gelişmelerin etkisi de dikkate alınarak yeniden gözden geçirilmelidir. Bu eğitimin öğrencilere verilebilmesi için gerekli olan sınıf ortamlarının da eski yıllara göre daha farklı olması gerekecektir.¹⁰

⁹ Ünal S., Ada, S., Sınıf Yönetimi, Beta Yayıncılık, İstanbul, 2000, s.24

¹⁰ Abacı O., v.d., İlköğretim Sanat Eğitimi Kuramları ve Yöntemleri, Ankara, Görsel Sanatlar Eğitimi Derneği Yayınları, 2005, s.102

Sınıf yönetimi, öğrenme için uygun ortamın sağlanması ve sürdürülmesidir. Çağdaş sınıf yönetimi yaklaşımı, örgütteki insan ögesine yönelik bir süreçtir, sınıf yönetiminin merkezinde öğrenci bulunur.¹¹

Bir toplumdaki bireyleri eğitme işini okullar gerçekleştirir. Okul eğitim hizmeti veren bir örgüt olarak, eğitsel, yönetsel ve kuramsal amaç ve görevlerle donatılmıştır. Okulun eğitsel görevleri içinde en önemlisi eğitim amacıyla okulda bulunan bireylerin öğrenmesini sağlamaktır. Öğrenme ise etkileşim sonucu bireyde oluşan az çok kalıcı izli davranış değişikliği olarak tanımlanmaktadır. Bu tanıma göre, öğrenmenin üç önemli özelliği bulunmaktadır:¹²

1. Bireyin davranışında bir değişiklik olması,
2. Bu değişikliğin geçici değil en azından belli bir süre kalıcı olması,
3. Etkileşim sonucu oluşması.

Öğrenmenin bu özelliklerde gerçekleştirildiği ortamlar sınıflardır. Sınıf öğretiminin toplu etkinlik olarak gerçekleştirildiği yerdir.

Sınıf yönetimi, etkili bir eğitim ve iletişim örüntüsü gerçekleştirmek amacına dönük etkinlikleri tanımlar.¹³ Öğretmen sınıfın ilişki düzeninin kurulması ve düzeltilip geliştirilmesinde yol gösterici bir liderdir, sınıf ikliminin yaratıcısıdır. O, sınıftaki yaşamın her ögesini ve anını eğitsel amaçlar yönünde planlı biçimde kullanabilmeli, sınıf bir tiyatro, öğretmende yönetmen olmalıdır.¹⁴

Sınıf yönetimi kavramı çoğu kez disiplin ile eş anlamlı olarak kullanılmaktadır. Oysa sınıf yönetimi kavramı disiplin kavramından daha geniş bir içerik taşır. Bu kavram öğretmenlerin sınıf aktiviteleri, yardımlaşması ve üretken bir çalışma ortamını sağlaması için öğrencileri hazırlamasını öngörür. Sınıf içi normları, okul ve sınıf kurallarını, öğrenci davranışlarına yönelik öğretmen tepkilerini ve öğrenmeyi artırıcı sınıf atmosferinin

¹¹ Ünal ve Ada, a.g.k., s.31

¹² Açıkgöz, K.Ü., Etkili Öğrenme ve Öğretme, Kan Yılmaz Matbaası, İzmir, 1996, s.18

¹³ Aydın, A., Sınıf Yönetimi, Tek ağaç Eylül Yayıncılık, Ankara, 1998, s.17

¹⁴ Başar, H., Sınıf Yönetimi, Pegem Yayınları, Ankara, 1994, s.62

yaratılmasını sağlayıcı durumlarını içerir. Araştırmalarla desteklenmiş iyi bir sınıf yönetiminin tipik özellikleri şunları içerir:¹⁵

1. Özellikle öğretmenin yönlendirdiği konularda öğrenci katılımı yüksektir.
2. Öğrenciler kendilerinden ne beklediğini iyi bilir, bu nedenle başarılı olurlar.
3. Genellikle boş zaman, karmaşa ve düzensizlik pek görülmez.
4. Sınıf iklimi iyidir, öğrenci ve öğretmen arasında karşılıklı memnuniyet vardır.

1.2.1.1. Sınıf Yönetimi İçin Yapılması Gereken Etkinlikler

Sınıf yönetimi için birçok etkinliğin yapılması gerekir. Bu etkinliklerden en temel olanları aşağıdaki şekilde sıralayabiliriz:¹⁶

1. Sınıfta belirli amaçlara en kısa ve etkili yoldan ulaşabilmek için yapılacak çalışmalar.
2. Sınıfın amaç birliği içinde, dayanışmacı bir ruha sahip olacak şekilde takım haline gelmesi için yapılacak etkinlikler.
3. İstenen bilgilerin ve davranışların kazandırılması amacıyla, etkili bir iletişimin gerçekleştirilmesi için yapılan etkinlikler.
4. Yoğun bir etkileşimin yaşandığı yer olmasından dolayı sınıf, istenen veya istenmeyen çok farklı davranışların sergilendiği bir mekândır. Bu yüzden davranışların yönetilmesi üzerinde durmak da önemli bir etkinliktir.
5. Sınıfta yaşanan sorunların çözülebilmesi için yapılan etkinlikler.
6. Sınıfta birçok etkinlik sınırlı bir zaman çerçevesinde yapılır. Bu durumda sınıf yönetimi için zamanın iyi kullanılması ve yönetilmesi gerekir.

¹⁵ Ünal ve Ada, a.g.k., s.25

¹⁶ Baloğlu, N., Etkili Sınıf Yönetimi, Baran Ofset, Ankara, 2000, s.17

7. Sınıfta gerçekleştirilen çalışmaların amaçlara ulaşma açısından değerlendirilmeleri de önemli bir etkinlik olarak karşımıza çıkmaktadır.

1.2.1.2. Etkin Sınıf Yönetimi Özellikleri

Etkili bir sınıf yönetiminin olabilmesi için aşağıdaki sıralanan özelliklerin oluşması gerekir. Bunlar: ¹⁷

1. Okullarda yeni bir döneme başlangıcın düzenli ve sistemli olması,
2. Öğrenci davranışlarını ve bu davranışları etkileyen etmenlerin belirlenip üzerinde durulması,
3. Sınıf ortamının ve grup etkileşiminin çok iyi düzeyde düzenlenmesi,
4. Sınıfta öğretmen-öğrenci iletişiminin iyi düzeyde sağlanmış olması,
5. Öğrencilerde yüksek düzeyde motivasyonun olması,
6. Sınıfta öğrenciler için fiziksel ortamın iyi düzeyde düzenlenmesi,
7. Sınıf yönetimi ile ilgili disiplin kurallarının herkesçe kabul edilen kurallar olması ve bunun uygulanması,
8. Sınıfta öğretim yöntem ve tekniklerini etkili kullanmak için yapılması gerekenler iyi belirlenmeli,
9. Sınıfta karşılaşılabilecek davranış problemleri ve bunlara karşı geliştirilecek önlemler çok açık bir şekilde belirlenmeli,
10. Sınıf etkinlikleri için etkili zaman yönetiminin belirlenmesi,
11. Özel eğitime muhtaç çocuklara etkili bir sınıf yönetimi sağlanması için onların ihtiyaçlarının tam karşılanması amacıyla gerekli önlemler alınmalı,
12. Sınıftaki etkili yönetime yönelik sistemli destek sadece öğretmene bırakılmamalı, öğrencilerin de aktif olarak bunlara katılması,
13. Sınıfta kaynaklar etkili bir şekilde kullanılmalı,
14. Öğretmen ve öğrenciler sınıf yönetimi ile ilgili görev ve sorumluluğunu çok iyi bilmeli,

¹⁷ Gürsel M., vd., Sınıf Yönetimi, Eğitim Yayınevi, İstanbul, 2004, s.75-76

Araştırmalar sınıf yönetimi için önerilen tavsiye ve stratejilerini uygulayan öğretmenlerin öğrencileri ile işbirliği ortamı içinde öğrencilerin çalışmalarını ynlendirebildikleri gözlemlenmiştir. Etkili sınıf yönetimi için öneriler şunlardır:¹⁸

- Birçok sınıfta gözlem yapılması etkin bir sınıf yönetiminin prensip ve stratejilerini tanımlanmasına olanak verir.
- Öğretim yılı başında etkili sınıf yönetimi tekniklerine ilişkin hizmet içinde yetiştirilmelidir.
- Sınıf yönetimi programı özenle karşılanmış ve uzun vadede eğitilmeyi sağlayarak bir program olarak sınırlandırılmamalıdır. Özellikle mesleğe yeni başlayan öğretmenlerin araştırma ve yayın destekli programlarla eğitilmesinde yarar görülecektir.

1.2.2. Sınıf Yöneticisi

Yönetici; "Belirli birtakım amaçları gerçekleştirmek amaçıyla kurulan örgütlerin bu amaçlarına ulaşabilmesi için insan ve insan dışındaki kaynakları yerinde ve zamanında en uygun ve en etkili biçimde koordine eden kişi" şeklinde tanımlanabilir.¹⁹

Sınıfta yöneticiler öğretmenlerdir. Eğitim ve öğretimde sınıfın atmosferi, havası olarak adlandırılan psikolojik ortam bütün durum ve çalışmalardan etkilenen ve onları etkileyen bir özelliğe sahiptir. Psikolojik ortamın ön koşulu ilişkilerin karşılıklı sevgi ve saygıya dayanmasıdır. Bu psikolojik ortamın oluşturulmasında öğretmene ve öğrenciye önemli görevler düşmektedir. Öğretmenin öğrencilerini her yönüyle tanınması, tanımaya çalışması, davranışlarında tutarlı ve istikrarlı olması, onları önce insan sonra ğrenci olarak kabul etmesi, kendi sorunlarını sınıfa getirmemesi, adaletli olması vb. daha sayılabilecek birçok şey olumlu psikolojik ortamı yaratmaya yönelik hususlardır.²⁰

Sınıftaki davranışlar karışık ve çözümü zor olabilir. Bu da davranışları sergileyen öğrencilerde oldukça fazla stres yaratabilir. Bunu için ğretmen, sınıfta disiplin stratejilerini uygulama metotlarını çok iyi belirlemeli ve davranışlarında dikkatli olmalıdır.

¹⁸ nal ve Ada, a.g.k., s.35

¹⁹ Ilgar, a.g.k., s.30

²⁰ Ilgar, a.g.k., s.142

Öğretmen, istenmeyen davranışları sergileyen öğrencilerin davranışlarını düzeltici disiplin stratejilerini her öğrencinin davranışına ve sınıftaki yeri ile gelişim düzeyine göre ayarlanmalıdır. Kullanılan stratejiler becerilerin gelişmesine yönelik olmalıdır. Bu faktörlerden bazıları;

- İçinde bulunulan grup iyi tanınmalıdır.
- Grup içindeki ilişkiler iyi analiz edilmelidir.
- Sınırlı olan zaman iyi planlanmalıdır.
- Mevcut olan engeller (kültürel, dil, iletişim vb.) ortadan kaldırılmalıdır.
- Mevcut materyaller, kaynak ve yöntemler öğrenci seviyelerine göre kabul edilmeli ve planlanmalıdır.

1.2.2.1. Farklı Sınıf Yöneticisi Tipleri

1.2.2.1.1. Otoriter Sınıf Yöneticisi

Her fırsatta öğrencilere hükmeden öğretmendir. Bunda başarılı olmuşsa sınıfta gerginlik, korku ve itaat havası hüküm sürebilir. Başarısızlığa uğramışsa bu defa kendisi sinirli, kaygılı, dikkati dağınık ve öfkeli bir insan halini alabilir. Otoriter öğretmen sınıftaki öğrencilere karşı ilgisiz olabilir. Öğrenciler birbirlerinin görüşlerini alacak yerde öğretmenin görüşünü almaya önem verebilirler. Öğretmenin dikkatini çekmek için öğrenciler arasında şiddetli bir yarışma vardır. Aralarındaki ilişkiler yapıcı değildir.²¹

Öğretmen, öğrencilerin ne hissettiklerini, ne bildiklerini, ne yapabileceklerini, gelişmeleri için neler yapmak gerektiğini düşünecek yerde prestijini, ön yargısını, okutacağı konuyu düşünebilir.

Güce dayanan ilke ve kuralların uygulanmasıyla oluşan bir yönetim anlayışını benimseyen otoriter sınıf yöneticisi tüm gücü elinde toplayabilir. Verdiği buyrukların koşulsuz olarak yerine getirilmesini bekleyebilir. Buyrukların yerine getirilmemesi durumunda cezayı kullanabilir. Sınıf yöneticisi, en iyi bilen ve emirleri yerine getirilmesi gereken kişi olarak görülebilir. Sınıftakilerin amaçlara ulaşmak için zorlanması ve sıkı bir

²¹ Demirci, S., Yöneticilerde Karar Verme Eğitimi, Değişim Dinamikleri Yayınları, İstanbul, 1998, s.38

şekilde denetlenmesi gerektiğine inanabilir. Bu tür sınıf yöneticileri sınıftaki koşulları hedeflere azami düzeyde ulaşmak üzere düzenlemekle birlikte, sınıfta bulunan kişilerin arzu ve ihtiyaçlarını karşılayamayabilirler ve onları sınıfta mutlu kılacak hiçbir önleme başvurmazlar. Bu tarz sınıf yöneticiliği öğrenciler üzerinde düşmanlık havası, güçsüzlük ve güvensizlik duygusu, başkalarına bağımlı olma ve sorunlardan kaçma gibi etkilere yol açabilir.²²

1.2.2.1.2. Pasif Sınıf Yöneticisi

Sınıfta yer alan öğrenme etkinliklerine rehberlikte bulunmayan öğretmendir. Sınıfta bir öğrenciden farkı yoktur. Aşırı ölçüde hoşgörülüdür. Plansız ve düzensizdir.²³ Serbest sınıf yöneticisi olarak da tanımlanan bu tür öğretmenler ellerindeki yetkileri kullanamazlar. Sınıftakiler kendi amaçlarını kendileri koyabilir, sorunlarını çözmek için kendileri uğraşabilirler. Başvurulduğu takdirde görüşlerini söyleyebilir, gerekirse kaynak kişileri, diğer araç ve gereçleri sağlamaya çalışabilir. Bu tür sınıf yöneticilerinin bazıları bu yöntemi inanarak uygularken bazıları kendine, mesleğine veya kurumuna yabancılaştığı için uygulayabilir. Yabancılaşma yaşayan yöneticilerin sınıflarında kaos, stres, bunalım ve şaşkınlık duygusu ortaya çıkabilir.²⁴

1.2.2.1.3. Demokratik Sınıf Yöneticisi

Öğrencilere karşı derin bir sevgi ve güven besleyen öğretmendir. Başkalarının duygu ve düşüncelerine önem verir. Onları mutlu etmek için çalışmaktan büyük zevk duyar. Kapasitenin sınırlı olduğunu bilebilir. Kişilik bakımından mükemmel olduğu iddiasında değildir. Tenkitleri sükûnetle ve objektif olarak karşılar, başkalarını tenkitte ileri gitmez, affedicidir. Yaratıcı ve yapıcıdır. Aşırı davranışlardan sakınabilir.²⁵

Demokratik öğretmenin yönetimindeki sınıfta etkinlik ve sorumluluk üyeler arasında dağılır. Öğretmen grubun bir üyesi olarak davranabilir. Öğretmenin öğrencilerine güven verici tutumu onların birbirine sevgi duymalarına yardım edebilir.

²² Erdoğan, İ., Karşılaştırmalı Eğitim: Çağdaş Eğitim Sistemleri, Sistem Yayıncılık, İstanbul, 2003, s.17

²³ Büyükkaragöz, S.S., Genel Öğretim Metodları, Öz Eğitim Basım Yayın Dağıtım, Konya, 1994, s.279

²⁴ Erdoğan, a.g.k., s.18

²⁵ Demirci, a.g.k., s.37-38

Bu tür sınıf yöneticileri, sınıfta bulunan kişilerin ihtiyaç ve arzularını azami düzeyde karşılayan ve aynı zamanda sınıfın amaçlarına azami düzeyde ulaşmasını sağlayacak düzenlemeleri gerçekleştiren sınıf yöneticileri olabilir. Demokratik sınıf yöneticisi eleştiri ve aşağılamalardan kaçınabilir, sorumlulukları paylaşarak ve paylaştırarak öğrencilerin kendilerine olan güvenlerini geliştirmeye çalışarak yaptıklarında hataları düzeltmek üzere öğrencilerini cesaretlendirebilirler. Üreticiliğin ve performansın yüksek olmasını sağlayan bir yöneticilik tarzı olabilir.²⁶

1.2.2.1.4. Koruyucu Sınıf Yöneticisi

Bu tür sınıf yöneticileri öncelikli olarak sınıfta bulunan kişileri korumaya çalışırlar. Sınıftakileri bağımlı hale getiren bir yöneticilik türüdür. Sınıf yöneticisi, sınıftakilerin kendilerini güvenli hissetmelerini, yaptıkları işten tatmin olmalarını sağlamaya ve sınıfta bulunan kişilerin gereksinimlerini karşılamaya çalışır.²⁷

1.2.2.1.5. Destekçi Sınıf Yöneticisi

Bireylerin desteklendiği yönetim anlayışıdır. Bu anlayışa göre sınıf yöneticisi, bireyleri özgeçmiş, değerleri, beklentileri ve deneyimleri itibarıyla tanır ve onlara kendilerini geliştirmeleri için önderlik eder. Öğrencilerin sınıfta etkin olmaya, sorumluluk almaya, öğrenmeye katılmak istediklerine ve işbirliğine yatkın olduklarına inanırlar.²⁸

1.2.2.1.6. Birlikçi Sınıf Yöneticisi

Bu tür sınıf yöneticileri, sınıftakilerin kendi kendini yönetmelerine ve denetlemelerine imkân sağlar. Genel olarak birlikte çalışmaya (takım çalışması) dayalı bir ortam oluşturmaya çalışılır. Sınıftakilerin üretken bir şekilde çalışabilmelerinin önünde bulunan engeller kaldırılır. Bu şekilde sınıftakilerin coşkuya ulaşacaklarına, yaratıcılıklarının artacağına inanılır.²⁹

²⁶ Erdoğan, a.g.k., s.19

²⁷ Erdoğan İ., Sınıf Yönetimi, Sistem Yayıncılık, 9.Basım, 2005, s.16-17

²⁸ Erdoğan, a.g.k., s.16-17

²⁹ Erdoğan, a.g.k., s.16-17

1.2.2.2. Sınıf Yöneticisinin Sahip Olması Gereken Özellikler ve Nitelikler

Öğretime yön veren, öğrencinin yaşantılarını düzenlenmesine yardım edip davranış değişikliğine yol açan öğretmenin görevi günümüzde oldukça güç ve karmaşıktır. Öğretmen bir yandan bilgi, beceri ve tutumlarıyla öğrencilerinin eğitimi görevini yürütürken diğer yandan davranışlarıyla onları etkiler. Öğretmenin bilgi ve becerisi kadar öğrenciye yaklaşım biçimi de yeni davranış şekillerini belirler. Öğrencide istendik davranışların oluşması temelde öğretmenlerin niteliklerine bağlıdır. Öğretmenin kişiliğinin tüm özelliklerinin öğrencinin kişiliğini şekillendirdiği okul ortamında, demokratik ve işbirliğine dayanan sınıf ortamı yaratan öğretmenlerin öğrencilerinin daha verimli oldukları bilinmektedir. Öğretmen hükmedici ve baskıcı davrandığında öğrencilerin okul çalışmalarında uyumsuzluk gösterdikleri görülmektedir.³⁰

Öğretmen öğrencilerin kritik düşünme yapılarını destekleyen, genelin yanında kendi şahsi öğretim stratejilerini de kullanan, müfredatı geliştirilebilen, geniş konu hakimiyeti olan ve sınıfı gözleyerek, onlardaki potansiyeli fark edip yönlendiren, sınıfa hakim olan kişidir.³¹

Öğretmenlik, devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleğidir. Okul denen sosyal sistemin en stratejik parçalarından biri öğretmendir.³² Öğretme işinin temel sorumlusu öğretmendir. Öğretmenin görevi eğitimsel yaşantıları düzenlemek ve düzenlenen çevrede örnek oluşturacak biçimde yer almaktadır.³³ Öğretmen, temel görevi olan öğrencilerde istendik davranış değişikliği oluşturmasının yanında sınıfta çok daha farklı işlerle uğraşmak zorundadır. Sınıfın ilişki düzeninin kurulması ve düzeltilip geliştirilmesinde yol gösterici bir lider olan öğretmen aynı zamanda sınıf ikliminin de yaratıcısıdır.³⁴ Öğretmenin görevi sınıf düzenini sağlamak ve böylece sınıfı eğitsel işler için hazır, uyanık tutmaktır. Sınıfta öğrenme ortamının ve yaşantılarını düzenlenmesi ve yönetilmesi öğretmenin sorumluluğundadır. Bu nedenle öğretmenin, sınıf yönetiminin ilke ve yöntemlerini bilmesi gerekir. Böylece sınıf içi yaşam, daha seviyeli, üretken ve yararlı olur.³⁵

³⁰ “Uluslararası Hukukta Çocuğun Haklarının ve Güvenliğinin Korunması”, Milli Eğitim Dergisi, Sayı: 151, Ankara, 2000, s.21

³¹ Cafoğlu, Z., “Sınıf Yönetimi”, Eğitim Dergisi, Cilt: 1, Sayı: 152-160,1992, s.154-155

³² Bursalıoğlu, Z., Okul Yönetiminde Yeni Yapı Ve Davranış, Pegema Yayıncılık, Ankara,1994, s.41

³³ Bilen, M., Plandan Uygulamaya Öğretim, Takav Matbaacılık, Ankara, 1999, s.45

³⁴ Başar, H., Sınıf Yönetimi, Pegema Yayıncılık, Ankara,1997, s.963

³⁵ Aydın M., Sınıf Yönetimi, Tekağaç Eylül Yayıncılık, Ankara, 1998, s.1-2

Öğretim meslek bilgisini uygulanabilmesi, istediği teknik ve metodu yapabilmesi, düzenlediği plana göre dersi işleyebilmesi hem kendini hem de sınıfı mutlu edecek bir disipline bağlıdır. Disiplin; grupları eğitim amaçlarına ulaşmaları için davranışların kontrol altına alınmasıdır. Disiplin; sınıfta öğrenciyi severek, kişiliğine saygı duyarak onu kırmadan sağlanabilir. İstenen, öğrencinin yaptığı kalıcı davranışlardır. Yapılan araştırma sonuçlarında okul başarısı ile sosyal uyum arasında bir bağ olduğu ortaya konmuştur.³⁶

İyi bir öğretmende bulunması istenen kişilik özellikleri büyük ölçüde öğrenme ile kazanılabilir. Meslek içinde doğuştan iyi öğretmenler vardır. Fakat bunlar çok azdır. Başarılı öğretmenlerin çoğu açıklanan özellikleri çalışarak kazanmışlardır. Olumsuz kişilik özellikleri de çoğu kez yanlış öğrenmelerin, yanlış alışkanlıkların ve yanlış inançların ürünüdür.³⁷

Öğretmen, eğitim ortamında nasıl davranmalı ve neler yapmalı ki öğrenci istedik, davranışları gösterebilir? Sorusuna yanıt olarak etkili öğretmen özellikleri ve davranışları şöyle sıralanabilir.³⁸

- Öğretmen, dönüt düzeltme, ipucu ve pekiştirici ilkelere uygun olarak kullanılmalıdır.
- Sınıf, iyi organize etmeli, öğrenci katılımını sağlamalıdır.
- Öğrencilerle sürekli göz iletişimi kurmalıdır.
- Başarıyı vurgulamalı ve tüm öğrencilerin başarısını beklemelidir.
- Her dersin ve ünitenin sonunda değerlendirme yapmalıdır.
- Öğretmen gereksiz el, kol, jest, mimik ve vücut hareketleri yapmamalıdır.
- Öğretmen soruları tüm sınıfa sormalıdır.
- Öğretmen ana dilini çok iyi bilmeli ve kullanmalıdır.
- Öğrencilerin bir konuyu başardıklarından-öğrendiklerinden emin olmadan bir sonraki konuya geçmemelidir.
- Öğretmen ses tonunu iyi kullanmalıdır.
- Açık ve anlaşılır yönergeler sunmalıdır.

³⁶ Özsoy, Y., Özyürek M., Eripek, S., Özel Eğitime Giriş, Karatepe Yayınları, Ankara, 1996, s.201-203

³⁷ Büyükkaragöz, S., Genel Öğretim Metotları, Atlas Kitabevi, Konya, 1994, s.284

³⁸ Sönmez, V., Program Geliştirmede Öğretmen El Kitabı, Adım Yayınları, Ankara, 1994, s.109-113

- Dersi, ilgili davranışsal hedeflere eriştirecek biçimde planlamalıdır.
- Öğretmen derse hazırlanarak girmelidir.
- Öğretmen sınıfta belli bir yere çakılıp kalmamalı, aynı yerde gidip gelmemeli, kendini öğrencilere göre ayarlamalıdır.
- Öğretmen her türlü ödevi ve sınav kâğıtlarını değerlendirdikten sonra, öğrencilere dağıtmalı, onların itirazlarını hiç kızmadan dinlemeli, hata yapmışa kabul etmeli, özür dilemelidir.
- Öğretmen sınav, ödev gün ve saatlerini öğrencilerle birlikte belirlemelidir.
- Sınıftaki bütün bireyler ve gruplarla etkileşim kurmalıdır.
- Öğretmen sınıfta demokratik bir ortam yaratmalıdır.
- Derslerini amaçlı ve düzenli biçimde sürdürmelidir.
- Öğrencilere uygun geri bildirimde bulunmalıdır.
- Olumlu davranışları pekiştirmeli, olumsuzları kontrol etmelidir.
- Öğretmen işe koşulan öğretim strateji, yöntem ve tekniklerini kullanırken ilkelere uymalı, sınıfını ona göre düzenlemelidir.
- Öğretmen, öğrenme-öğretim araç ve gereçlerini etkili biçimde kullanmalıdır.
- Öğretmen, konuları basitten karmaşığa, kolaydan zora, somuttan soyuta, birbirinin önkoşulu oluş özelliklerine ve yakından uzağa doğru işlemelidir.
- Öğretmen, özellikle okul öncesi ve ilköğretimde, eğitsel oyunlara hemen hemen her eğitim durumunda yer sermelidir.
- Öğretmen öğrencilerine onları sevdiğini yeri gelince belirtmelidir.
- Öğretmen derse zamanında girip çıkmalıdır.
- Öğretmen öğrencilerini tanımalı, onlara adlarıyla seslenmelidir. Sınıfta ise, “sevgili çocuklar, sevgili gençler, arkadaşlar” gibi duygusal yönü olan sözcüklerle seslenmelidir.
- Öğretmen, velilerle her ay toplantı yapmalı, onları bilgilendirmelidir.
- Öğrencilerden her dönem ya da yılsonunda kendisini eleştirmelerini istemelidir.
- Öğrencilerden gelen dönütlere duyarlı olmalı, bunlardan yararlanmalıdır.
- Öğretmen sınıfta bir orkestra şefi gibi davranmalıdır.
- Öğretmen sınıfta yanlış yapmak korkusundan uzak, rahat bir öğrenme ve iletişim ortamı yaratmalıdır.
- Uygun sorular ve çarpıcı örneklerle sezgisel düşünmeyi geliştirici sınıf tartışmaları yaptırmalıdır.

- Öğretmen ne öğretilene göre nasıl öğretilene önem vermelidir.

İyi bir öğretmenin özelliklerinin neler olduğunu saptamak amacıyla yapılan diğer bir araştırmada daha ayrıntılı olarak şu özellikler belirlenmiştir:³⁹

- Bilgi,
- Disiplin,
- Öğretim tekniği,
- Çalışkanlık,
- Adet halinde yapılan işlerde dikkatli oluşluk,
- Dili kullanım kabiliyeti,
- İncecik,
- Uyum kabiliyeti,
- Adalet duygusu,
- İşbirliği,
- İyimsizlik,
- Okul yönetimi,
- İşleri zamanında ve düzenli olarak yapmak,
- Kendine hakim olmak,
- Kişisel teşebbüs kabiliyeti,
- Kişisel ihtiyaçlara dikkat etmek,
- Öğrencilerin ilgilerini uyarma ilkesini uygulama yeteneği,
- Sağlık,
- Ses,
- Meslek hevesi.

İyi bir öğretmende bulunması gereken evrensel değerler ile kötü bir öğretmende bulunan olumsuz değerleri karşılaştırabiliriz:⁴⁰

Olumlu değerlere sahip öğretmenler:

³⁹ Hesapçıoğlu, M., Genel Öğretim Metodları, Beta Yayıncılık, Ankara., 1988, s.236-237

⁴⁰ Büyükkaragöz, a.g.k., s.69

- Samimi,
- Sabırlı,
- Değişebilen,
- İyi disipline olabilen,
- Himaye edici ve yardımsever,
- Öğrencinin akademik benlik seviyesini yükselten,
- Öğrenciye karşı arkadaşça tutumu olan,
- Dürüst, açık ve güvenilir olan,
- Öğrencileri bağımsız birer kişilik olarak görebilen,
- Öğrenmeye çok istekli olan, öğretmeyi çok seven,
- Anlayışlı olan,
- Daima iyi bir plan ve organizasyon yapabilen,
- Şakadan anlayan,
- Konusunda çok yeterli olan,
- Ahlaki yönden olgun olan.

Olumsuz değerlere sahip öğretmenler;

- Her zaman dürüst ve haklı olmayan,
- Olumsuz,
- Katı,
- Huysuz, çabuk kızan ve sinirli, Daima herkesi eleştiren, Soğuk ve kişiliksiz,
- Öğrencilerine karşı arkadaşça olmayan,
- Öğrenmeyi ve öğretmeyi sevmeyen,
- Disiplini çok zayıf olan.
- Sınıfta, suçluluk, korku, kıskançlık, dargınlık, kızgınlık gibi kötü duyguları ortaya koyan,
- Donuk ve can sıkıcı,
- Zihni dağıtan bir ders işleme tarzına sahip,
- Öğrenciler arasında saygınlık kazanamayan,
- Anlayışsız,
- Konusunda bilgili olmayan,

- Ahlaki yönden olgunlaşmamış olan vb.

Öğretmenlik mesleğinde başarılı olan öğretmenlerde bulunması gereken özellikler konusunda pek çok ölçek geliştirilmiştir. Barr tarafından hazırlanan ölçekte başarılı bir öğretmende bulunması gereken on beş özellik belirlenmiştir: ⁴¹

- İyi huylu, uyumlu olmak,
- Başkalarını düşünmek,
- İşbirliğine açık olmak,
- Duygusal yönden dengeli olmak,
- Ahlaklı olmak,
- Kendini idare etmede başarılı olmak,
- Bağımsız, kendi kendine yeterli olmak,
- Zeki olmak, soyut düşünebilmek,
- Peşin hükümsüz ve adil olmak,
- Objektif olmak,
- Kişisel olarak çekici olmak (giyim, fizik, görünüş, temizlik),
- Fiziksel enerji sahibi olmak (başarılı olmak için istekli olmak),
- Güvenilir olmak, dürüst olmak.
- Olaylara orijinal bir yöntemle yaklaşabilmek.
- Mesleki yönden yeterli bilgi sahibi olmak.

Öztürk ise, iyi bir öğretmenin özelliklerini şöyle sıralamıştır: ⁴²

- **Sevgi ve dostluk:** Öğretmen, öğrencilerini sevmeli, onlara dostça davranmalıdır. Sevgi ve dostluk sadece çocukları, öğrencileri değil, bütün insanları olumlu şekilde etkiler. Herkesin ihtiyaç duyduğu sevgi ve dostluk çocuk veya öğrenci için özel bir önem arz eder. Sevgi, güven, değerlilik, işe yarar ve istenilen bir varlık olma düşüncesi, kişiliğin olumlu ve uyumlu bir şekilde gelişimi için şarttır.

⁴¹ Aydın O., "Sınıf Öğretmeni Adaylarının Psikolojik İhtiyaçları ile Öğretmenlik Tutumları Arasındaki İlişki" (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul: Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1993, s.41-42

⁴² Aydın, a.g.k., s.26-27

- **Adil olmak:** Öğretmen öğrencilerine karşı adil olmalı ve onlar arasında ayırım yapmamalıdır. Bu belki olanaksızdır. Fakat öğrencilerine karşı tavır ve davranışlarında, onları eleştirmede başarılarını değerlendirip ölçmede ve özellikle not verme işinde adil olmak ve taraf tutmamak iyi bir öğretmenin vazgeçilmez niteliklerindedir.
- **Sabırlılık:** Büyüyüp gelişen, durmadan hareket etmek isteyen ve yetişkin bir insan olma yolunda ilerlemeye çalışan çocuklarla bütün gün karşı karşıya olan öğretmen, sinir bozucu olaylar karşısında hemen kızmamak, öğrencilerin özelliklerini göz önünde tutup sabırlı davranmalıdır.
- **Hoşgörü ve alçakgönüllülük:** Kendini öğrencilerden çok üstün ve apayrı bir yaratık olarak görmek, onları küçümsemek ve fırsat düştükçe öğrencilerle alay etmek bir öğretmen için affedilmez kusurlardır. Hoşgörülü ve alçakgönüllü olmak, olgunluğun bilgili ve kültürlü olmanın doğal ürünleridir.
- **Mesleği sevmek ve bilgi sahibi olmak:** Mesleğe karşı sevgi duymalı ve sahasında bilgi sahibi olmalıdır. Gerekli metoda ve teknikleri de bilmek ve uygulamak zorundadır.
- **İyi bir disiplincilik:** Öğrencilerin ilgi ve dikkatlerini konuya çekebilmeli, bunu sağlamak için de iyi bir disiplinci olmak gereklidir. İyi disiplin, öğretmen-öğrenci arasında karşılıklı sevgi, saygı, güven havası yaratıldıktan sonra ve birlikte çalışma isteği geliştirildikten sonra sağlanır.

BÖLÜM II

SINIF YÖNETİMİ YAKLAŞIMLARI VE SINIF YÖNETİMİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER

2.1. Sınıf Yönetiminde Yaklaşımlar

Eğitim amaçlarının gerçekleştirilmesinde en önemli boyutlardan biri olan sınıf yönetimi deneyimli ya da deneyimsiz birçok öğretmen tarafından çok önemli bir konu olarak algılanmaktadır. Yapılan araştırmalar öğretmenlerin sınıftaki zamanlarının büyük bir kısmını istenmeyen davranışların oluşturduğu sorunlarla başa çıkmaya çalıştıklarını göstermektedir. Eğer öğretmenler sınıf yönetme bilgi ve becerisini bilmiyorlarsa, en iyi şekilde düzenlenmiş bir okulda, düzeni sağlama planı bile uygulamada başarısız olabilirler. Bu nedenle de öğretimde ulaşılması istenen hedeflere ulaşamazlar. Sınıf yönetimi yaklaşımları, tepkisel yaklaşım, edimsel yaklaşım, gelişimsel yaklaşım, bütünsel yaklaşım, davranış değiştirme yaklaşımı, öğretim süreci yaklaşımı ve çağdaş yönetim yaklaşımı olarak gruplanabilir.

2.1.1. Tepkisel Yaklaşım

Bu modelde tepkisel davranış, uyarıcı uyarının neden olduğu davranış olarak tanımlanır. Diğer bir deyişle, tepkinin oluşmasını sağlayan uyarana uyarıcı uyarın denir. Örneğin, ani yüksek ses (uyarıcı uyarın) - irkilme reaksiyonu (tepkisel davranış) olarak adlandırılmaktadır. Tepkisel koşullanma ise, yeni uyarının, tepkisel davranışı çıkartma yeteneğine kazanması sürecine denir. Tepkisel koşullanma, davranış tepkisi olarak bilinen davranış değiştirme yönteminin temellerini oluşturmaktadır. Tepkisel model ise, istenmeyen bir davranış sonucunda ya da bir davranışa tepki olan sınıf yönetimi modelidir. Amacı ise, istenmeyen durum ya da davranışın değiştirilmesidir. İşleyişi göz önüne alınınca, istenmeyen sonuç-tepki şeklindedir. Düzen sağlayıcı ödül-ceza etkinliklerini de içermektedir.⁴³ Tepkisel davranış ve tepkisel koşullanma bu modelin temelleri olarak görülmektedir. Bu yolla bireyler, doğal olarak tepki gösterdikleri uyarıcılardan farklı uyarıcılara da aynı tepkiyi göstermeyi öğrenirler. Klasik koşullanma ile sınav korkusu

⁴³ Gürsel, a.g.k., s.78

olan, grup önünde konuşmaktan kaygı duyan ve buna benzer sıkıntıları olan bireylerin (öğrencilerin) problemlerine çözüm getirilebilir.

2.1.2. Edimsel Yaklaşım

Edimsel davranış, davranışın önceki oluşumunun sonuçları ile ya da etkileriyle tekrar olma olasılığı olan herhangi bir davranıştır. Edimsel koşullanma ise, ödüle götüren ya da cezadan kurtaran bir davranışın yapılmasını öğrenmektir. Edimsel yaklaşım modelin de istenmeyen davranış ortaya çıkmadan, gerekli önlemler önceden alınıp, istenmeyen davranışı ortaya çıkmasını engellemeye yönelik etkinlik ve planları içerir.

2.1.3. Gelişimsel Yaklaşım

Bu modelde sınıf yönetiminde öğrencilerin, fiziksel, duygusal, deneyimsel gelişim düzeylerinin gerektirdiği uygulamaların geliştirilmesi temel alınır. Uygulamaya geçilmeden önce öğrencilerin bu açıdan hazırlanmasını öngörür. Bu model dört basamaktan oluşmaktadır. Bunlar;⁴⁴

1. On yaşına kadar sürer. Bu aşamada öğretmene çok iş düşer. Nasıl öğrenci olunacağını öğrendiği bir dönemdir,
2. On ve on iki yaş arası dönemdir: Sınıf yönetimine verilen ağırlık azalır. Öğrenciler olgunlaşma döneminde sınıf yönetimine uymaya ve öğretmeni hoşnut etmeye isteklidir,
3. On iki-on beş yaşları arasında da arkadaş beğenisi ön plana çıkabilir. Bu yaştaki öğrenciler öğretmenin zor duruma girmesine neden olabilirler. Sınıf yönetiminin kurallarının ne olduğunu anlama ve yorum yapmak için derinliğine bilmek isterler,
4. Liseli yıllardır: Bu dönemde öğrenciler kim olduklarını, nasıl davranmaları gerektiğini anlamaya başlarlar. Yönetimsel sorunları da azalır. Ancak bu dönemde arkadaş etkisi de sürekli yükselmektedir.

⁴⁴ Gürsel, a.g.k., s.79

2.1.4. Davranış Değiştirme Yaklaşımı

Bu yaklaşımda öğrencinin göstermiş olduğu kural dışı davranış tam olarak tanılandıktan sonra gerekli eğitim müdahalesi “uygulamalı davranış analiz” tekniğinin aşamalarına göre yapılır. Bu modelde öğrenciye verilecek eğitimin süresi, nasıl ve hangi yöntemle verileceği tam olarak tasarlandıktan sonra müdahale başlar ve sonunda değerlendirme yapılır. Eğer öğrencide beklendik düzeyde davranış değiştirme gerçekleşmemişse tekrar geriye dönülür ve eksik kalan bir durum tamamlanarak o öğrenciye olumlu veya beklendik davranış kazandırılıncaya kadar eğitim devam eder.⁴⁵

2.1.5. Öğretim Süreci Yaklaşımı

Öğrencinin istenmeyen davranışları için öğretim etkinlikleri içerisinde öğrencinin duyguları rencide olmadan ve doğrudan birey hedef alınmadan davranışın boyut ve içeriği hedef alınarak o davranışı öğrencinin kazanmasını sağlamaya çalışılan bir modeldir.⁴⁶

2.1.6. Çağdaş Yönetim Yaklaşımı

Demokratik bir sınıf yönetiminde, sınıf içi kararlar grup tartışmalarından sonra grupça alınır. Karar alma sürecinde ise, öğretmen sadece lider, rehberlik ve yardım edendir. Demokratik yönetim anlayışına sahip bir öğretmen, öğrencilere ayrıntılı amaçları ve farklı seçenekleri tanımlamakla yetinmekte, ancak öğrencileri kendi kararlarını almaları için onlara yardım eder. Böylece öğrenciler, aralarındaki iş bölümünü kendileri yaparlar, birlikte çalışacakları ödevleri kendileri seçerler. Demokratik öğretmen, öğrencileri değerlendirmede objektiftir ve sınıfta patron konumunda değil, sınıfın herhangi bir üyesi gibidir. Böyle bir öğretmen öğrencilere sadece gerekli bilgi ve önerileri vermekle yetinir ve birlikte çalışma sorumluluğunu da öğrencilerle paylaşır. Demokratik eğilimli bir öğretmen öğrencilerinin lideri gibi davranır. Bununla birlikte, önce onlara gerektiğinde rehberlik etmeyi, cesaret vermeyi ve sorumluluğu paylaşmanın nasıl olduğunu öğretir.⁴⁷

⁴⁵ Gürsel, a.g.k., s.80

⁴⁶ Gürsel, a.g.k., s.80-81

⁴⁷ Gürsel, a.g.k., s.82

2.1.7. Bütünsel Yaklaşım

Bütünsel yaklaşım, sistem yaklaşımı olarak da düşünülebilir. Sınıf yönetiminde duruma bağlı olarak, öğretmenin tüm sınıf yönetimi yaklaşımlarını kullanabilme yeterliliği üzerinde durulur. Sınıfta öğrenci davranışlarına ve öğretim sürecine etki eden çevresel etmenlerin göz önünde bulundurulması da bütünsel yaklaşımda vurgulanır. Bütüncül yaklaşım, sınıf yönetimi, öğrencilerin psikolojik gereksinimleri ve kişilik gelişimleri konusunda geliştirilen araştırmalardan yararlanır. Olumlu ilişkiler, işbirliği, destekçi çevre, motivasyon ve olumlu öğrenme koşulları bütüncül yaklaşımda vurgulanır.⁴⁸

2.2. Sınıf Yönetimini Etkileyen Unsurlar

Sınıf yönetimini etkileyen birçok etken söz konusudur. Bu etkenleri öğretmen, öğrenci, derslik, araç-gereç ve sistematik işler, uzak çevre, yakın çevre, aile ve okul yönünden incelemek mümkündür.⁴⁹

2.2.1. Öğretmen

Öğretmenin öğrencilere karşı davranışı, dersteki canlılığı ve hareketliliği, fiziksel özellikleri, sesini kullanması, bilgisi (konu, iletişim ve öğrencilerle ilgili bilgileri), giyimi, öğretim yöntemi, öğrenci velisiyle işbirliği, sınıf içinde uyulacak kuralların önceden tespit edilmesi vb.

2.2.2. Öğrenci

Öğrencinin her türlü hareketi, (sınıfa girişi, yerine oturuşu, arkadaşlarıyla konuşması, espri ve şakaları, jest ve mimikleri, yerinden kalkışı, sınıftan çıkışı) ders esnasında derse katılımı, sorduğu soruların, verdiği cevapların konuya uygunluğu, kullandığı kelimeler vb.

⁴⁸ Çelik, V., Sınıf Yönetimi, Anı Yayıncılık, Ankara, 2003, s.15

⁴⁹ Ilgar, a.g.k., s.142-143

2.2.3. Derslik (Dershane)

Ders yapılan yerin fiziki durumu, (darlığı, genişliği) ısı ve ışık durumu, temizliği, sıraların yerleşimi, öğretmen masasının konumu, dışarıdan gelen ses ve gürültüleri alıp-almadığı vb.

2.2.4. Araç ve Gereç

Özellikle fen alanında araç ve gereçlerin hazırlanması, kullanılması (dağıtılması-kullanılması) yerine uygun olarak yerleştirilmesi, sağlam olarak teslim edilmesi, titiz olarak kullanılması vb.

2.2.5. Sistematik İşler

Öğrencilerin (mümkün olduğunca) isimlerinin bilinmesi ve isimleriyle hitap edilmesi, yoklamaların yapılması, uygun ortam sağlanmadan (örneğin gürültü veya kaynaşma varsa giderilmeden, disiplin sağlanmadan) derse başlanmaması, ödevlerin kontrolü yanlış varsa düzeltilmesi, notların vaktinde açıklanması, sözlü-yazılı yoklamalarda eşitlikçi ve adaletli oluş vb. Sınıf yönetiminde uygun davranış ancak uygun koşullarda gerçekleşir. Uygun çevre sağlamak koşuluyla, değiştirilemeyecek davranış olmadığı söylenebilir.

2.2.6. Uzak Çevre

Çevre değişkenleri bir davranışın güdüleyicisi olabileceği gibi, engelleyicisi de olabilir. Bu iki yönlü etki, hem yakın, hem de uzak çevreden gelir. Burada yakın çevre, öğrencinin her gün içinde bulunduğu çevre olarak alınmıştır: Sınıf, okul, aile, boş zaman geçirme alanları. Uzak çevre, onu zaman zaman etkileyen diğer öğelerden oluşur. Bunlar, kendi toplumunun yaşama biçimlerinden, çeşitli araçlarla edindiği, diğer ülkelerin insanların yaşama biçimlerine kadar uzanır.⁵⁰

⁵⁰ Başar, a.g.k., s.19

Birey ve kurumların etkililik göstergelerinden biri de kontrol edebildiği ilişki çevresinin genişliğidir. Okul ve öğretmenden beklenen, sınıf ve okulun olası uzak çevresini etkileyebilmesi olmalıdır.

Ülkelerin yaşama biçimlerindeki farklar, sınıftaki öğrencilerin davranış nedenlerinde de fark oluşturur. Bu sonuç bize, sınıftaki bir öğrencinin davranışı ile uğraşan bir öğretmenin gözetmesi gereken etkenlerin ne kadar geniş bir çevreden geldiğini gösterir. Öğretmenin bu kadar geniş bir çevre için bile yapabileceği işler vardır: Olumsuz davranış örneklerini sergileyen basın-yayın araçlarının ilgilileriyle, okul ve eğitim üst örgütleri düzeyinde iletişim kurularak, değiştirilmesine çalışılabilir. Bunun için aile ve ilgili diğer kurumlardan yardım istenebilir. Sorunları uygar insanlar olarak çözenin, hakkını yasal yollarla arayıp almanın örnekleri yerine, hakkını, hatta hakkı olmayanı bile güç kullanarak alanların kahraman olarak yer aldığı, kazandığı filmler, eğitsel amaçlara ters bu davranışlar karşısında, öğretmenin çabalarına fazla başarı şansı tanımaz. Öğrencilerin, toplumsal yaşamda da karşılaşılan bu tür olumsuz örneklerden etkilenmemesi için, toplumsal yapı ve işleyiş, bu örneklerle rastlanılmayan, rastlanıldığında da başarılı olamayacakları şekilde kurulmalıdır. Bu durum, eğitim ve sınıf yönetimi konusunda, ülke yöneticilerinin sorumluluk biçimlerinin de göstergesi olur.⁵¹

2.2.7. Yakın Çevre

Öğrenci ve okul çevresinin kültür yapısı sınıfı etkiler. Sokak kültürünün baskıları, suç işlemeye kadar iter.⁵² Bunların etkileri, öğrenciler aracılığıyla sınıf içine yansır. Öğretmenin sınıf yöneticisi olarak rolü, bu etkilerin olumlularından yararlanıp, olumsuzlarını önleyebilmektir.

Öğretmen, toplumu bir sınıf gibi kullanabilmelidir. Bu, öğrencinin yaşam alanını genişletir, yaşamını zenginleştirir, öğrendiklerini uygulama, pekiştirme olanağı verir. Bu yolla öğrenci, öğrendiklerinin yaşamını nasıl kolaylaştırdığını görür.⁵³

⁵¹ Başar, a.g.k., s.19

⁵² Başar, a.g.k., s.20

⁵³ Başar, a.g.k., s.20

Çevrenin bir sınıf gibi kullanılabilmesi için, önce öğretmen çevreyi tanımalı, kültürel geçmişini, bugünü, kaynaklarını, güçlü ve zayıf yönlerini, değişim ve değişime direnir güçlerini bilmelidir. Bu çabalar okulca da ele alınmalıdır. Okul, çevreye yapabileceği ve çevreden alabileceği katkıları bilmeli, planlamalı ve eyleme geçmelidir. Örneğin, ilkokulda temizlik ve sağık ünitesinin işlenmesinde, okul çevresindeki bir sokağın öğrencilerce temizlenmesi sağlanabilir. Bu sürece sokaktaki insanları katabilmek için, kapılan çalınarak, "sokağınızın temizlenmesinde size yardım etmek istiyoruz, izin verir misiniz?" diyerek, onların sorumlulukları hatırlatılabilir. Böylece hem bir ünite de öğrenilenlerin bir kısmı davranış olarak gerçekleştirilmiş, öğrenciler deneyim kazanmış, hem de diğeri insanların çevre temizliğı konusunda ne yapmaları gerektiğı uygulamalı olarak onlara gösterilip, çevrenin eğitimine katkıda bulunulmuş olur.

Çevrede rastlanan olumsuz davranışların değıştirilmesi, sınıf etkinliklerinin çevreye taşınmasıyla gerçekleştirilebileceğı gibi, çevrenin okula taşınmasıyla da sağlanabilir. Okulun eğitsel kol etkinlikleri veya sınıf-çevre işbirliğı ile sınıf veya okulun düzenlediğı çeşitli etkinliklere veliler ve çevre insanları davet edilir. Böylece öğrenciler sınıfta öğrendikleri olumlu davranış örneklerini, bir tiyatro, şiir etkinliğı, beceri sergileri gibi gösterilerle çevre halkına sunmuş olurlar. Çevre halkı da izleme yoluyla olumlu davranış örneklerini öğrenip gösterme ortamı bulmuş olur. Bu konuda yetenekli velilerden, okul ve sınıftaki çeşitli görevler için yararlanılabilir.⁵⁴

2.2.8. Aile

Eğitim ailede başlar. Kişilik, yapısının temel davranışları büyük ölçüde ailede elde edilir. Bunların sonradan değıştirilmesi çok güç olur. Tembel-çalışkan, doğrucu-yalancı, pısrık-girişken, bencil-diğercil benzeri ikilemlerin kazanılması ailede başlar, gelişir, çoğı zaman da pekişir. Okulun bunları değıştirebilmesi güçtür, uygun çözüm, önceden aileyi etkilemektedir. Ailedeki birey sayısı, öğrenci davranışının etkenlerinden biridir.⁵⁵ Kalabalık aileler çocuklarıyla ilgilenmeye daha az zaman ayırabilirler. Bunlar üzerinde ailenin etkisini azaltır. Az çocuklu ailelerin çocukları bencil ve şımartılmış olabilir. Çocuk

⁵⁴ Başar, a.g.k., s.20

⁵⁵ Başar, a.g.k., s.21

sayısının çokluğu, ailenin artan görevlerini yerine yeterince getirmesini güçleştireceği için, sınıfı da olumsuz etkileyecektir.

Ailenin sosyokültürel ve ekonomik durumu, büyüklüğü (çekirdek/büyük), üyeleri arasındaki ilişkiler, ne tür bir çevreye sahip olduğu ve eğitim durumu gibi özellikler de sınıf yönetimini etkileyebilir. Öğrencilerin sınıftaki davranışları büyük ölçüde yukarıdaki değişkenleri yansıtacak türdendir.⁵⁶

Ailede çatışma, çocuk üzerinde olumsuz etki yapar. Aile iklimi ile öğrenci davranışı arasında ilişki bulunmuştur. Ailelerince az desteklenip çok kontrol edilen çocuklar, aşırı hareketli davranabilmekte, insan ilişkilerinde daha az düşünceli, daha çok düşmanca davranmakta; görev uyumlu olmadıklarından, başarıları düşük, kendileri içe dönük başkalarına bağımlı olabilmektedir.⁵⁷

Aileler okulda çocuklarının başarılı olmasını ister. Başarısız olduklarında ya da okulda bazı sorunlar bulunduğu zaman bunu kabul etmek istemezler ve bunların çözümünün öğretmen görevi olduğunu düşünürler. Oysa birçok öğretmen toplumsal ve aile ile ilgili sorunların okuldaki öğretim sürecini engellediğini düşünmektedir. Bu nedenle velilerle işbirliği yaparak, öğrencilerin sorun davranışlarını çözmek gerekmektedir. Okul-aile işbirliği eğitimsel değerlere dayalı olarak aileleri, öğretmenleri, yöneticileri ve öğrencileri bir araya getirerek eğitim gereksinmelerinin uygun biçimde karşılanması için bu grupların birbirlerinden neler bekleyebilecekleri ve birbirlerine nasıl yardım edebilecekleri konusunda bir görüş birliği sağlayacaktır.⁵⁸

Aile baskısı çocukları olumsuz etkilemektedir. Ana baba beklentileri, öğrenci çabası üzerinde önemli bir güç olmaktadır. Beklentinin çok yüksek veya düşük olması, olumsuz sonuçlar doğurabilmektedir. Anne babanın öğrenciden gurur duyduğunu belli etmesi, onu başarıya isteklendirmektedir. Aileyle ilgili olarak öğretmenin yapması gerekenlerden ilki, ailenin tanınması, bunun aracı da öğretmen-veli iletişimidir. Bu iletişim

⁵⁶ Erdoğan, a.g.k., s.30-31

⁵⁷ Başar, a.g.k., s.21

⁵⁸ Ünal ve Ada, a.g.k., s.61

yüz yüze olabileceği gibi, yazı ve telefonla da olabilir. Öğretmen, öğrencinin defterine yazdığı veya velisine iletmesi için öğrenciye verdiği notlar aracılığı ile iletişim sağlayabilir. Ailelere haftalık, aylık okul-sınıf haberleri bülteni gönderilebilir. Öğrenciler aracılığıyla sözlü iletişimin, yanlış anlamalara neden olabileceği için kullanılmaması yerinde olur.

2.2.9. Okul

Sınıf yönetimini etkileyen öncelikli etken, okulun sahip olduğu öğrenci sayısıdır. Araştırmalara göre küçük okullarda kişilerarası ilişkiler, öğrenci-öğretmen etkileşimi, program ve öğretim uygulamaları daha iyi yürütülmektedir. Ayrıca küçük okullarda ve sınıflarda öğrenci başarısıyla birlikte öğretmenin morali de yüksek olmaktadır ve çok fazla disiplin problemi yaşanmamaktadır. Okulun büyüklüğüne dayalı olarak ortaya çıkan bütün bu sonuçlar sınıf yönetimi açısından da önemlidir. Grubun büyüklüğü arttıkça üyelerin etkinliği ve katılımı azalır. Büyük gruplarda bireyler, yapılan tartışmalardan daha az doyum sağlar. Diğer taraftan küçük gruplarda da gruba olan bağlılık, üyelerin doyum ve benlik saygıları daha yüksek olur. Küçük gruplarda üyeler yaptıkları işi daha anlamlı bulurlar, daha az devamsızlık yaparlar ve daha üretkendirler. Bu durumda, sınıf yönetimi açısından sınıfta bulunan öğrenci sayısının az olması önemlidir. Sınıfın fiziksel ortamının öğrencilerin davranışı ve güdüsü üzerinde önemli etkisi vardır. Etkili Sınıf yönetimi sınıfın fiziksel ortamının düzenlenmesi ile başlar.⁵⁹

Okulun fiziki koşulları, sosyoekonomik durumu, çevresinin estetiği, sağlık koşullarına uygunluğu gibi özellikleri de öğrenci davranışını etkilemektedir. Okul öğrencilerin boş zamanlarını da geçirmek istediği bir ortam haline dönüştürülmeli ki, öğrencinin etkilendiği sokak kültürünün zararlı etkilerinin sınıfa taşınması, bu yolla engellenebilir. Sınıf yönetimi etkileyen bu değişkenlerin okul tarafından kontrol altına alınması eğitimin kalitesi açısından gereklidir.

⁵⁹ Erden, M., Sınıf Yönetimi, Epsilon Yayıncılık, İstanbul, 2005, s.122

2.3. Sınıf Yönetimi İçin Uygulamalar

2.3.1. Sınıfın Fiziksel Durumu ile İlgili Düzenlemeler

Sınıfın fiziksel ortamının öğrenmeyi artırıcı öğretmen ve öğrenci arasındaki iletişimi engellemeyecek şekilde olmalıdır. Öğrenci masa, dolap sıra gibi malzemeler öğrenme ortamına uygun bir şekilde yerleştirilmelidir. Bu malzemeler öğretmen ve öğrencilerin dikkatini dağıtmayacak, öğrenmeyi engellemeyecek bir şekilde düzenlenmelidir. Sınıfın fiziksel düzenlenmesi önceden planlanıp düzenlenirse öğrenim sırasında sınıfın durumu ile ilgili çıkacak problemler önceden engellenmiş olur. Böylece öğretmenin ve öğrencilerin dikkatleri dağılmamış olur. Öğretmenler sınıfta derslerini anlatırken aynı zamanda iyi bir gözlemci olarak öğrencileri izlemeli, onların farklı özelliklerini anlayabilmelidir. Örneğin, yaramaz ve dikkati çabuk dağılan öğrencilerin belirlenmesi durumunda bunların, pencere, kapı, lavabo kenarlarından uzak yerlere oturtulması onların dikkatini derse odaklamalarını sağlayacaktır.

Öğrencilerin bazıları iyi düzeyde dinleyerek, bazıları hızlı okuyarak, bazıları görsel olarak farklı araç gereçlerle ders sunulduğunda daha iyi öğrenebilirler. Öğrenciyi merkeze alan eğitim yöntemleri, sınıf ortamında öğrenciyi daha etkin (aktif) duruma getirerek öğrencinin kalıcı bilgiler öğrenmesine yardımcı olmaktadır.⁶⁰

Öğrenme-öğretme ilişkileri, öğretim çevresinin işlevidir. Fiziksel ortama ilişkin her değişken, eğitime destek veya engel olur. Yalnızca ortamda var olanlar değil, bunların düzenlenişi, görünüşü (estetiği) de eğitsel açıdan etkileyicidir. Öğrenci tutum ve davranışının önemli bir etkeninin sınıf düzenlemeleri olduğu, bunun az da olsa başarı ve sözel etkileşimi etkilediği belirlenmiştir. Bu etki, eğitimi etkileyen diğer değişkenler üzerindeki katkılarıyla daha da çoğalır. Sınıftaki sıra, masa, dolap, uzaklık, öğrenci gibi fiziksel engeller, öğretmen-öğrenci arasında psikolojik engel de oluşturur, iletişim ve etkileşimi değiştirir.

⁶⁰ Abacı v.d. a.g.k., s.104-405

Sınıfın fiziksel yapısı da sınıf yönetimi için önemlidir. Bu nedenle sınıf, fiziksel açıdan da ele alınmalı ve aşağıdaki unsurlar göz önünde bulundurularak şekillendirilmelidir.⁶¹

- Sınıfın ışıklandırma düzeneği öğrencilerin dikkatlerini dağıtmayacak ve onları yormayacak şekilde olmalıdır.
- Sınıf içindeki sıcaklık, mevsimlere göre, öğretmen ve öğrencileri bunaltmayacak ayarında olmalıdır.
- Sınıf duvarlarının, tavanın mobilya ve benzeri eşyaların rengi sıkıcı ve boğucu olmamalıdır.
- Sınıf temiz ve gürültüden uzak olmalıdır. Sınıfın gürültüye maruz kaldığı durumlarda ses yalıtıcı donanım kullanılmalıdır.
- Bütün bu özelliklerin bileşkesi olarak sınıf iyi bir görünüme sahip olmalıdır

2.4. Sınıfta Disiplin

Sınıf öğretmen ve öğrencilerin davranışlarının etkileşim halinde olduğu bir ortamdır. Sınıf öğretmenler ve öğrencilerin, belli eğitsel amaçlara ulaşabilmek için, sahip oldukları bilgi ve yaşantıları uygun bir düzenlenişle paylaştıkları yapılandırılmış bir eğitim ortamıdır.⁶²

Sınıftaki öğrencilerin kişisel özellikleri, okula ve derslere yönelik tutumları, ders çalışma ve dinlenme alışkanlıktan, ailelerinden getirdikleri kültürel birikim, öğrenciler arasındaki ilişkiler, sınıfın fiziksel koşulları ve öğretmen-öğrenci etkileşimi bir bütün olarak sınıf ortamını oluşturur.⁶³

⁶¹ Erdoğan, a.g.k., s.38-39

⁶² Başar, a.g.k., s.67; Aydın, a.g.k., s.7

⁶³ Erden, M. Öğretmenlik Mesleğine Giriş, Pegema Yayıncılık, İstanbul, 1998, s.167

Eğitim sisteminin en son birimi olan sınıfta yerine göre toplu kmesel ve bireysel ğretim yapılarak eğitim hizmetleri üretilir. Sınıf ortamı; sınıfın içinde olan insanlar arası olan iletişim, etkileşim ve ilişkiler dokusudur. Bu doku sınıftan sınıfa ayrıcalık gösterir.⁶⁴

Eğitimin en zor konularından birisi sınıfta düzeni kurmak ve bunu sürdürmektir. Davranışların iyi yönetildiği bir sınıfta öğrenciler ğretim amaçlarını gerçekleşmesini engelleyen davranışlar gözlenmez.⁶⁵

Sınıf düzeninin kurulması ve sürdürülmesi öğrencileri davranışları üzerinde oldukça etkilidir. Dolayısıyla olumlu davranışlar, ğrenci başarisında etkilemektedir. Sınıfta disiplin, öğrenme ortamının düzenini bozucu ve öğrenme yaşantılarını engelleyici ğrenci davranışlarına ilişkin ğretmen tepkilerini içermektedir.⁶⁶

Sınıf, kolektif bir var oluş alanıdır. Farklı sosyoekonomik setlerden gelen öğrencilerin paylaştığı sınıf ortamı, çok boyutlu ve dinamik bir süreklilik içinde yaşanır.⁶⁷ Sınıftaki tüm etkinlikler amaçlıdır ve düzenli disiplinli bir ortamda gerçekleşirler. İyi bir planlama ve sınıf yönetimi öğrencilerle barış dolu ve düzenli bir sınıf çevresinde öğrenme için fırsat sağlar. İyi bir sınıf organizasyonu, sınıfta doğabilecek olası problemleri önler, düzeni sağlar ve sınıfı bir savaş meydanı olmaktan kurtarır.

Sınıfta disiplinin amacı, öğrenciye kendi davranışlarını denetleme, değerlendirme yeteneği kazandırmaktadır, öğrencinin bu yeterliliği kazanmasında, içinde yaşadığı toplumun değerlerine göre, yaptığı eylemlerin hangilerinin doğru, iyi, hangilerinin yanlış olduğunu algılamasına öğretmenin yardımcı olması çok önemlidir. Bu yüzden ğretmen, öğrenciye istenen davranışı öğretmeli, öğrencinin bu davranışı yapmasını izlemelidir.

Sınıf düzenini sağlama çabaları hep ğrenci davranışlarını değer değiştirmeye ve geliştirmeye yönelik olmalıdır. Bu değerleşmeler istendik yani toplumun pozitif değer yargıları yönünde olmalıdır. Bu nedenle öğretmenin sınıfı iyi tanınması, anlaması ve buna göre sınıf düzenini sağlaması gerekir. Sağlanan sınıf düzeninin sürekli olması içinde

⁶⁴ Başaran, İ.E., Eğitim Psikolojisi, Pan Yayıncılık, Ankara, 1998, s.201

⁶⁵ zyrek, M., Sınıfta Davranış Yönetimi, Karatepe Yayınları, Ankara,1997, s.9

⁶⁶ nal ve Ada, a.g.k., s.39

⁶⁷ Aydın, a.g.k., s.33

öğretmen çabalarının ve dikkatini sürekli olması gerekmektedir. Böylece bir etkinlik, olumlu davranışları dolayısıyla başarıyı getirecektir.⁶⁸

Dikkat edilirse disiplin problemlerinin sıkça görüldüğü sınıflarda derslerle ilgili aktiviteler çok azdır, öğrenciye derse katılma fırsatı verilmeden uzun süre sessiz oturarak ders dinlemenin sıkıntısı içindedir, öğrenilecek konuyu anlamsız bulmaktadır, öğretmen tek düze ve anlamsız ve sıkıcıdır. Sınıfta disiplinin sağlanmasında, öğretmenin sınıf önünde duruşu, öğrencinin sınıfta yerleşimi, öğretmenin konuşmasının etkinliği, öğrenci çalışmalarının kontrolü öncelikle planlanması gereken ana etkenlerdir.

2.4.1. Disiplin Çeşitleri

Sınıf içinde disiplin iki ana grupta incelenebilir.⁶⁹

- 1. Önleyici Disiplin:** Önleyici disiplin, disiplin problemlerini çıkmadan önlemeye yönelik disiplin çeşididir. Çünkü bir disiplin problemini çıktıktan sonra önlemek, çıkmadan önlemekten daha zordur. Disiplinle ilgili bir sorunun çıkmadan önlenmesinde öğretmene önemli görevler düşmektedir. Bunlardan en önemlisi öğretim, yöntem ve tekniklerinde çağdaş gelişmeleri takip etmek ve uygulamaktır. İki problemlili öğrenciyi yan yana oturtmamak, sıra veya sınıflarını ayırmak önleyici disipline örnek olarak gösterilebilir. Önleyici disiplinde ödül ve cezalar açık olarak tanımlanmıştır. Öğrenci yaptığı şeylerin karşılığını göreceği konusunda bilinçlidir.
- 2. Düzeltici Disiplin:** Önleyici tedbirler alındığı halde yine disiplin problemi ortaya çıkmışsa, bu problemin bir daha ortaya çıkmamasını sağlamaya yönelik tedbirler almak düzeltici disiplin olarak adlandırılır. Örneğin arkadaşıyla kavga yapan bir öğrenciye bu davranışının yanlış olduğunu hatırlatmak, uyarmak, özür dilemesini sağlamak eğer tekrar yaparsa cezalandırmak bu disiplin çeşidine örnek olarak gösterilebilir.

⁶⁸ Yıldızlar, M., "Sınıf Düzeninin Öğrenci Başarısına Etkisi", Çağdaş Eğitim, Cilt:20, Sayı:213, Ankara, 1995, s.24

⁶⁹ Ilgar, a.g.k., 145-146

2.4.2. Sınıf İçi Disiplin Stratejileri

Sınıf içinde disiplinin sağlanması öğretim etkinliklerinin amacına ulaşmasını kolaylaştıracaktır. Bu nedenle bu disiplin stratejileri geliştirilmiştir. Bunlar aşağıda özetlenmiştir.⁷⁰

- 1. Odaklama Tekniği:** Derse başlamadan öğrencilerin dikkatinin toplanmasıdır. Deneyimli öğretmenler, sessizliği etkililiğin bir parçası olduğunu bilirler. Bu nedenle kısa bir süre sessizlik olsun diye bekledikten sonra, normalden daha kısık bir ses tonuyla konuşmaya başlarlar. Yumuşak ve çok yüksek olmayan sesle konuşan öğretmenler, yüksek sesle konuşanlara göre daha sessiz bir sınıfa sahiptir. Öğrenciler onun sesini duymak için sessiz olurlar.
- 2. Doğrudan Öğretime Başlama Stratejisi:** Bu teknik öğrencileri nerenin öğrenileceğini, niçin öğrenileceğini ve bu bilgilerin öğrencilerine işine yarayacağını açıklayarak derse başlamasıyla gerçekleşebilir. Öğretmen ders süresince de neler yapılacağını altını çizer, yapılacak işler için zaman belirler. Bu tekniği etkili bir şekilde uygulamanın ilk ögesi, öğrencilere gerçekleştirecekleri aktiviteler için ayrılan süreyi belirtmektir. Öğretmen etkinlik için ayrılan zamandan sonra öğrencilerin serbest olacağını duyurur.
- 3. İzleme Stratejisi:** Bu tekniğin temel kuralları; öğrenciler çalışırken, iş yaparken, etkinliklerini planlarken, öğretmen sınıfta dolaşarak onların yaptıklarını kontrol etmelidir. Örneğin, etkili bir öğretmen, öğrencilere yazılı bir ödev verdikten sonra öğrencilerin ödevine başlamalarını bekler ve iki-üç dakika sonra her öğrencinin ödevine başlayıp başlamadığını kontrol eder, gerektiğinde bireysel olarak ilgilenir. Birçok öğrenci aynı sorunla ilgili güçlük çekmedikçe genel duyuruda bulunmaz.
- 4. Beden dilini kullanma stratejisi:** Sözel olmayan ipuçları, mimikler, jestler gibi vücut dilini etkili olarak kullanılmalıdır. Gerekiyorsa bunların anlamlarını açıklamak için zaman ayırır.

⁷⁰ Ünal ve Ada, a.g.k., s.49-51

5. **Çevresel Kontrolü Sağlama Stratejisi:** Çevresel kontrol sağlanmalıdır. Sınıf neşeli, mutlu olduğu bir yer olmalıdır. Öğrenciler hep aynı yerde aynı biçimde derslerin yapılmasından hoşlanmazlar. Öğrenciler periyodik olarak değiştirebilecekleri bir çevrede çalışmaktan zevk alırlar. Ayrıca öğrenciler öğretmen hakkında bilgi edinmekten hoşlanırlar. Onlarla kişisel diyaloglara girmek, karşılıklı birbirlerini tanımalarını sağlar ve disiplin problemleri azalır.
6. **Diğer Öğrencilerin Dikkatini Çekmeden Uyarma Stratejisi:** Etkili bir öğretmen öğrencilerinin davranışlarını dikkatle izler ve yanlış bir davranışı nedeniyle ödüllendirilmemesine dikkat eder. Sorunlar ortaya çıkmadan önce sorar. Onun sınıf disiplinini bozan bir öğrenciye yaklaşımı diğer öğrencileri rahatsız etmeden uyarma şeklindedir. Örneğin; sınıfta konu sunulurken arkadaşıyla konuşan bir öğrencinin ilgisini derse çekmek için onun ismini uygun bir şekilde konuşmasının içine yerleştirebilir.
7. **İddiacı Disiplin Stratejisi:** Öğretmen önceden kurallar koymuştur. Bu kurallara uymayanlar ne tür davranışlarla karşılaşacaklarını bilirler. Öğretmen hiçbir öğrencisinin öğrenmesi ile ilgili değildir. Bu sorumluluk tamamen öğrencilere verilmiştir.
8. **İddialı Mesajlar Verme Stratejisi:** Bu mesajlar öğretmenin istenmeyen davranışları gösteren öğrenciye verdiği mesajlardır. Bunlar öğrenciden bekleneni açık olarak tanımlar. Örneğin; "ben senden yanındaki arkadaşlarını meşgul etmemeni istiyorum" demesi gibi.
9. **İnsancıl Mesajlar Verme Stratejisi:** Bu mesajlar duygularının ifadesidir. Thomas Gordon, bu mesajları üç bölümde inceler. Birincisi öğrencinin davranışının tanımı yapılır. İkincisi bu davranışın öğretmeni üzerindeki etkisi ve üçüncüsü öğretmende yarattığı duyguya dikkat edilerek gerçekleşir.
10. **Pozitif Disiplin Stratejisi:** Öğrencilerin yapmaması gerekli şeyleri listelemek yerine istenilen davranışları tanımlayıp sınıf kuralla haline getirerek kullanmak örneğin; "sakız çiğnemek yasak" yerine "sakızınızı evde bırakın" denilebilir.

Öğrencilere sınıfla nasıl davranılması beklediğinizi açıklayınız. Öğrencinin olumlu davranışı görüldüğünde bunu desteklemelidir.

2.4.3. Sınıf Kuralları

Her örgütte görev ve fonksiyonların en iyi bir şekilde yerine getirilmesi amacıyla bir takım kurallar bulunur. Okulda da bazı kurallar vardır. Bunların bazıları yönetmeliklerce her okulda aynı şekilde uygulanması gereken yazılı kurallardır ve ancak yönetmeliklerin değişmesiyle değişebilirler. Bazıları ise her okulun kendi yapısına göre değişen, yazılı olmayan toplumsal kurallardır. Öğretmenin, sınıfta disiplin oluşturmasında, daha çok öğretmen-öğrenci ilişkisine dayanan toplumsal kurallar kullanılır. Bu kurallar öğretmenlerin yaklaşımlarına göre değişiklik gösterir. Sınıfta etkili bir disiplin sistemi oluşturmada önemli bir faktör olan kuralların bazı özelliklere sahip olması gerekir. Bu özellikleri şu şekilde açıklayabiliriz:⁷¹

1. Kural gerekli olmalıdır. Bir kural her şeyden önce mevcut bir ihtiyacı karşılamalı, yararlı bir fonksiyonu yerine getirmelidir. Kuralı belirli bir fonksiyonu yerine getirip getirmediği gözlenmeli işlevini kaybetmişse kural yeniden gözden geçirilmelidir.
2. Kural esnek olmalıdır. Katı kurallar, öğrencilerin kaçamak yollar aramasına yollar aramasına neden olur.
3. Kural açık olmalıdır. Net ve anlaşılır olmalı. Gizli bir takım anlamlar içermemelidir. Bir kuralla neyin istendiği açık olarak anlaşılabilir.
4. Kurallar, öğrencilerin katılımı ile oluşturulmalıdır. Kuralın oluşumuna katılan öğrenci kuralı benimser. Öğrencinin kuralı benimsemesi kuralla ilgili iç denetimi getirir ve kuralı kendi isteği ve denetimi ile uygular. Bu da kuralın etkililiğini artırır.

⁷¹ Akdoğan, N., "Liselerde Görev Yapan Öğretmenlerin Disiplin Konusundaki Tutumların İle İletişimlerinin Etkililiği Arasındaki İlişkiler", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler ve Enstitüsü, İstanbul, 1998, s.18

2.4.4. Eski Ve Yeni Sınıf Disiplini Anlayışlarının Özellikleri

Son zamanlarda “disiplinli sınıf” anlayışı oldukça değişmiştir. Daha yalan zamanlarda temel ölçü sessizlikti. İğne düşse sesinin duyulduğu sınıf disiplinli sınıftı. Bazı öğretmenler hala sessizliğin iyi bir disiplinin işareti olarak göstermektedir. Fakat modern eğitim anlayışı genellikle daha akılcı bir görüşü benimsemiştir. Modern sınıf havası eskisinden daha az baskılıdır. Serbestlik derecesi öğretmenin özelliğine göre değişir.

Sınıf bir öğrenme yeridir ve öğrenmeyi zorlaştırıcı, engelleyici, karışıklık hoş görülmez, Sınıfta düzen şarttır. Eski ve yeni sınıf disiplini anlayışları aşağıda görülmektedir: Eski disiplin anlayışının özellikleri:⁷²

- Öğrencinin ilgi ve istekleri baskı altına alınır.
- Öğrenciler korkutularak kontrol altına alınır.
- Öğretmen tarafından hazırlanmış katı kurallara önem verilir.
- Sessizliğe, pasifliğe ve düzene önem verilir
- Olumsuz davranışların cezalandırılmasına önem verilir.

Yeni disiplin anlayışının özellikleri:⁷³

- Öğrencilerin ilgi ve isteklerine yön verilir.
- Öğrencilerin problem ve arzularına rehberlik edilir.
- Öğrencilerin anlayıp benimsediği davranış normlarına önem verilir.
- Çalışma, işbirliği ve yardımseverliğe önem verilir.
- Olumlu davranışların teşvik edilmesine önem verilir.
- Öğrenci objektif bir biçimde kontrol edilir.

2.4.5. Disiplinin Uygulanmasında Dikkat Edilecek İlkeler

Ödül ve ceza uygulamada dikkat edilecek bazı ilkeler, etkili bir disiplin sistemi oluşturabilmek için önemlidir. Bunları şu şekilde belirtebiliriz.⁷⁴

⁷² Ünal ve Ada, a.g.k., s.46-47

⁷³ Ünal ve Ada, a.g.k., s.47

⁷⁴ Başaran, a.g.k., s.160

- İstenen ve istenmeyen davranışlar, önceden net olarak belirlenmeli bunlar açık olmalı ve gerekirse yazılı hale getirilmelidir.
- Yine aynı şekilde, hangi davranışlara ne tür ödül veya ceza verileceği önceden belirlenmelidir.
- İstenen ve istenmeyen davranışların ne oranda ortaya çıktığı duyarlı bir şekilde izlenmelidir ve bunlara uygun olarak önceden belirlenen ödül ve cezalar uygulanmalıdır.
- Ödül ve ceza uygulamaları bütün öğrencilere aynı şekilde ve oranda uygulanmalıdır.
- Daha çok ödüle ağırlık verilmelidir. Çok zorunluluk duyulduğunda cezaya başvurulmalıdır. Çünkü ödül, öğrenci davranışlarını değiştirmede cezadan daha etkilidir. Ceza o an istenmeyen davranışı ortadan kaldırırsa da bu görünüşte bir davranış değişimidir. Ceza verenin bulunmadığı ortamlarda, istenmeyen davranış yeniden ortaya çıkar.⁷⁵

2.4.5.1. Ödül ve Uygulanmasında Dikkat Edilecek İlkeler

- Ödül öğrencinin kişiliğine değil, davranışına yönelik olarak verilmelidir. Çünkü olumlu bulunan kişilik değil, öğrencinin belli bir davranışdır. Kişiliğe yönelik bir ödül, öğrencinin yanlış düşünce kalıpları oluşturmasına, kişiliğinin etkilenmesine yol açar.
- Ödül, davranışla orantılı olmalı, abartılmamalıdır.
- Ödül yapılan olumlu davranıştan hemen sonra verilmelidir. Böylece olumlu davranış ile ödül arasında bağlantı kurulması ve motivasyonun artması söz konusu olur.

2.4.5.2. Ceza ve Uygulanmasında Dikkat Edilecek İlkeler

Daha önceden de belirtildiği gibi etkili bir disiplin sistemi oluşturmada ödüle ağırlık verilmelidir. Ancak cezanın mutlaka uygulanması gerekiyorsa şu ilkeler doğrultusunda uygulanması yararlı olur:⁷⁶

⁷⁵ Varış, F., Eğitim Bilimine Giriş, A.Ü. Eğitim Fakültesi Yayınları, Ankara, 1978, s.165

⁷⁶ Başaran, a.g.k., s.166

- Her şeyden önce cezada kesinlikle kişiliğe yönelik olmamalıdır, istenmeyen davranışa yönelik olmalıdır. Kişiliğe yönelik ceza, bireyde kapanma ve telafi edilmesi zor, yıkıcı duygular geliştirir, kişinin benliğini olumsuz algılamasına neden olur.
- Ceza verilmeden önce, birey bu davranışın istenmediği konusunda bilgilendirilmelidir.
- Ceza olumsuz davranışla orantılı olmalıdır. Ayrıca ilk kez yapılan bir istenmeyen davranış için uygulanması gereken cezadan daha hafif bir ceza verilmesi eğitici olabilir.
- Ceza olanaklar ölçüsünde gizli uygulanmalıdır. Çünkü asıl amaç bireyin cezalandırılması değil, yanlış davranışının düzeltilmesidir.⁷⁷

2.4.6. Disiplinin Etkisiz Olduğu Durumlar Ve Çatışma Çözme Yöntemleri

Öğrencilerin gelişim dönemi özelliklerine göre ödül ve cezanın etkiliği farklılık gösterir. Öğrenciler ilkokulda iken öğretmenlerine bir anlamda bağımlıdırlar ve öğretmenin öğrenci üzerinde etkisi çok fazladır. Bu nedenle öğretmenin uyguladığı ödül ve cezalar öğrenciyi çok etkiler ve davranışlarını değişimine sebep olabilir. Ancak öğrencinin yaşı ilerledikçe katıldığı diğer ortamlar öğrenci için daha önemli olmaya başlar. Ergenlik döneminde öğrenci için, arkadaşlık ilişkileri, anne-baba ve öğretmen ilişkisinden daha önemlidir ve öğrenci bu nedenle diğer sosyal ortamlarda kendini kabul ettirme vb. farklı ihtiyaçlar içine girer. Ortaokulda değişim gösteren bu durum lisede doruk noktasına ulaşır. Artık öğrenci için öğretmenin vereceği ödül veya cezanın etkisi azalır. Öğretmen bir takım davranışların yapılmasını istemez, öğrenci bunları yapmaya devam eder Bu durumda çatışma başlar.⁷⁸

Ödül ve cezanın etkisiz olduğu bu durumlarda, öğretmenin öğrenci ile iyi bir iletişim kurarak çatışma çözüm yöntemlerini kullanması gerekir. Öğretmen-öğrenci ilişkilerinde sınıf içi disiplin oluşturma konusunda ortaya çıkan çatışmalar, genellikle otorite kullanımı ile çözülmeye çalışılır. Oysa otorite kullanımı çatışmayı çözmez.

⁷⁷ Yalçın, S., Personel Yönetimi, Beta Yayıncılık, İstanbul, 1991, s.239

⁷⁸ Gordon, T., Etkili Öğretmenlik Eğitimi, (Çev: Emel Aksay ve Birsen Özkan), YA-PA Yayınları, İstanbul, 1993, s.137

2.4.7. Sınıf Düzenini Bozan İstenmeyen Öğrenci Davranışları

Sınıfta dersin akışını bölen ya da sınıfı alternatif bir program ve aktiviteye çeken öğrenci davranıştan yaramazlık olarak nitelendirilmektedir. Aşağıda sınıf düzenini bozan öğrenci davranıştan yer almaktadır:⁷⁹

- Derse devam etmeme veya derse geç gelme
- Derse hazırlıksız gelme, dersi dinlememe, başkasının ders çalışmasını ve dinlemesini engelleme
- Sınıfta uygun olmayan yer ve zamanda konuşma
- Arkadaşlarına, kendisine ve çevresine zarar verme
- Derste hayal kurma ya da ders dışı etkinliklerle uğraşma
- Sınıf kurallarına uymama
- Kopya çekme ve çektirme
- Saygısızlık
- Sıraya girmeme
- Anti-sosyal davranışlar sergileme
- Başkalarına bağırma, üzerine yürüme, tartaklama, tehdit etme, saldırma
- Makul eleştirilere düşmanca tepki gösterme
- Kına ve küfürlü konuşma, sözel taciz etme
- Arkadaşlarına sahte ithamlar yöneltme, hile yapma
- Paylaşma eksikliği
- Sınıftan izinsiz ayrılmak, izinsiz dolaşmak
- Kibirli davranmak
- Başkasını eşyasını çalma, sigara ve sağlığı bozan bağımlılık yaratan ilaçlar kullanma
- Yalan söyleme
- Cinsel konulara aşın ilgi.

⁷⁹ Ünal ve Ada, a.g.k., s.40; Erden ve Akman, a.g.k., s.253; Aytekin, H., Sınıf Yönetimi, Pegema Yayıncılık, Ankara, 2000, s.76

2.4.8. Sınıf Yöneticilerinin Disiplin Üzerine Yaklaşımları ve Bunun Öğrenciler Üzerine Etkisi

Gerçekte disiplin, bir düzeltmedir ve temelde eğitici ve olumlu olmalı, yol göstermeli, öğretmek için uygun ortam ve şartlar hazırlamalı, bunların karşılığında bir takım şeyleri yasaklayıp, kısıtlamamalıdır.⁸⁰

Öğretmenin olumlu bir sınıf ortamı yaratabilmesi için, insan davranışı hakkındaki varsayımlarının olumlu olması gerekir.

Burada, Mc Gregor'un Y teorisindeki şu varsayımlardan bahsedebiliriz. Birey için çalışmak, onun oyun ve dinlenme faaliyetleri kadar tabiidir. Kişi tembel doğmaz, yaşadığı deneyimler sonucu tembel olur. İnsanlar uygun ortamlarda potansiyellerini geliştirip, sorumluluk alırlar. Kişi ulaşmak istediği amaç yönünde kendini kontrol eder. Yapılması gereken, uygun ortam oluşturarak, bireyin kendini geliştirmesini ve amaçları yönünde enerjisini kullanmasını sağlamaktır.⁸¹

Olumlu disiplin yaklaşımına sahip öğretmenin, sınıfta şu davranışları göstermesi gerekir. Sınıfta öğrencilere güven duymalı, bütün öğrencilere yansıtmalıdır, öğrencilerin duygu ve düşüncelerine önem vermeli, eleştiriyi teşvik etmelidir. Değerlendirmelerinde objektif olmalıdır. Öğretmen, öğrenci için yardımcı olmalıdır. Öğrencinin hatalı bir davranışını gördüğünde bunu öğrencinin kişiliğine mal etmemeli, yargılamamak, davranışın olumsuzluğu üzerinde durmamalıdır. Olumlu bir ortam oluşturmak için, öğrencilerin olumlu özelliklerini, davranışlarını ortaya çıkarmalı ve olumlu yönde tepki verilmelidir. Öğrencinin yapamadıklarından çok, yaptığı olumlu davranışlar üzerinde durulmalıdır ve olumlu tepki verilmelidir. İstenen davranışın pekiştirilmesi, öğrencinin bu davranışı yapma sıklığını artırdığı gibi dolaylı olarak bu durumu gözlemleyen diğer öğrencileri de aynı istenen davranışı ortaya koyma yönünde isteklendirmektedir. Böylece sınıfta istenen davranışlar artmaktadır.⁸²

⁸⁰ Oktay, A., Orta Dereceli Okullarda Verilen Disiplin Cezaları Üzerine Bir Karşılaştırma, İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul, 1976, s.77

⁸¹ Koçel, T., a.g.k., s.268

⁸² Varış, F., vd., Eğitim Bilimlerinde Çağdaş Gelişmeler, A.Ü. Açık Öğretim Fak. Yayınları, Eskişehir, 1993, s.162

Okulların özellikle ortaöğretim kısmında görev yapan öğretmenler sınıfta disiplin oluşturma konusunda önemli sorunlar yaşamaktalar. Öğretimle geçmesi gereken zamanın çoğu, sınıfta düzen oluşturmak için harcanır. Bunun nedeni öğrencilerin içinde buldukları gelişim dönemi olan ergenlik çağıının özellikleri ile ilgilidir. Öğretmenin ergenlik çağı konusunda yeterli ve etkili bilgiye sahip olmaması bu sorunları artırmaktadır.⁸³

Olumsuz disiplin davranışları öğrencilerin benlik kavramı üzerinde çok olumsuz etkiler yapmaktadır. Olumsuz disiplin yaklaşımının uygulandığı öğrencide benliğine ilişkin olumsuz yargılar oluşur. Kendine güvensizlik, bu nedenle girişimde bulunamama ve düşüncelerini insanlara iletme konusunda çekingenlik davranışı gibi olumsuz davranışlar görülür.⁸⁴

Okullarımızda disiplin yaklaşımı genelde olumsuz özellikler içermektedir. Kontrol etmek maksadı ile öğrencilere şiddetli davranışlar gösterilmekte, öğrenciler suçlanmakta ve cezalar verilmektedir.⁸⁵

Olumsuz disiplin yaklaşımının hakim olduğu ortamda eleştirel yaklaşım yoktur, ilişkiler serttir, kurallara itaat beklenir. Böyle bir sınıf ortamında cezalardan, zayıf not vermekten bahsedilir, öğrenciler olumsuz yargı ve eleştirilerle karşı karşıya kalır.⁸⁶

Olumsuz disiplin yaklaşımında bireyde korku, nefret, öfke ve öç alma duygular gelişir. Birey ya bağımlı veya isyankâr tutumlar geliştirir. Öğrencilerin kendilerini sık sık azarlayan ve alay eden öğretmenleri seilmeyen ve acayip tipler olarak belirttikleri araştırmalarla elde edilen bilgilerdendir. Yine öğrenciler en seilmeyen öğretmen niteliklerini şöyle ifade etmişlerdir. Hoşgörüsüzlük, otoriterlik, anlayışsızlık, diyalog kuramama, eşit davranmama vb. dir.⁸⁷

⁸³ Gordon, a.g.k., s.13

⁸⁴ Arslan, E., "Benlik Kavramı Ve Bireyin Yaşamındaki Etkileri", Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi, No:4, İstanbul,1992, s.10

⁸⁵ Oktay, a.g.k., s.76

⁸⁶ Tezcan, M., Eğitim Sosyolojisi, Bilim Yayınları, Ankara, 1988, s.401

⁸⁷ Tezcan, a.g.k., s.403

Ayrıca baskı ve cezaya dayalı disiplin yaklaşımının uygulandığı ortamlarda bireyler ceza almadan kuralları bozacak yöntemler düşünerek, yaratıcılıklarını bu yönde kullanabilirler.⁸⁸

Çalışmanın literatür kısmında sınıf yönetimi ile ilgili tanımlar, kavramlar farklı sınıf yönetimi yaklaşımları incelenmiştir. Bundan sonraki araştırma bölümünde anket çalışması yapılarak öğretmenlerin sınıf yönetimi hakkındaki görüşleri öğrenilmeye çalışılmıştır.

⁸⁸ Bingöl, D., İşyeri Disiplini Ve Çalışma Barışı, Karizma Yayınları, İstanbul, 1990, s.64

BÖLÜM III
SINIF ÖĞRETMENLERİNİN SINIF YÖNETİMİ GÖRÜŞLERİ
HAKKINDA BİR UYGULAMA

3.1. Araştırmanın Amacı

Araştırma sınıf öğretmenlerinin sınıf içindeki yönetimleri hakkındaki görüşlerini inceleme amacıyla yapılmıştır. Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi hakkındaki düşünceleri ve ilgili ifadelere ne ölçüde katıldıkları incelenmiştir.

3.2. Araştırmanın Şekli

Araştırma sınıf öğretmenlerine yapılmıştır. Çalışmanın ana kütlesi sınıf öğretmenleridir. Belirlenen ana kütlede tabakalı örnekleme yoluyla örneklem seçilmiştir. Anketin evreni Şişli ilçesi ilköğretim okullarıdır. Örnekleme yapılmasının nedeni ana kütleyle ulaşamama, zamanın yetersiz ve maliyetin yüksek olmasıdır.

Örneklemede yer alan ilköğretim okullarının dağılımı aşağıdaki gibidir.

Tablo 1. Araştırmaya katılan öğretmenlerin okul dağılımı tablosu

<i>OKUL ADI</i>	<i>N</i>
Uğur ERKEY İ.Ö.O.	12
Şişli Mahmut Şevket Paşa İ.Ö.O.	20
Sait ÇİFTÇİ İ.Ö.O.	5
Hüseyin Cahit YALÇIN İ.Ö.O.	6
Selahattin Eyubi İ.Ö.O.	4
Mareşal Fevzi ÇAKMAK İ.Ö.O.	13
Maçka İ.Ö.O.	14
Mecidiye İ.Ö.O.	14
Hüseyin Avni KURŞUN İ.Ö.O.	15
Süleyman Şah İ.Ö.O.	15
Gülbağ Selim Sırrı Tarcan İ.Ö.O.	14
Feriköy İ.Ö.O.	16
Resneli Niyazi Bey İ.Ö.O.	12
TOPLAM	160

3.3. Veri Toplanma Yöntemi

Veri toplama aşaması; araştırma, anketlerin dağıtılması ve uygulanması bizzat araştırmacı tarafından okullarda gerçekleştirilmiştir. Anket uygulaması için anketler okula dağıtılmış ve veriler toplanmıştır. Anketlerin dağıtılması toplanması ve bilgisayar ortamına aktarılması 3 ay sürmüştür.

Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi hakkındaki düşüncelerinin incelendiği çalışmada veri toplama aracı anket iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm sınıf öğretmenlerinin kişisel özelliklerini ifade ettikleri demografik kısımdır. Demografik kısımda öğretmenlerin yaş, cinsiyet, medeni durum, kıdem süreleri ve eğitim seviyeleri ile ilgili bilgilerin elde edilmesi amaçlanmıştır. İkinci kısım sınıf yönetiminin özelliklerini sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi hakkındaki görüşlerini ifade edebilecekleri ölçek kısmından oluşmaktadır. Anketin ölçek kısmında sorularda yer alan ifadeler beşli likert ölçek şeklindedir. Araştırmaya katılanlardan sorulara “kesinlikle katılıyorum”, “katılıyorum”, “karasızım”, “katılmıyorum” ve “kesinlikle katılmıyorum” şeklinde cevap vermeleri istenmiştir.

3.4. Verilerin Çözümü ve Yorumlanması

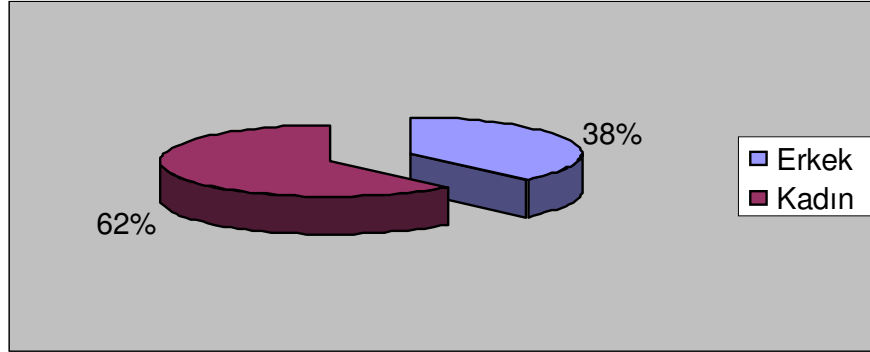
Verilerin çözümlenmesi aşamasında ilk olarak kişisel özelliklerin yer aldığı demografik değişkenler incelenmiştir. Demografik değişkenlerin frekans dağılımları tablo ve grafiklerle ifade edilmiştir. İkinci aşamada Sınıf yönetimi ile ilgili ifadeler katılım yüzdeleri tablolar halinde belirtilmiştir. Veriler SPSS 15,0 programında analiz edilmiştir. Araştırmada %5 anlamlılık seviyesi ile çalışılmıştır.

3.4.1. Demografik Özellikler

Tablo 2. Cinsiyetlerine Göre Dağılım

Cinsiyet	N	%
Erkek	61	38,125
Kadın	99	61,875
Toplam	160	100

Araştırmaya katılan 160 öğretmenin 61'i erkek, 99'u kadındır. Araştırmaya katılanların çoğunluğu kadınlardan oluşmaktadır.

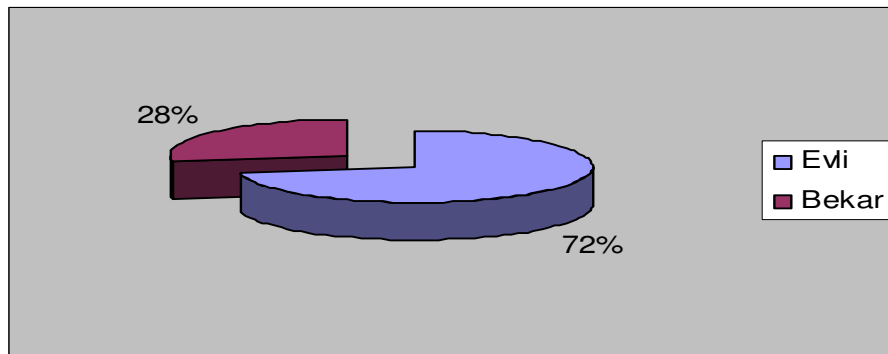

Şekil 1. Cinsiyet Değişkeni Yüzde Grafiği

Tablo 3. Medeni Durumlarına Göre Dağılım

Medeni Durum	N	%
Evli	116	72,5
Bekâr	44	27,5
Toplam	160	100

Araştırmaya katılan öğretmenlerin 116'sı evli, 44'ü bekârdır. Araştırmaya katılanların büyük bir kısmını evli öğretmenler oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan deneklerin, % 20'sinin çocuğu olmadığı ele alındığında, bekâr deneklerin % 27,5 çıktığı aradaki % 7,5 farkın dul öğretmenlerin oluşturduğunu ancak bunların kendilerini bekâr kategorisinde gösterdikleri sonucu ortaya çıkmaktadır.

Şekil 2. Medeni Durum Yüzde Grafiği

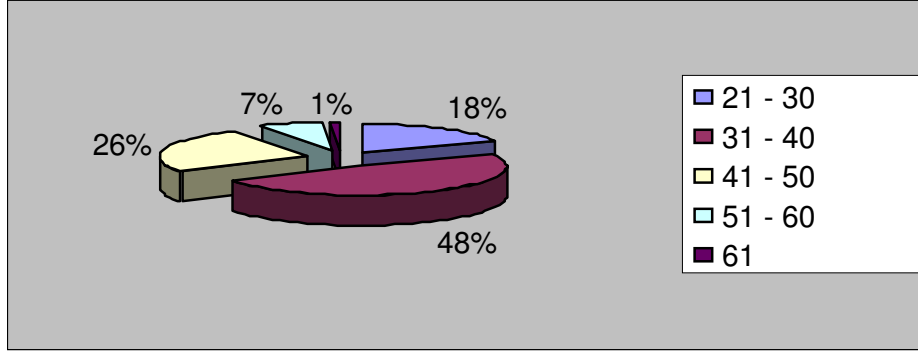
Tablo 4. Yaşlarına Göre Dağılımı

Yaş	N	%
24	4	2,5
25	1	0,625
26	2	1,25
27	2	1,25
28	11	6,875
29	4	2,5
30	5	3,125
31	7	4,375
32	6	3,75
33	11	6,875
34	5	3,125
35	10	6,25
36	8	5
37	10	6,25
38	7	4,375
39	3	1,875
40	10	6,25
41	2	1,25
42	6	3,75
43	6	3,75
44	1	0,625
45	3	1,875
46	3	1,875
47	2	1,25
48	11	6,875
49	3	1,875
50	4	2,5
51	3	1,875
52	4	2,5
53	1	0,625
54	1	0,625
55	1	0,625
56	1	0,625
61	1	0,625
63	1	0,625
Toplam	160	100

Tablo 5. Yaş Gruplarına Göre Dağılım

Yaş	N	%
21 – 30 yaş	29	18,125
31 – 40 yaş	77	48,125
41 – 50 yaş	41	25,625
51 – 60 yaş	11	6,875
61 ve üzeri	2	1,25
Toplam	160	100

Araştırmaya katılan öğretmenlerin 29' u 21–30 yaş, 77'si 31–40 yaş, 41'i 41–50 yaş, 11' i 51–60 yaş, 2' si 61 ve üzeri yaş grubunda yer almaktadır.

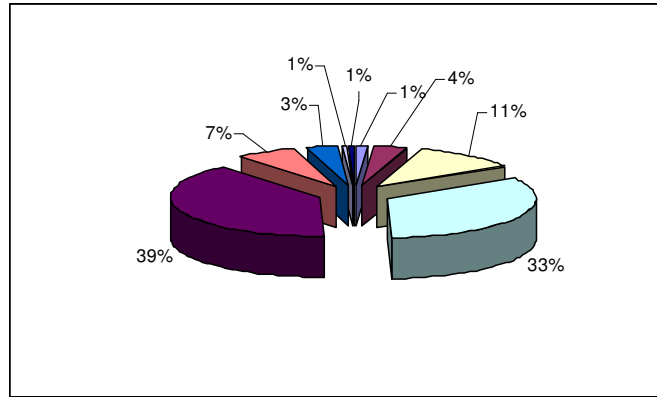

Şekil 3. Yaş Değişkeni Yüzde Grafiği

Tablo 6. Ailedeki Fert Sayısına Göre Dağılım

Ailedeki fert sayısı	N	%
0	2	1,25
1	6	3,75
2	18	11,25
3	53	33,125
4	63	39,375
5	11	6,875
6	5	3,125
7	1	0,625
10	1	0,625
Toplam	160	100

Araştırmaya katılan öğretmenlerin ailelerindeki fert sayısı 0 ve 10 arasında farklılık göstermektedir. Ailedeki fert sayısı 2,3,4 ve 5 olanların sayısı genel toplamın önemli bir bölümünü oluşturmaktadır.

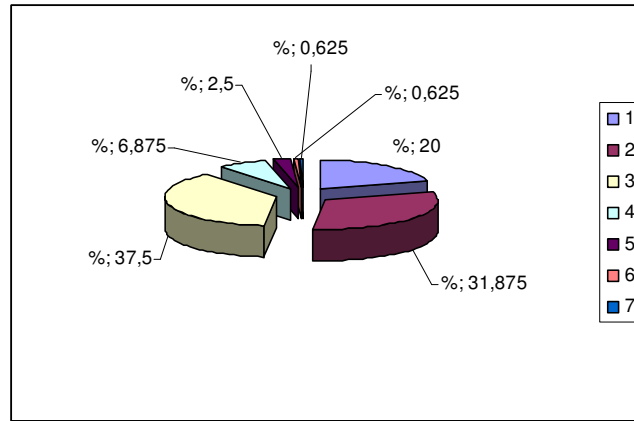

Şekil 4. Ailedeki Fert Sayısı Yüzde Grafiği

Tablo 7. Ailedeki Çocuk Sayısına Göre Dağılım

Ailedeki çocuk sayısı	N	%
0	32	20
1	51	31,875
2	60	37,5
3	11	6,875
4	4	2,5
5	1	0,625
8	1	0,625
Toplam	160	100

Öğretmenlerin ailedeki çocuk sayısı ile ilgili elde edilen frekanslar hiç çocuklarının olmadığı, 1, 2 ve 3 çocuk üzerinde yoğunlaşmaktadır. Yoğunluğa sahip 0,1,2 ve 3 çocuklu öğretmenler genel toplamın % 96'sını oluşturmaktadır. Tablodan görüleceği üzere deneklerin % 20'sinin çocuğu yoktur. Öğretmenlerin (21 ve yukarı yaş) oldukları dikkate alındığında oldukça yüksek bir oran olduğu ortaya çıkmaktadır.

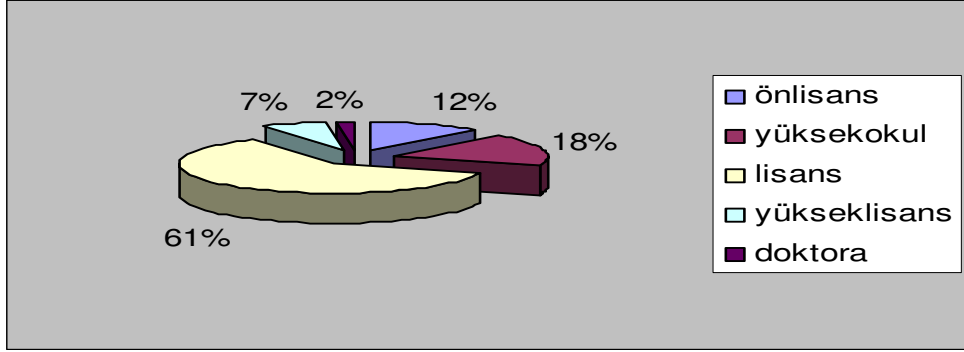

Şekil 5. Ailedeki Çocuk Değişkeni Yüzde Grafiği

Tablo 8. Mezuniyet Durumuna Göre Dağılım

Mezuniyet Durumu	N	%
önlisans	19	11,875
yüksekokul	29	18,125
lisans	98	61,25
yükseklisans	11	6,875
doktora	3	1,875
Toplam	160	100

Araştırmaya katılan öğretmenlerin 19' u önlisans, 29'u yüksekokul, 98' i lisans, 11' i yüksek lisans ve 3'ü doktora eğitimi aldığını ifade etmiştir. Lisans mezunlarının çoğunlukta olduğu görülmektedir.

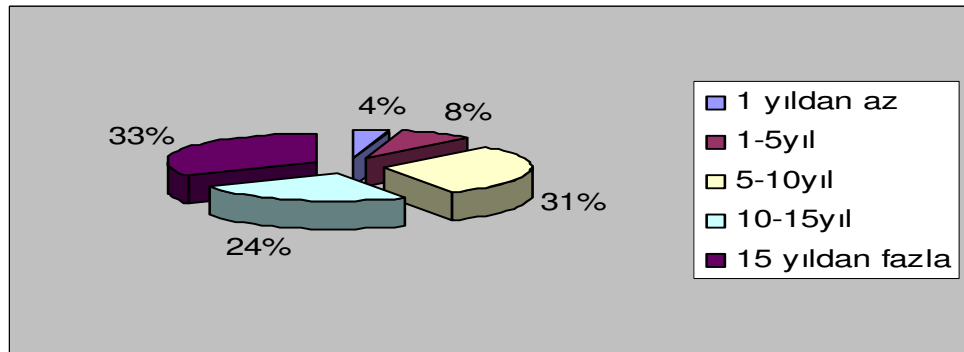

Şekil 6. Mezuniyet Durumu Değişkeni Yüzde Grafiği

Tablo 9. Mesleki Kıdemlerine Göre Dağılım

Mesleki Kıdem	N	%
1 yıldan az	6	3,75
1-5yıl	13	8,125
5-10yıl	49	30,625
10-15yıl	38	23,75
15 yıldan fazla	54	33,75
Toplam	160	100

Araştırmaya katılan öğretmenlerin 6'sı 1 yıldan az, 13'ü 1-5 yıl, 49'u 5-10 yıl, 38'i 10-15 yıl, 54'ü ise 15 yıldan fazla kıdem sahibi olduğunu ifade etmiştir.

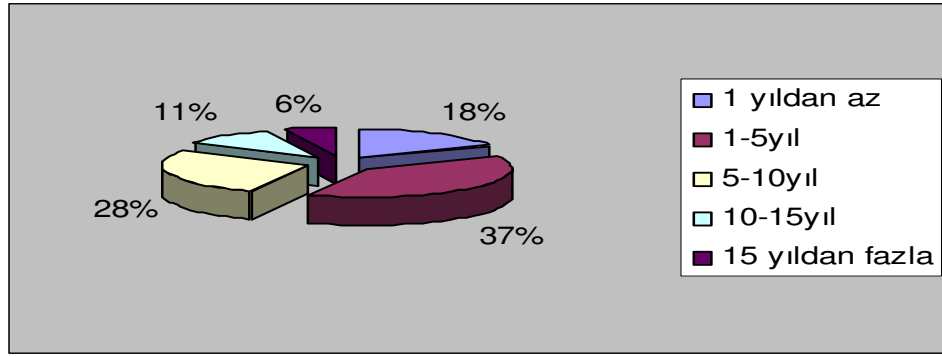

Şekil 7. Mesleki Kıdem Süresi Değişkeni Yüzde Grafiği

Tablo 10. Okuldaki Hizmet Sürelerine Göre Dağılım

Okuldaki Hizmet Süresi	N	%
1 yıldan az	29	18,125
1-5yıl	61	38,125
5-10yıl	44	27,5
10-15yıl	17	10,625
15 yıldan fazla	9	5,625
Toplam	160	100

Araştırmaya katılan öğretmenlerin 29'u 1 yıldan az, 61'i 1-5 yıl, 44'ü 5-10 yıl, 17'si 10-15 yıl ve 9'u 15 yıldan fazla en son görev yaptıkları okula hizmet etmişlerdir.

Şekil 8. Okuldaki Hizmet Süresi Yüzde Grafiği

Güvenilirlik Analizi

Araştırmada yer alan soruların araştırmaya genel olarak nasıl bir fayda sağladığı, anket sorularının güvenilirliği, araştırma ile içsel uyumunu ölçmek araştırmanın temsil gücünü önceden tahmin edebilmemiz için önemli bir aşamadır.

Bu etkileri inceleyen analiz yöntemi Güvenilirlik analizi olarak ifade edilmektedir. Güvenilirlik analizi soruları bir bütün olarak inceler. Soruların birbirleri ile arasındaki uyumu Cronbach Alpha katsayısı ile temsil eder katsayının ilgili kriterle karşılaştırılması ile güvenilirliğin ne kadar güçlü olduğu tespit edilir.

Tablo 11. Güvenilirlik Analizi

Cronbach Alpha	p
0,95	23

Cronbach Alpha katsayısı belirli kriterler altında yorumlanır.

$0 \leq \rho \leq 0,40$ ise ölçek güvenilir değildir.

$0,40 \leq \rho \leq 0,60$ ise ölçek düşük güvenilirdir.

$0,60 \leq \rho \leq 0,80$ ise ölçek oldukça güvenilirdir.

$0,80 \leq \rho \leq 1,00$ ise ölçek yüksek derecede güvenilirdir

Yukarıda ifade edilen kriterler altında güvenilirlik analizi test istatistiğinin 0,95 olarak hesaplandığını ve ölçeğin yüksek derecede güvenilir olduğunu söyleyebiliriz.

3.4.2. Sınıf Yöneticilerinin İletişim Özellikleri

Tablo 12. Düzgün Konuşma Görüşüyle İlgili Tablo (İfade 1.1)

OKUL ADI	N	Kesinlikle	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle
Uğur ERKEY İ.Ö.O.	12	5	5	2		
Şişli Mahmut Şevket Paşa İ.Ö.O.	20	15	5			
Sait ÇİFTÇİ İ.Ö.O.	5	5				
Hüseyin Cahit YALÇIN İ.Ö.O.	6	4	2			
Selahattin Eyubi İ.Ö.O.	4	3	1			
Mareşal Fevzi ÇAKMAK İ.Ö.O.	13	7	4	2		
Maçka İ.Ö.O.	14	13	1			
Mecidiye İ.Ö.O.	14	14				
Hüseyin Avni KURŞUN İ.Ö.O.	15	14	1			
Süleyman Şah İ.Ö.O.	15	15				
Gülbağ Selim Sırrı Tarcan İ.Ö.O.	14	14				
Feriköy İ.Ö.O.	16	16				
Resneli Niyazi Bey İ.Ö.O.	12	12				
TOPLAM	160	137	19	4		

“Sınıf Yönetiminde sınıf öğretmeninin iletişim özelliklerinden düzgün konuşma etkilidir” görüşüne araştırmaya katılan öğretmenlerin % 85 ’i kesinlikle katılıyorum, % 12’si katılıyorum ve % 3’ü kararsızım şeklinde ifade etmişlerdir. Çıkan sonuçlara baktığımızda öğretmenlerin büyük bir kısmı sınıfta düzgün konuşmanın sınıftaki iletişim için önemli olduğunu düşünmektedir. Etkili bir sınıf yönetimi için öğretmenin dilin iyi kullanımını konusunda duyarlı olması, gramer kurallarına göre konuşmaya dikkat etmesi önemlidir. İlköğretim öğrencileri taklit etme dönemlerinde oldukları için öğrenci önünde yapılan her harekete ve söylenen her söze dikkat edilmelidir. Öğrenciler, öğretmeninden gördüğü her şeyi kaydetmektedir. Bu nedenle öğretmen, Türkçeyi ve ses tonunu iyi kullanan, tiyatrocu gibi anlatabilme yeteneği olan ve bunlara dikkat eden bir yönetici olmalıdır.

Tablo 13. İkna Etme Görüşüyle İlgili Tablo (İfade 1.2)

<i>OKUL ADI</i>	<i>N</i>	<i>Kesinlikle</i>	<i>Katılıyorum</i>	<i>Kararsızım</i>	<i>Katılmıyorum</i>	<i>Kesinlikle</i>
<i>Uğur ERKEY İ.Ö.O.</i>	12	5	5	2		
<i>Şişli Mahmut Şevket Paşa İ.Ö.O.</i>	20	15	5			
<i>Sait ÇİFTÇİ İ.Ö.O.</i>	5	5				
<i>Hüseyin Cahit YALÇIN İ.Ö.O.</i>	6	4	2			
<i>Selahattin Eyubi İ.Ö.O.</i>	4	3	1			
<i>Mareşal Fevzi ÇAKMAK İ.Ö.O.</i>	13	6	7			
<i>Maçka İ.Ö.O.</i>	14	13	1			
<i>Mecidiye İ.Ö.O.</i>	14	12	2			
<i>Hüseyin Avni KURŞUN İ.Ö.O.</i>	15	14	1			
<i>Süleyman Şah İ.Ö.O.</i>	15	9	6			
<i>Gülbağ Selim Sırrı Tarcan İ.Ö.O.</i>	14	8	5		1	
<i>Feriköy İ.Ö.O.</i>	16	13	2		1	
<i>Resneli Niyazi Bey İ.Ö.O.</i>	12	12				
TOPLAM	160	119	37	2	2	

Araştırmaya katılan öğretmenlerden “Sınıf yönetiminde sınıf öğretmenin iletişim özelliklerinden ikna etme etkilidir” ifadesiyle ilgili oranlara baktığımızda %74’ü kesinlikle katılıyorum, %23,13’ü katılmıyorum , %1,25’i kararsızım ve %1,25’i kesinlikle katılmıyorum şeklinde katılım göstermişlerdir. Öğretmenlerin büyük çoğunluğu sınıftaki iletişim için öğretmenin ikna kabiliyetinin olması gerektiğini düşünmektedir.

Tablo 14. Konuya Dikkat Çekme Görüşüyle İlgili Tablo (İfade 1.3)

<i>OKUL ADI</i>	<i>N</i>	<i>Kesinlikle</i>	<i>Katılıyorum</i>	<i>Kararsızım</i>	<i>Katılmıyorum</i>	<i>Kesinlikle</i>
<i>Uğur ERKEY İ.Ö.O.</i>	12	9	1	1	1	
<i>Şişli Mahmut Şevket Paşa İ.Ö.O.</i>	20	15	5			
<i>Sait ÇİFTÇİ İ.Ö.O.</i>	5	5				
<i>Hüseyin Cahit YALÇIN İ.Ö.O.</i>	6	4	2			
<i>Selahattin Eyubi İ.Ö.O.</i>	4	3	1			
<i>Mareşal Fevzi ÇAKMAK İ.Ö.O.</i>	13	11	2			
<i>Maçka İ.Ö.O.</i>	14	13	1			
<i>Mecidiye İ.Ö.O.</i>	14	12	2			
<i>Hüseyin Avni KURŞUN İ.Ö.O.</i>	15	14	1			
<i>Süleyman Şah İ.Ö.O.</i>	15	14	1			
<i>Gülbağ Selim Sırrı Tarcan İ.Ö.O.</i>	14	8	5		1	
<i>Feriköy İ.Ö.O.</i>	16	13	2		1	
<i>Resneli Niyazi Bey İ.Ö.O.</i>	12	12				
TOPLAM	160	133	23	1	3	

İlköğretim öğrencilerinin dikkatleri çok uzun süreli olmadığından derste sürekli öğrencinin ilgisi çekmek için öğretmen, duruma göre değişen öğretim yöntem ve teknikleriyle konuya uygun ders araç ve gereçlerini kullanmalıdır. Derse, öğrencilerin dikkati çekilerek başlanıldığı zaman öğrenciler dersi daha verimli dinler, sınıf içerisinde olumsuz davranış göstermezler. Araştırmaya katılan öğretmenler “Sınıf yönetiminde sınıf öğretmenin iletişim özelliklerinden konuya dikkat çekme etkilidir.” ifadesine % 83,13’ü kesinlikle katılıyorum, % 14,38’i katılıyorum, % 0,63’ü katılmıyorum ve % 1,88 ’i kesinlikle katılmıyorum şeklinde görüş bildirmişlerdir. Öğretmenlerin büyük bir kısmı sınıf içindeki iletişim için konuya dikkat çekmenin etkili olduğunu düşünmektedirler. Bu yaklaşımı temel alan öğretmenlerin, etkili bir öğrenmenin gerçekleşmesi için merak uyandırmanın şart olduğu görüşüne katılmaları, öğrenci merkezli eğitim anlayışını da desteklemekte oldukları sonucunu ortaya çıkarmıştır.

Tablo 15. Konunun paylaşımı Görüşüyle İlgili Tablo (İfade 1.4)

<i>OKUL ADI</i>	<i>N</i>	<i>Kesinlikle</i>	<i>Katılıyorum</i>	<i>Kararsızım</i>	<i>Katılmıyorum</i>	<i>Kesinlikle</i>
<i>Uğur ERKEY İ.Ö.O.</i>	<i>12</i>	<i>9</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	
<i>Şişli Mahmut Şevket Paşa İ.Ö.O.</i>	<i>20</i>	<i>5</i>	<i>15</i>			
<i>Sait ÇİFTÇİ İ.Ö.O.</i>	<i>5</i>	<i>5</i>				
<i>Hüseyin Cahit YALÇIN İ.Ö.O.</i>	<i>6</i>	<i>4</i>	<i>2</i>			
<i>Selahattin Eyubi İ.Ö.O.</i>	<i>4</i>	<i>3</i>	<i>1</i>			
<i>Mareşal Fevzi ÇAKMAK İ.Ö.O.</i>	<i>13</i>	<i>9</i>	<i>3</i>			<i>1</i>
<i>Maçka İ.Ö.O.</i>	<i>14</i>	<i>11</i>	<i>2</i>		<i>1</i>	
<i>Mecidiye İ.Ö.O.</i>	<i>14</i>	<i>4</i>	<i>10</i>			
<i>Hüseyin Avni KURŞUN İ.Ö.O.</i>	<i>15</i>	<i>14</i>	<i>1</i>			
<i>Süleyman Şah İ.Ö.O.</i>	<i>15</i>	<i>12</i>	<i>3</i>			
<i>Gülbağ Selim Sırrı Tarcan İ.Ö.O.</i>	<i>14</i>	<i>10</i>	<i>4</i>			
<i>Feriköy İ.Ö.O.</i>	<i>16</i>	<i>13</i>	<i>1</i>			<i>2</i>
<i>Resneli Niyazi Bey İ.Ö.O.</i>	<i>12</i>	<i>12</i>				
TOPLAM	160	111	43	1	2	3

“Sınıf yönetiminde sınıf öğretmenin iletişim özelliklerinden konunun paylaşımı etkilidir” ifadesini araştırmaya katılan öğretmenler % 69,38 ’i kesinlikle katılıyorum, % 26,88 ’i katılıyorum, % 0,63 ’ü kararsızım, % 1,25’i katılmıyorum ve % 1,88 ’i kesinlikle katılmıyorum şeklinde belirtmişlerdir. Öğretmenlerin çoğunluğu sınıf içindeki iletişimde, konunun paylaşımının etkili olduğunu düşünmektedir. Konunun öğrencilerle paylaşımı öğrencilerin neyi, nasıl ve niçin öğreneceği veya öğretmenin neyi, neden yaptığı ile ilgili sorularına cevap bulduğundan öğrencilerin daha çok motive oldukları ve bunun sonucunda da derse karşı olumlu tutum ve davranış sergiledikleri görülmektedir

3.4.3. Sınıf Yöneticilerinin Demokratik Özellikleri

Tablo 16. Sınıf İçi Karara Öğrenciyi Teşvik Etme Görüşüyle İlgili Tablo (İfade 2.1)

<i>OKUL ADI</i>	<i>N</i>	<i>Kesinlikle</i>	<i>Katılıyorum</i>	<i>Kararsızım</i>	<i>Katılmıyorum</i>	<i>Kesinlikle</i>
<i>Uğur ERKEY İ.Ö.O.</i>	12	9	1	1	1	
<i>Şişli Mahmut Şevket Paşa İ.Ö.O.</i>	20	5	15			
<i>Sait ÇİFTÇİ İ.Ö.O.</i>	5	5				
<i>Hüseyin Cahit YALÇIN İ.Ö.O.</i>	6	4	2			
<i>Selahattin Eyubi İ.Ö.O.</i>	4	3	1			
<i>Mareşal Fevzi ÇAKMAK İ.Ö.O.</i>	13	9	3			1
<i>Maçka İ.Ö.O.</i>	14	7	6		1	
<i>Mecidiye İ.Ö.O.</i>	14	6	8			
<i>Hüseyin Avni KURŞUN İ.Ö.O.</i>	15	14	1			
<i>Süleyman Şah İ.Ö.O.</i>	15	12	3			
<i>Gülbağ Selim Sırrı Tarcan İ.Ö.O.</i>	14	8	4	2		
<i>Feriköy İ.Ö.O.</i>	16	13	1			2
<i>Resneli Niyazi Bey İ.Ö.O.</i>	12	12				
TOPLAM	160	107	45	3	2	3

“Sınıf yönetiminde demokratik sınıf öğretmenleri; öğrencileri sınıf içi karara katılmaya teşvik eder” ifadesine öğretmenlerin; % 68,88’i kesinlikle katılıyorum, % 28,13’ ü katılıyorum, % 1,88’ i kararsızım % 1,25’i katılmıyorum, % 1,88’i kesinlikle katılmıyorum şeklinde belirtmişlerdir. Araştırmaya katılan öğretmenler sınıf yönetiminde demokratik sınıf öğretmenlerinin öğrencileri, sınıf içi karara katılmaya teşvik etmek gerektiğini düşünmektedirler. Sınıf yönetiminde öğretmen, sınıf içi kararları alırken öğrenci ile birlikte kararlar almaya özen gösterdiği takdirde öğrenciler kendi fikirlerinin de önemli olduğu düşüncesine sahip olur. Ve kendi aldığı kararları daha etkin bir şekilde uygularlar. Etkili sınıf yönetiminde demokratik işbirliğine dayanan sınıf ortamında öğrencilerin daha verimli ve başarılı oldukları yapılan araştırmalarda da ortaya çıkmıştır.

Tablo 17. Kuralları Öğrencilerle Belirleme Görüşüyle İlgili Tablo (İfade 2.2)

<i>OKUL ADI</i>	<i>N</i>	<i>Kesinlikle</i>	<i>Katılıyorum</i>	<i>Kararsızım</i>	<i>Katılmıyorum</i>	<i>Kesinlikle</i>
<i>Uğur ERKEY İ.Ö.O.</i>	12	6	1	4	1	
<i>Şişli Mahmut Şevket Paşa İ.Ö.O.</i>	20	5	15			
<i>Sait ÇİFTÇİ İ.Ö.O.</i>	5	5				
<i>Hüseyin Cahit YALÇIN İ.Ö.O.</i>	6	4	2			
<i>Selahattin Eyubi İ.Ö.O.</i>	4	3	1			
<i>Mareşal Fevzi ÇAKMAK İ.Ö.O.</i>	13	5	7			1
<i>Maçka İ.Ö.O.</i>	14	7	6		1	
<i>Mecidiye İ.Ö.O.</i>	14	6	8			
<i>Hüseyin Avni KURŞUN İ.Ö.O.</i>	15	14	1			
<i>Süleyman Şah İ.Ö.O.</i>	15	10	3		2	
<i>Gülbağ Selim Sırrı Tarcan İ.Ö.O.</i>	14	8	4	2		
<i>Feriköy İ.Ö.O.</i>	16	15	1			1
<i>Resneli Niyazi Bey İ.Ö.O.</i>	12	12				
TOPLAM	160	99	49	6	4	2

Sınıf içinde istenmeyen davranışları önleyici en önemli tedbir, kurallar oluşturmaktır. Öğrenciler kurallara ihtiyaç duyar, kendilerinden neyin ve neden beklenildiğini bilmek isterler. Kuralın oluşumuna katılan öğrenci kuralı benimser kendi isteği ile uygular kuralla ilgili otokontrol oluşturur. “Sınıf yönetiminde demokratik sınıf öğretmenleri sınıf kurallarını öğrencilerle belirlemeye özen gösterir.” görüşüne öğretmenlerin % 61,88’i kesinlikle katılıyorum, %30,63’ü katılıyorum, % 3,75’i kararsızım % 2,50’si katılmıyorum ve % 1,25’i kesinlikle katılmıyorum şeklinde katılım göstermişlerdir. Sınıf kurallarının öğrencilerle belirlenmesi demokratik anlayışın bir gereğidir. Öğretmenin sınıf disiplinini oluşturmasında önemli bir etkidir. Araştırmanın sonucunda öğretmenlerin sınıf kurallarının öğrencilerle belirleme ifadesinin çoğunluğun katılması, öğretmenlerin sınıf yönetimi ile ilgili tutumlarında geleneksel eğitim anlayışı ile ilgili düşüncelerinden sıyrıldıkları sonucunu ortaya çıkarmaktadır.

Tablo 18. Konumu Öğrenci ile Eşit Tutma Görüşüyle İlgili Tablo (İfade 2.3)

<i>OKUL ADI</i>	<i>N</i>	<i>Kesinlikle Katılıyorum</i>	<i>Katılıyorum</i>	<i>Kararsızım</i>	<i>Katılmıyorum</i>	<i>Kesinlikle katılıyorum</i>
<i>Uğur ERKEY İ.Ö.O.</i>	<i>12</i>	<i>4</i>	<i>1</i>	<i>4</i>	<i>1</i>	<i>2</i>
<i>Şişli Mahmut Şevket Paşa İ.Ö.O.</i>	<i>20</i>	<i>5</i>	<i>10</i>		<i>5</i>	
<i>Sait ÇİFTÇİ İ.Ö.O.</i>	<i>5</i>	<i>5</i>				
<i>Hüseyin Cahit YALÇIN İ.Ö.O.</i>	<i>6</i>	<i>4</i>	<i>2</i>			
<i>Selahattin Eyubi İ.Ö.O.</i>	<i>4</i>	<i>3</i>	<i>1</i>			
<i>Mareşal Fevzi ÇAKMAK İ.Ö.O.</i>	<i>13</i>	<i>2</i>	<i>4</i>		<i>6</i>	<i>1</i>
<i>Maçka İ.Ö.O.</i>	<i>14</i>	<i>4</i>	<i>6</i>		<i>4</i>	
<i>Mecidiye İ.Ö.O.</i>	<i>14</i>	<i>6</i>	<i>8</i>			
<i>Hüseyin Avni KURŞUN İ.Ö.O.</i>	<i>15</i>	<i>4</i>	<i>3</i>		<i>8</i>	
<i>Süleyman Şah İ.Ö.O.</i>	<i>15</i>	<i>2</i>	<i>3</i>		<i>2</i>	<i>8</i>
<i>Gülbağ Selim Sırrı Tarcan İ.Ö.O.</i>	<i>14</i>	<i>4</i>	<i>4</i>	<i>6</i>		
<i>Feriköy İ.Ö.O.</i>	<i>16</i>	<i>4</i>	<i>1</i>		<i>10</i>	<i>1</i>
<i>Resneli Niyazi Bey İ.Ö.O.</i>	<i>12</i>			<i>7</i>	<i>5</i>	
TOPLAM	160	47	43	17	41	12

“Sınıf yönetiminde demokratik sınıf öğretmenleri; kendi konumunu öğrenci ile eşit tutar” ifadesini deneklerin % 29,38’i kesinlikle katılıyorum, % 26,88 i katılıyorum, % 10,63’ü kararsızım, % 25,63’ü katılmıyorum ve % 7,50’si kesinlikle katılmıyorum şeklinde katılım göstermişlerdir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin önemli bir kısmı demokratik sınıf öğretmenin kendi konumunu öğrencilerle eşit tutar görüşüne katılırken bir kısmı bu görüşe katılmamaktadır. Bu sonuç öğretmenlerin eşit bir demokratik bir yaklaşımla

insancıl ilişkiler kurabildikleri ancak, öğretmenlerin bir kısmının da öğrencilerine, egemen olma kaygısından kaynaklanan buyurgan bir anlayışını hala benimsediği sonucunu ortaya çıkarmaktadır

3.4.4. Öğrenci Merkezli Eğitim Anlayışı

Tablo 19. Eğitim Duruma Göre Değişebilir Görüşüyle İlgili Tablo (İfade 4)

OKUL ADI	N	Kesinlikle			Kesinlikle	
		katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	kakılmıyorum
Uğur ERKEY İ.Ö.O.	12	7	1	4		
Şişli Mahmut Şevket Paşa İ.Ö.O.	20	5	15			
Sait ÇİFTÇİ İ.Ö.O.	5	5				
Hüseyin Cahit YALÇIN İ.Ö.O.	6	4	2			
Selahattin Eyubi İ.Ö.O.	4	3	1			
Mareşal Fevzi ÇAKMAK İ.Ö.O.	13	4	9			
Maçka İ.Ö.O.	14	8	6			
Mecidiye İ.Ö.O.	14	6	8			
Hüseyin Avni KURŞUN İ.Ö.O.	15	2	8	5		
Süleyman Şah İ.Ö.O.	15	6	6		2	1
Gülbağ Selim Sırrı Tarcan İ.Ö.O.	14	10	4			
Feriköy İ.Ö.O.	16	9	6			1
Resneli Niyazi Bey İ.Ö.O.	12	4		3	5	
TOPLAM	160	73	66	12	7	2

Sınıfta verilen eğitim öğrencilerin ihtiyacını karşılamaya yönelik olmalıdır. Derslerin ve her türlü eğitsel etkinliğin öğrencilerin ilgi, beklenti ve gereksinmelerine yönelik olursa, öğrenciler derse karşı ilgili ve dikkatli olurlar. Bu şekilde öğrencilerin okula daha istekli ve severek gelmeleri sağlanmış olur. Öğretmen yeri geldiğinde o gün planladığı dersin dışına çıkıp öğrenci ihtiyaca uygun bir eğitimde verebilmelidir. Bu konuyla ilgili "Sınıf yönetiminde verilen eğitim duruma göre değişebilir/değişken olmalıdır" şeklindeki ifadeye deneklerin % 45,63'ü kesinlikle katılıyorum, % 41,25'i katılıyorum, % 7,50'si kararsızım, % 4,38'i katılmıyorum ve %1,25'i kesinlikle katılmıyorum şeklinde belirtmişlerdir. Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu sınıfta verilen eğitimin duruma göre değişebileceğini düşünmektedir.

Tablo 20. Çocuğun Seviyesine Göre Eğitim Görüşüyle İlgili Tablo (İfade 5)

<i>OKUL ADI</i>	<i>N</i>	<i>Kesinlikle katılıyorum</i>	<i>Katılıyorum</i>	<i>Kararsızım</i>	<i>Katılmıyorum</i>	<i>Kesinlikle katılmıyorum</i>
<i>Uğur ERKEY İ.Ö.O.</i>	12	9	1	2		
<i>Şişli Mahmut Şevket Paşa İ.Ö.O.</i>	20	15	5			
<i>Sait ÇİFTÇİ İ.Ö.O.</i>	5	5				
<i>Hüseyin Cahit YALÇIN İ.Ö.O.</i>	6	4	2			
<i>Selahattin Eyubi İ.Ö.O.</i>	4	3	1			
<i>Mareşal Fevzi ÇAKMAK İ.Ö.O.</i>	13	13				
<i>Maçka İ.Ö.O.</i>	14	9	5			
<i>Mecidiye İ.Ö.O.</i>	14	11	3			
<i>Hüseyin Avni KURŞUN İ.Ö.O.</i>	15	13				2
<i>Süleyman Şah İ.Ö.O.</i>	15	8	6		1	
<i>Gülbağ Selim Sırrı Tarcan İ.Ö.O.</i>	14	10	4			
<i>Feriköy İ.Ö.O.</i>	16	9	6			1
<i>Resneli Niyazi Bey İ.Ö.O.</i>	12	5	5	2		
TOPLAM	160	114	38	4	1	3

“Sınıf yönetiminde verilen eğitim çocuğun seviyesine inmelidir” şeklindeki ifadeye; öğretmenlerin % 71,25 i kesinlikle katılıyorum, % 23,75’i katılıyorum.% 2,50’si kararsızım, % 0,63’ü katılmıyorum ve % 1,88’ i kesinlikle katılmıyorum şeklinde görüş bildirmişlerdir. Araştırmaya katılan öğretmenler sınıf yönetiminde verilen eğitimin çocuğun seviyesine inmesi gerektiğini düşünmektedir. Etkili sınıf yönetiminde verilen eğitim öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılamalı, mevcut materyaller, kaynak ve yöntemler öğrenci seviyelerine göre kabul edilmelidir. Öğretmenler, öğrencilerin gelişim çağları, bireysel farklılıkları ve öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerini her zaman göz önünde bulundurmaları gerekir. Yapılması gereken şey öğrencileri iyi tanımak, onların zayıf yönlerini değil, güçlü taraflarını keşfederek başarılarını arttırmaktır

Tablo 21. Öğrenci Merkezli Eğitim Görüşüyle İlgili Tablo (İfade 6)

<i>OKUL ADI</i>	<i>N</i>	<i>Kesinlikle Katılıyorum</i>	<i>Kararsızım</i>	<i>Katılmıyorum</i>	<i>Kesinlikle</i>
<i>Uğur ERKEY İ.Ö.O.</i>	12	9	1	2	
<i>Şişli Mahmut Şevket Paşa İ.Ö.O.</i>	20	9	11		
<i>Sait ÇİFTÇİ İ.Ö.O.</i>	5	5			
<i>Hüseyin Cahit YALÇIN İ.Ö.O.</i>	6	4	2		
<i>Selahattin Eyubi İ.Ö.O.</i>	4	3	1		
<i>Mareşal Fevzi ÇAKMAK İ.Ö.O.</i>	13	3	10		
<i>Maçka İ.Ö.O.</i>	14	9	5		
<i>Mecidiye İ.Ö.O.</i>	14	11	3		
<i>Hüseyin Avni KURŞUN İ.Ö.O.</i>	15	13	1		1
<i>Süleyman Şah İ.Ö.O.</i>	15	8	3	3	1
<i>Gülbağ Selim Sırrı Tarcan İ.Ö.O.</i>	14	10	4		
<i>Feriköy İ.Ö.O.</i>	16	9	6		1
<i>Resneli Niyazi Bey İ.Ö.O.</i>	12	5	5	2	
TOPLAM	160	98	52	7	2

“Sınıf yönetiminde verilen eğitim öğrenci merkezli olmalıdır” şeklindeki ifadeye öğretmenlerin % 61,25’i kesinlikle katılıyorum , % 32,50’si katılıyorum, % 4,38’i kararsızım, % 0,63’ ü katılmıyorum ve % 1,25’ i kesinlikle katılmıyorum şeklinde görüş bildirmişlerdir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin büyük bir kısmı sınıfta verilen eğitimin öğrenci merkezli olması gerektiğini düşünmektedir. Öğrenci merkezli eğitimde hedef öğrencidir. Öğrenci merkezli eğitimin amacı öğrencilerin ilgilerini, isteklerini, becerilerini ve ihtiyaçlarını dikkate alarak öğrenciye, bilgiye ulaşmanın yollarını öğretmektir. Her öğrencinin bireysel farklılıklarına göre en üst düzeyde gelişmelerine yardım edebilmek açısından öğretmeni merkeze alan eğitim anlayışları yerine bilgiyi farklı kaynaklardan edinen ve sürekli gelişimi sağlayan, öğrenciyi merkeze alan eğitim anlayışı benimsenmelidir. Öğrenciyi merkeze alan eğitim yöntemleri, sınıf ortamında öğrenciyi daha etkin duruma getirerek öğrencide kalıcı bilgiler oluşturmaya yardımcı olacaktır

Tablo 22. Fiziksel Mekân Düzenlenmesi Görüşüyle İlgili Tablo (İfade 7)

<i>OKUL ADI</i>	<i>N</i>	<i>Kesinlikle katılıyorum</i>	<i>Katılıyorum</i>	<i>Kararsızım</i>	<i>Katılmıyorum</i>	<i>Kesinlikle katılmıyorum</i>
<i>Uğur ERKEY İ.Ö.O.</i>	<i>12</i>	<i>9</i>	<i>1</i>	<i>2</i>		
<i>Şişli Mahmut Şevket Paşa İ.Ö.O.</i>	<i>20</i>	<i>9</i>	<i>11</i>			
<i>Sait ÇİFTÇİ İ.Ö.O.</i>	<i>5</i>	<i>5</i>				
<i>Hüseyin Cahit YALÇIN İ.Ö.O.</i>	<i>6</i>	<i>4</i>	<i>2</i>			
<i>Selahattin Eyubi İ.Ö.O.</i>	<i>4</i>	<i>3</i>	<i>1</i>			
<i>Mareşal Fevzi ÇAKMAK İ.Ö.O.</i>	<i>13</i>	<i>3</i>	<i>10</i>			
<i>Maçka İ.Ö.O.</i>	<i>14</i>	<i>9</i>	<i>5</i>			
<i>Mecidiye İ.Ö.O.</i>	<i>14</i>	<i>6</i>	<i>8</i>			
<i>Hüseyin Avni KURŞUN İ.Ö.O.</i>	<i>15</i>	<i>14</i>	<i>1</i>			<i>1</i>
<i>Süleyman Şah İ.Ö.O.</i>	<i>15</i>	<i>8</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
<i>Gülbağ Seli Sırrı Tarcan İ.Ö.O.</i>	<i>14</i>	<i>10</i>	<i>4</i>			
<i>Feriköy İ.Ö.O.</i>	<i>16</i>	<i>9</i>	<i>6</i>			<i>1</i>
<i>Resneli Niyazi Bey İ.Ö.O.</i>	<i>12</i>	<i>5</i>	<i>5</i>	<i>2</i>		
<i>TOPLAM</i>	<i>160</i>	<i>93</i>	<i>56</i>	<i>7</i>	<i>1</i>	<i>3</i>

“Sınıf yönetiminde fiziksel mekân öğrenciye göre düzenlenmelidir” şeklindeki ifadeye öğretmenlerin % 58,13’ü kesinlikle katılıyorum, % 35 ’i katılıyorum ,% 4,38’i kararsızım , % 0,63’ü katılmıyorum ve % 1,88’i kesinlikle katılmıyorum şeklinde belirtmişlerdir. Çalışmaya katılan öğretmenlerin büyük bir kısmı sınıf yönetiminde fiziksel mekânın öğrenciye göre düzenlenmesi gerektiğini düşünmektedirler. Sınıfın fiziksel ortamının öğrenmeyi artırıcı özellikte ve öğretmen ile öğrenci arasındaki iletişimi engellemeyecek şekilde olmalıdır. Sınıftaki araç gereçler ve bu araç gereçlerin düzenlenişi, öğrencilerin yerleşimi, sınıfın rengi ve ısı-ışık ayarları, öğretmen ve öğrencilerin dikkatini

dağıtmayacak, öğrenmeyi engellemeyecek bir şekilde düzenlenmesi öğretmen-öğrenci etkileşimi için çok önemlidir. Sınıfın fiziksel düzenlemelerinin öğrencilere göre düzenlenmesi etkili sınıf yönetiminin ayrılmaz bir parçasıdır.

3.4.5. Sınıf Yöneticilerinin Yönetim Yaklaşımları

Tablo 23. Özgür Bir Eğitim Ortamı Görüşüyle İlgili Tablo (İfade 8)

OKUL ADI	N	Kesinlikle			Kesinlikle	
		katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	katılmıyorum
Uğur ERKEY İ.Ö.O.	12	5	6	1		
Şişli Mahmut Şevket Paşa İ.Ö.O.	20	9	11			
Sait ÇİFTÇİ İ.Ö.O.	5	5				
Hüseyin Cahit YALÇIN İ.Ö.O.	6	4	2			
Selahattin Eyubi İ.Ö.O.	4	3	1			
Mareşal Fevzi ÇAKMAK İ.Ö.O.	13	8	5			
Maçka İ.Ö.O.	14	4	5	5		
Mecidiye İ.Ö.O.	14	6	7			1
Hüseyin Avni KURŞUN İ.Ö.O.	15	13	1			1
Süleyman Şah İ.Ö.O.	15	8	2	3	1	1
Gülbağ Selim Sırrı Tarcan İ.Ö.O.	14	8	4		2	
Feriköy İ.Ö.O.	16	9	6			1
Resneli Niyazi Bey İ.Ö.O.	12	5	5	2		
TOPLAM	160	87	55	11	3	4

“Sınıf yönetiminde özgür bir eğitim ortam olmalıdır” ifadesine öğretmenlerin % 54 ü kesinlikle katılıyorum, %34,38’i katılıyorum,% 6,88’i kararsızım, % 1,88’i katılmıyorum % 2,50’ si kesinlikle katılmıyorum şeklinde katılım göstermişlerdir. Oranlara baktığımızda araştırmaya katılan öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu sınıfta özgür bir eğitim ortamının olması gerektiğini düşünmektedir. Bireylerin kendi, duygu ve düşüncelerini rahat ve özgür bir şekilde ifade etmesi çağdaş yönetim anlayışının bir gereğidir.

Tablo 24. Öğrencilerin Özgüvenlerini Geliştirme Görüşüyle İlgili Tablo (İfade 9)

OKUL ADI	N	Kesinlikle			Kesinlikle	
		katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	katılmıyorum
Uğur ERKEY İ.Ö.O.	12	5	6	1		
Şişli Mahmut Şevket Paşa İ.Ö.O.	20	15	5			
Sait ÇİFTÇİ İ.Ö.O.	5	5				
Hüseyin Cahit YALÇIN İ.Ö.O.	6	4	2			
Selahattin Eyubi İ.Ö.O.	4	3	1			
Mareşal Fevzi ÇAKMAK İ.Ö.O.	13	8	5			
Maçka İ.Ö.O.	14	9	5			
Mecidiye İ.Ö.O.	14	11	3			
Hüseyin Avni KURŞUN İ.Ö.O.	15	13	1			1
Süleyman Şah İ.Ö.O.	15	12	2		1	
Gülbağ Selim Sırrı Tarcan İ.Ö.O.	14	10	4			
Feriköy İ.Ö.O.	16	9	6			1
Resneli Niyazi Bey İ.Ö.O.	12	8	3	1		
TOPLAM	160	112	43	2	1	2

“Sınıfta uygulanan yönetim anlayışı, öğrencilerin özgüvenlerini geliştirmeye yönelik olmalıdır.”Şeklindeki ifadeye öğretmenlerin % 70’i kesinlikle katılıyorum, % 26,88’i katılıyorum, % 1,25’i kararsızım % 0,63’ü katılmıyorum ve % 1,25’i kesinlikle katılmıyorum şeklinde görüş bildirmişlerdir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin büyük bir kısmı sınıfta uygulanan yönetimin öğrencilerin özgüvenlerini geliştirmeye yönelik olması gerektiğini düşünmektedir. Öğretmenler; öğrencilerin duygu, düşünce ve tepkilerini bastırmak yerine, onları anlamaya çalışıp kendilerini ifade etmesine izin vermesi öğrencilerin olumlu tutum ve davranışları göstermesi açısından çok önemlidir.

Tablo 25. Yaratıcılığa Fırsat Verme Görüşüyle İlgili Tablo (İfade 10)

<i>OKUL ADI</i>	<i>N</i>	<i>Kesinlikle katılıyorum</i>	<i>Katılıyorum</i>	<i>Kararsızım</i>	<i>Katılmıyorum</i>	<i>Kesinlikle katılmıyorum</i>
<i>Uğur ERKEY İ.Ö.O.</i>	<i>12</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>1</i>		
<i>Şişli Mahmut Şevket Paşa İ.Ö.O.</i>	<i>20</i>	<i>15</i>	<i>5</i>			
<i>Sait ÇİFTÇİ İ.Ö.O.</i>	<i>5</i>	<i>5</i>				
<i>Hüseyin Cahit YALÇIN İ.Ö.O.</i>	<i>6</i>	<i>4</i>	<i>2</i>			
<i>Selahattin Eyubi İ.Ö.O.</i>	<i>4</i>	<i>3</i>	<i>1</i>			
<i>Mareşal Fevzi ÇAKMAK İ.Ö.O.</i>	<i>13</i>	<i>12</i>	<i>1</i>			
<i>Maçka İ.Ö.O.</i>	<i>14</i>	<i>9</i>	<i>5</i>			
<i>Mecidiye İ.Ö.O.</i>	<i>14</i>	<i>11</i>	<i>3</i>			
<i>Hüseyin Avni KURŞUN İ.Ö.O.</i>	<i>15</i>	<i>13</i>	<i>2</i>			
<i>Süleyman Şah İ.Ö.O.</i>	<i>15</i>	<i>12</i>	<i>2</i>	<i>1</i>		
<i>Gülbağ Selim Sırrı Tarcan İ.Ö.O.</i>	<i>14</i>	<i>10</i>	<i>4</i>			
<i>Feriköy İ.Ö.O.</i>	<i>16</i>	<i>9</i>	<i>7</i>			
<i>Resneli Niyazi Bey İ.Ö.O.</i>	<i>12</i>	<i>8</i>	<i>3</i>	<i>1</i>		
TOPLAM	160	116	41	3	0	0

“Sınıfta uygulanan yönetim anlayışı yaratıcılığa fırsat vermelidir” ifadesine, öğretmenlerin % 72,50 si kesinlikle katılıyorum, % 25,63 ü katılıyorum ve % 1,88 i kesinlikle katılmıyorum şeklinde görüş bildirmişlerdir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu sınıfta uygulanan yönetim anlayışının yaratıcılığa fırsat verilmesi gerektiğini düşünmektedir. Bireysel farklılıkların yok edildiği, tek düze öğrencilerin yetiştiği bir sınıf ortamının oluşmaması için sınıf yönetiminin de eski yıllara göre daha farklı olması gerekecektir. Bu nedenle sınıfta uygulanan yönetim anlayışının öğrencilerin yaratıcılık gücünü engellemeyecek ve geliştirilmesine fırsat verecek şekilde olması gerekmektedir.

Tablo 26. Demokratik ve Adil Olma Görüşüyle İlgili Tablo (İfade 11)

<i>OKUL ADI</i>	<i>N</i>	<i>Kesinlikle</i>	<i>Katılıyorum</i>	<i>Kararsızım</i>	<i>Katılmıyorum</i>	<i>Kesinlikle</i>
<i>Uğur ERKEY İ.Ö.O.</i>	12	5	6	1		
<i>Şişli Mahmut Şevket Paşa İ.Ö.O.</i>	20	15	5			
<i>Sait ÇİFTÇİ İ.Ö.O.</i>	5	5				
<i>Hüseyin Cahit YALÇIN İ.Ö.O.</i>	6	4	2			
<i>Selahattin Eyubi İ.Ö.O.</i>	4	3	1			
<i>Mareşal Fevzi ÇAKMAK İ.Ö.O.</i>	13	12	1			
<i>Maçka İ.Ö.O.</i>	14	13	1			
<i>Mecidiye İ.Ö.O.</i>	14	11	3			
<i>Hüseyin Avni KURŞUN İ.Ö.O.</i>	15	13	2			
<i>Süleyman Şah İ.Ö.O.</i>	15	12	2	1		
<i>Gülbağ Selim Sırrı Tarcan İ.Ö.O.</i>	14	10	4			
<i>Feriköy İ.Ö.O.</i>	16	9	7			
<i>Resneli Niyazi Bey İ.Ö.O.</i>	12	8	3	1		
TOPLAM	160	120	37	3	0	0

“Sınıf yönetimi anlayışı demokratik ve adil olmalıdır” ifadesine öğretmenlerin % 75’i kesinlikle katılıyorum , %23,13’ü katılıyorum ve % 1,88’i kesinlikle katılmıyorum şeklinde görüş belirtmişlerdir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin büyük bir kısmı sınıf yönetimi anlayışının demokratik ve adil olması gerektiğini düşünmektedir. Sınıfta öğretmen ve öğrenci arasında karşılıklı güven ortamının oluşması, ancak öğretmenlerin otokratik baskı uygulamaması sonucunda oluşabilir. Kırıcı davranmak, güç gösterilerinde bulunmak, adil olmamak öğrencilerin davranışları üzerinde olumsuz etki göstermektedir. Öğretmenin öğrencilere not verme, görev paylaşırma ve öğrencilere karşı tutumu ile ilgili konularda adil davranmaması, öğrencilerin sınıfta uyumsuz davranmasına ve kişilik gelişimlerinin de olumsuz yönde etkilenmesine yol açmaktadır. Bu nedenle sınıf yöneticilerinin demokratik yönetim anlayışına sahip olması ve adil olması gerekmektedir

3.4.6. Sınıf Yöneticilerinin Kişilik Özellikleri

Tablo 27. Öğretmen Sabırlı Olmalı Görüşüyle İlgili Tablo (İfade 12.1)

<i>OKUL ADI</i>	<i>N</i>	<i>Kesinlikle</i>	<i>Katılıyorum</i>	<i>Kararsızım</i>	<i>Katılmıyorum</i>	<i>Kesinlikle</i>
<i>Uğur ERKEY İ.Ö.O.</i>	12	5	6	1		
<i>Şişli Mahmut Şevket Paşa İ.Ö.O.</i>	20	15	5			
<i>Sait ÇİFTÇİ İ.Ö.O.</i>	5	5				
<i>Hüseyin Cahit YALÇIN İ.Ö.O.</i>	6	4	2			
<i>Selahattin Eyubi İ.Ö.O.</i>	4	3	1			
<i>Mareşal Fevzi ÇAKMAK İ.Ö.O.</i>	13	12	1			
<i>Maçka İ.Ö.O.</i>	14	11	1		2	
<i>Mecidiye İ.Ö.O.</i>	14	11	3			
<i>Hüseyin Avni KURŞUN İ.Ö.O.</i>	15	13	2			
<i>Süleyman Şah İ.Ö.O.</i>	15	12	2	1		
<i>Gülbağ Selim Sırrı Tarcan İ.Ö.O.</i>	14	10	4			
<i>Feriköy İ.Ö.O.</i>	16	10	6			
<i>Resneli Niyazi Bey İ.Ö.O.</i>	12	8	3	1		
TOPLAM	160	119	36	3	2	0

Çalışmaya katılan öğretmenler “Sınıf yönetiminde öğretmen sabırlı olmalı” şeklindeki ifadeye % 74,38’i kesinlikle katılıyorum, %22,50’si katılıyorum, % 1,88’i kararsızım ve % 1,25’i kesinlikle katılmıyorum şeklinde görüş belirtmişlerdir. Öğretmenlerin çoğunluğu sınıf yönetiminde öğretmenin sabırlı olması gerektiğini ifade etmektedirler. Öğretmenler öğrencilerin, gelişim dönemlerine özgü psikolojik sorunların etkisi ile sergiledikleri tepkisel davranışları, anlayışla karşılayabilmelidir. Ayrıca öğrencilerine olumlu yönde geliştirecekleri konusunda iyimser beklentiye sahip olması sabır göstermesi iyi bir sınıf yöneticisinde olması gereken en önemli özelliklerden biridir.

Tablo 28. Öğretmenin Sevecen Olmalı Görüşüyle İlgili Tablo(İfade 12.2)

<i>OKUL ADI</i>	<i>N</i>	<i>Kesinlikle katılıyorum</i>	<i>Katılıyorum</i>	<i>Kararsızım</i>	<i>Katılmıyorum</i>	<i>Kesinlikle katılmıyorum</i>
<i>Uğur ERKEY İ.Ö.O.</i>	<i>12</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>1</i>		
<i>Şişli Mahmut Şevket Paşa İ.Ö.O.</i>	<i>20</i>	<i>15</i>	<i>5</i>			
<i>Sait ÇİFTÇİ İ.Ö.O.</i>	<i>5</i>	<i>5</i>				
<i>Hüseyin Cahit YALÇIN İ.Ö.O.</i>	<i>6</i>	<i>3</i>	<i>2</i>		<i>1</i>	
<i>Selahattin Eyubi İ.Ö.O.</i>	<i>4</i>	<i>3</i>	<i>1</i>			
<i>Mareşal Fevzi ÇAKMAK İ.Ö.O.</i>	<i>13</i>	<i>12</i>	<i>1</i>			
<i>Maçka İ.Ö.O.</i>	<i>14</i>	<i>9</i>	<i>5</i>			
<i>Mecidiye İ.Ö.O.</i>	<i>14</i>	<i>11</i>	<i>3</i>			
<i>Hüseyin Ayni KURŞUN İ.Ö.O.</i>	<i>15</i>	<i>13</i>	<i>2</i>			
<i>Süleyman Şah İ.Ö.O.</i>	<i>15</i>	<i>12</i>	<i>2</i>	<i>1</i>		
<i>Gulbağ Selim Sırrı Tarcan İ.Ö.O.</i>	<i>14</i>	<i>7</i>	<i>4</i>			<i>3</i>
<i>Feriköy İ.Ö.O.</i>	<i>16</i>	<i>10</i>	<i>6</i>			
<i>Resneli Niyazi Bey İ.Ö.O.</i>	<i>12</i>	<i>8</i>	<i>3</i>	<i>1</i>		
TOPLAM	160	113	40	3	1	3

“Sınıf yönetiminde öğretmen; sevecen olmalıdır.” ilgili ifadeye öğretmenlerin, % 70,63’ü kesinlikle katılıyorum, % 25’i katılıyorum, %1,88’i kararsızım, % 0,63’ü katılmıyorum ve % 1,88’i kesinlikle katılmıyorum şeklinde görüş bildirmişlerdir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğu sınıf yönetiminde öğretmenin sevecen olması gerektiğini düşünmektedirler. Öğretmenin sevecen olması öğretmen öğrenci ilişkisini güçlendirmesi açısından da çok önemlidir. İlköğretim çağındaki öğrenciler sevme ve sevilme duygularına çok önem verirler. Öğrencileri sevme ve onlarla ilgilenme, hem disiplin sorunlarını ortadan kaldırdığı gibi hem de öğrencilerin isteyerek okula gelmelerini sağlayacaktır. Öğrenciler öğretmenlerini sevdikleri zaman daha başarılı oldukları kaçınılmaz bir gerçektir.

Tablo 29. Öğretmen Tatlı Sert Olmalı Görüşüyle İlgili Tablo (İfade 12.3)

<i>OKUL ADI</i>	<i>N</i>	<i>Kesinlikle</i>	<i>Katılıyorum</i>	<i>Kararsızım</i>	<i>Katılmıyorum</i>	<i>Kesinlikle</i>
<i>Uğur ERKEY İ.Ö.O.</i>	12	5	6	1		
<i>Şişli Mahmut Şevket Paşa İ.Ö.O.</i>	20	15	5			
<i>Sait ÇİFTÇİ İ.Ö.O.</i>	5	5				
<i>Hüseyin Cahit YALÇIN İ.Ö.O.</i>	6	3	2		1	
<i>Selahattin Eyubi İ.Ö.O.</i>	4	3	1			
<i>Mareşal Fevzi ÇAKMAK İ.Ö.O.</i>	13	12	1			
<i>Maçka İ.Ö.O.</i>	14	6	5		3	
<i>Mecidiye İ.Ö.O.</i>	14	11	3			
<i>Hüseyin Avni KURŞUN İ.Ö.O.</i>	15	13	2			
<i>Süleyman Şah İ.Ö.O.</i>	15	12	3			
<i>Gulbağ SelimSırrı Tarcan İ.Ö.O.</i>	14	9	2			3
<i>Feriköy İ.Ö.O.</i>	16	9	7			
<i>Resneli Niyazi Bey İ.Ö.O.</i>	12	8	3	1		
TOPLAM	160	111	40	2	4	3

“Sınıf yönetiminde öğretmen tatlı sert olmalıdır.”ifadesine Öğretmenlerin, % 69,38 i kesinlikle katılıyorum, % 25,00’ı katılıyorum, % 1,25’i kararsızım, % 2,50’si katılmıyorum ve % 1,88’ i kesinlikle katılmıyorum şeklinde katılım görüş bildirmişlerdir. Çalışmaya katılan öğretmenlerin büyük bir kısmı sınıf yönetiminde öğretmenlerin tatlı sert olması gerektiği yönündeki görüşe katılmaktadır. Öğrencilerden bazıları öğretmenlerin yumuşak yüzünü kendi amaçlarını gerçekleştirmek için kullanma eğilimi içerisinde olabilirler. Öğretmenin bunun önüne geçebilmesi için yeri geldiği zaman öğrenciye karşı tatlı-sert bir kişilik sergileyebilmelidir.

Tablo 30. Pozitif Enerjiye Sahip Olma Görüşüyle İlgili Tablo (İfade 12.4)

<i>OKUL ADI</i>	<i>N</i>	<i>Kesinlikle</i>	<i>Katılıyorum</i>	<i>Kararsızım</i>	<i>Katılmıyorum</i>	<i>Kesinlikle</i>
<i>Uğur ERKEY İ.Ö.O.</i>	12	6	6			
<i>Şişli Mahmut Şevket Paşa İ.Ö.O.</i>	20	15	5			
<i>Sait ÇİFTÇİ İ.Ö.O.</i>	5	5				
<i>Hüseyin Cahit YALÇIN İ.Ö.O.</i>	6	3	2		1	
<i>Selahattin Eyubi İ.Ö.O.</i>	4	3	1			
<i>Mareşal Fevzi ÇAKMAK İ.Ö.O.</i>	13	12	1			
<i>Maçka İ.Ö.O.</i>	14	8	5		1	
<i>Mecidiye İ.Ö.O.</i>	14	11	3			
<i>Hüseyin Avni KURŞUN İ.Ö.O.</i>	15	11	3			1
<i>Süleyman Şah İ.Ö.O.</i>	15	12	3			
<i>Gulbağ SelimSırrı Tarcan İ.Ö.O.</i>	14	11	2			1
<i>Feriköy İ.Ö.O.</i>	16	11	5			
<i>Resneli Niyazi Bey İ.Ö.O.</i>	12	8	3	1		
TOPLAM	160	116	39	1	2	2

“Pozitif enerjiye sahip olmalıdır.” görüşüyle ilgili orana baktığımızda öğretmenlerin % 72,50’si kesinlikle katılıyorum, % 24,38’i katılıyorum, % 0,63’ü kararsızım, % 1,25’i katılmıyorum ve % 1,25’i kesinlikle katılmıyorum şeklinde görüş bildirmişlerdir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin önemli bir kısmı öğretmenlerin pozitif

enerjiye sahip olmaları görüşüne katılmaktadırlar. Sınıf iklimimin olumlu olması olumlu öğretmen-öğrenci ilişkisine bağlıdır. Pek çok araştırma öğrencilerin davranışlarının ve akademik başarılarının öğretmen- öğrenci ilişkisinden etkilendiğini göstermektedir. Öğretmenlerin pozitif beklentileri olduğunda öğrenciler daha iyi öğrenmektedirler. Ayrıca öğrenciler öğretmenlerinin davranışlarını taklit etme eğilimindedirler. Eğer öğretmen tutum ve davranışlarında hakaret ve sinirlilik v.b. olumsuz tepkiler gösterirse, öğrenciler de öğretmen gibi sinirli, uyumsuz hale gelip ve olumsuz davranışlar sergilemektedirler. Bu nedenle sınıf yöneticilerin her zaman pozitif enerjiye sahip olması etkili sınıf yönetimi açısından çok önemlidir.

Tablo 31. Yumuşak mizaçlı olma Görüşüyle İlgili Tablo (İfade 12.5)

<i>OKUL ADI</i>	<i>N</i>	<i>Kesinlikle</i>	<i>Katılıyorum</i>	<i>Kararsızım</i>	<i>Katılmıyorum</i>	<i>Kesinlikle</i>
<i>Uğur ERKEY İ.Ö.O.</i>	<i>12</i>	<i>6</i>	<i>6</i>			
<i>Şişli Mahmut Şevket Paşa İ.Ö.O.</i>	<i>20</i>	<i>5</i>	<i>10</i>	<i>5</i>		
<i>Sait ÇİFTÇİ İ.Ö.O.</i>	<i>5</i>	<i>5</i>				
<i>Hüseyin Cahit YALÇIN İ.Ö.O.</i>	<i>6</i>	<i>3</i>	<i>2</i>		<i>1</i>	
<i>Selahattin Eyubi İ.Ö.O.</i>	<i>4</i>	<i>3</i>	<i>1</i>			
<i>Mareşal Fevzi ÇAKMAK İ.Ö.O.</i>	<i>13</i>	<i>6</i>	<i>1</i>		<i>6</i>	
<i>Maçka İ.Ö.O.</i>	<i>14</i>	<i>4</i>	<i>7</i>	<i>2</i>	<i>1</i>	
<i>Mecidiye İ.Ö.O.</i>	<i>14</i>	<i>6</i>	<i>3</i>	<i>5</i>		
<i>Hüseyin Avni KURŞUN İ.Ö.O.</i>	<i>15</i>	<i>5</i>	<i>9</i>			<i>1</i>
<i>Süleyman Şah İ.Ö.O.</i>	<i>15</i>	<i>7</i>	<i>3</i>		<i>5</i>	
<i>Gulbağ Seilm Sırrı Tarcan İ.Ö.O.</i>	<i>14</i>	<i>6</i>	<i>2</i>			<i>6</i>
<i>Feriköy İ.Ö.O.</i>	<i>16</i>	<i>9</i>	<i>7</i>			
<i>Resneli Niyazi Bey İ.Ö.O.</i>	<i>12</i>	<i>7</i>	<i>3</i>	<i>1</i>		<i>1</i>
TOPLAM	160	72	54	13	13	8

“Yumuşak mizaçlı olmalıdır.” ifadesine öğretmenlerin % 45’i kesinlikle katılıyorum, % 33,75’i katılıyorum, % 8,13’ü kararsızım, % 8,13’ü katılmıyorum ve % 5’i kesinlikle katılmıyorum şeklinde görüş belirtmişlerdir. Öğretmenlerin büyük çoğunluğu sınıf içi yönetimde öğretmenlerin yumuşak mizaçlı olması yönündeki görüşe katılmaktadır. Fakat bu ifadeye katılım diğer ifadelerde ki kadar güçlü değildir. Bunu nedeni öğretmenler yumuşak mizaçlı tutum sergilediklerinde öğrencilere kendilerini otorite olarak kabul ettirememeye kaygısı duymalarından kaynaklanmaktadır. Bu sonuç öğretmenlerin bir kısmının otokratik öğretmen eğilimli olduklarını da göstermektedir.

Ayrıca öğretmenlerin bir kısmının öğrencilere karşı yumuşak mizaçlı oldukları zaman sınıfta disiplin oluşturma da zorlanacağı gibi kaygılar taşıdıkları da farklı bir sonuç olarak düşünülebilir.

3.4.7. Sınıf Yöneticisi ve Aile İşbirliği

Tablo 32. Aile ile İşbirliği Görüşüyle İlgili Tablo (İfade 13)

OKUL ADI	N	Kesinlikle			Kesinlikle	
		katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	katılmıyorum
Uğur ERKEY İ.Ö.O.	12	6	6			
Şişli Mahmut Şevket Paşa İ.Ö.O.	20	10	10			
Sait ÇİFTÇİ İ.Ö.O.	5	5				
Hüseyin Cahit YALÇIN İ.Ö.O.	6	2	2	1	1	
Selahattin Eyubi İ.Ö.O.	4	3	1			
Mareşal Fevzi ÇAKMAK İ.Ö.O.	13	12	1			
Maçka İ.Ö.O.	14	7	7			
Mecidiye İ.Ö.O.	14	11	3			
Hüseyin Avni KURŞUN İ.Ö.O.	15	5	9			1
Süleyman Şah İ.Ö.O.	15	12	3			
Gülbağ Selim SırrıTarcan İ.Ö.O.	14	12	2			
Feriköy İ.Ö.O.	16	10	6			
Resneli Niyazi Bey İ.Ö.O.	12	7	3	1		1
TOPLAM	160	102	53	2	1	2

“Etkili sınıf yönetimi için çocukların aileleriyle iletişim kurularak işbirliğiyle hareket edilmelidir” ifadesine katılım oranına baktığımızda öğretmenlerin, % 63,75’i kesinlikle katılıyorum, % 33,13’ü katılıyorum, % 1,25’i kararsızım, % 0,63’ü katılmıyorum ve % 1,25’i ise kesinlikle katılmıyorum şeklinde görüş belirtmişlerdir. Öğretmenlerin büyük bir kısmı etkili sınıf yönetimi için çocukların aileleriyle iletişim kurularak işbirliğiyle hareket edilmesi gerektiğini düşünmektedir. Öğrencilerin davranış ve tutumlarında aile göz önünde bulundurulması gereken önemli bir etkidir. Aile yapısı, çocuk sayısı, eğitim düzeyi, aile baskısı, ana baba beklentileri, öğrenci çabası üzerinde önemli bir güç oluşturmaktadır. Beklentinin çok yüksek veya düşük olması, olumsuz sonuçlar doğurabilmektedir. Anne babanın öğrenciden gurur duyduğunu göstermesi, onu başarıya isteklendirmektedir. Aileyle ilgili olarak öğretmen, aileyi tanımalı, öğrenciyle ilgili her konuda aileye rehberlik etmeli, aileyi yönlendirmeli ve sağlıklı bir iletişim kurmalıdır.

3.4.8. Sınıf Yönetimi Anlayışında Disiplin

Tablo 33. Disiplin kurallarına Uyulması Görüşüyle ilgili Tablo (İfade 14)

<i>OKUL ADI</i>	<i>N</i>	<i>Kesinlikle katılıyorum</i>	<i>Katılıyorum</i>	<i>Kararsızım</i>	<i>Katılmıyorum</i>	<i>Kesinlikle katılmıyorum</i>
<i>Uğur ERKEY İ.Ö.O.</i>	<i>12</i>	<i>6</i>	<i>6</i>			
<i>Şişli Mahmut Şevket Paşa İ.Ö.O.</i>	<i>20</i>	<i>10</i>	<i>10</i>			
<i>Sait ÇİFTÇİ İ.Ö.O.</i>	<i>5</i>	<i>5</i>				
<i>Hüseyin Cahit YALÇIN İ.Ö.O.</i>	<i>6</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	
<i>Selahattin Eyubi İ.Ö.O.</i>	<i>4</i>	<i>3</i>	<i>1</i>			
<i>Mareşal Fevzi ÇAKMAK İ.Ö.O.</i>	<i>13</i>	<i>12</i>	<i>1</i>			
<i>Maçka İ.Ö.O.</i>	<i>14</i>	<i>7</i>	<i>5</i>		<i>2</i>	
<i>Mecidiye İ.Ö.O.</i>	<i>14</i>	<i>11</i>	<i>3</i>			
<i>Hüseyin Avni KURŞUN İ.Ö.O.</i>	<i>15</i>	<i>5</i>	<i>8</i>	<i>1</i>		<i>1</i>
<i>Süleyman Şah İ.Ö.O.</i>	<i>15</i>	<i>12</i>	<i>3</i>			
<i>Gulbağ Selim Sırrı Tarcan İ.Ö.O.</i>	<i>14</i>	<i>12</i>	<i>2</i>			
<i>Feriköy İ.Ö.O.</i>	<i>16</i>	<i>10</i>	<i>6</i>			
<i>Resneli Niyazi Bey İ.Ö.O.</i>	<i>12</i>	<i>7</i>	<i>3</i>	<i>1</i>		<i>1</i>
TOPLAM	160	102	50	3	3	2

“Sınıf yönetimi anlayışında disiplin kurallarına uyulması eğitimin kalitesi açısından önemlidir.” ifadesine öğretmenlerin,% 63,75’i kesinlikle katılıyorum,% 31,25’i katılıyorum,% 1,88’i kararsızım, % 1,88’i katılmıyorum ve % 1,25’i kesinlikle katılmıyorum şeklinde belirtmişlerdir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğu sınıf yönetimi anlayışında disiplin kurallarına uyulmasının, eğitimin kalitesi açısından önemli olduğunu düşünmektedirler. Sınıf yönetiminde disiplin anlayışı, katı kuralların uygulanmasından çok bilgiye, sevgiye dayalı olmalıdır. Öğretmen sınıf içinde disiplini, bilgisiyle, öğrenciye sevgi göstermesiyle ve ona saygı duymasıyla kurmalıdır. Sınıftaki davranışlar karışık ve çözümü zor olabilir. Bu da davranışları sergileyen öğrencilerde oldukça fazla stres yaratabilir. Öğretmen, olumsuz davranışları sergileyen öğrencilerin davranışlarını düzeltmek için; olumlu disiplin stratejilerini uygulamalı, her öğrencinin davranışına ve gelişim düzeyine göre ayarlamalıdır. İyi bir disiplin, öğretmen-öğrenci arasında karşılıklı sevgi, saygı, güven havası yaratıldıktan ve birlikte çalışma isteği geliştirildikten sonra sağlanır.

Etkili disiplin ile öğretmen-öğrenci arasındaki ilişkinin kalitesi birbirinden ayrılmayacak kadar birbirine bağlıdır. Hizmet içi eğitim programlarında, öğretmenlerin psikolojik yaklaşımlarını temel alan sınıf yönetim programlarını okul düzeyinde hayata geçirmeleri desteklenebilir.

Tablo 34. Disiplinli ve Özgür Bir Atmosfer Görüşüyle İlgili Tablo (İfade 3)

<i>OKUL ADI</i>	<i>N</i>	<i>Kesinlikle katılıyorum</i>	<i>Katılıyorum</i>	<i>Kararsızım</i>	<i>Katılmıyorum</i>	<i>Kesinlikle katılmıyorum</i>
<i>Uğur ERKEY İ.Ö.O.</i>	<i>12</i>	<i>7</i>	<i>1</i>	<i>4</i>		
<i>Şişli Mahmut Şevket Paşa İ.Ö.O</i>	<i>20</i>	<i>10</i>	<i>10</i>			
<i>Sait ÇİFTÇİ İ.Ö.O.</i>	<i>5</i>	<i>5</i>				
<i>Hüseyin Cahit YALÇIN İ.Ö.O.</i>	<i>6</i>	<i>4</i>	<i>2</i>			
<i>Selahattin Eyubi İ.Ö.O.</i>	<i>4</i>	<i>3</i>	<i>1</i>			
<i>Mareşal Fevzi ÇAKMAK İ.Ö.O.</i>	<i>13</i>	<i>9</i>	<i>4</i>			
<i>Maçka İ.Ö.O.</i>	<i>14</i>	<i>8</i>	<i>6</i>			
<i>Mecidiye İ.Ö.O.</i>	<i>14</i>	<i>6</i>	<i>8</i>			
<i>Hüseyin Avni KURŞUN İ.Ö.O.</i>	<i>15</i>	<i>7</i>	<i>8</i>			
<i>Süleyman Şah İ.Ö.O.</i>	<i>15</i>	<i>9</i>	<i>3</i>		<i>2</i>	<i>1</i>
<i>Gülbağ Selim Sırrı Tarcan İ.Ö.O.</i>	<i>14</i>	<i>10</i>	<i>4</i>			
<i>Feriköy İ.Ö.O.</i>	<i>16</i>	<i>14</i>	<i>1</i>			<i>1</i>
<i>Resneli Niyazi Bey İ.Ö.O.</i>	<i>12</i>	<i>4</i>		<i>3</i>	<i>5</i>	
TOPLAM	160	96	48	7	7	2

Öğrencilerin baskı altında tutulduğu bir ortamda disiplin kuralları uygulandığı zaman, öğrencide kendi benliğine ilişkin olumsuz yargılar oluşur. Kendine güvensizlik ve düşüncelerini insanlara iletme konusunda çekingenlik davranışı gibi olumsuz davranışlar görülür. Bu nedenle sınıf yönetiminde disiplin uygulanırken özgür bir atmosferin olması öğrenci tutum ve davranışlarının olumlu olması açısından önemlidir. Eski disiplin anlayışı öğrencilerin baskı altında tutulduğu, davranışların kısıtlandığı bir özelliğe sahipti. Yeni disiplin anlayışı; öğrencilerin ilgi ve isteklerine yön verildiği, problem ve arzularına rehberlik edildiği, öğrencilerin benimsediği davranış normlarına ve özgür bir atmosferin sağlandığı özellikleri içermektedir. “Sınıf yönetiminde hem disiplinli hem özgür bir atmosfer olmalıdır.” şeklindeki ifadeye öğretmenlerin % 60’ı kesinlikle katılıyorum, %30’u katılıyorum, % 4,40’ı kararsızım, % 4,40’ı katılmıyorum ve % 1,3’ü kesinlikle katılmıyorum şeklinde ifade etmişlerdir.

Araştırmaya katılan öğretmenler, sınıf yönetiminde hem disiplinli hem özgür bir atmosfer olmalıdır şeklindeki görüşe büyük ölçüde katılmaktadır. Öğretmenlerin birçoğunun yeni disiplin anlayışını benimsedikleri sonucu ortaya çıkmaktadır.

3.4.9. Öğretmenlerin Demografik özelliklerine Göre Sınıf Yönetimi ile ilgili Tutumları

3.4.9.1. Cinsiyet

Tablo 35. Cinsiyet Grupları T Testi

Ölçek	Gruplar	N	X	ss	Sh	T testi		
						t	Sd	p
Cinsiyet	Erkek	61	35,95082	15,50315	1,984974	1,348183	158	0,179529
	Kadın	99	33,20202	10,28669	1,033851			

Araştırmaya katılan öğretmenlerin sınıf yönetimine ilişkin görüşlerinin cinsiyet düzeyinde farklılığının araştırılması için bağımsız grup t testi uygulanmıştır. Bağımsız grup t testi iki bağımsız grubun ölçek düzeyinde farklılaşıp farklılaşmadığının sınaması için kullanılmaktadır. Bağımsız grup test istatistiği $t=1,34$ ve olasılık değeri $p=0,17$ olarak hesaplanmıştır. Olasılık değeri p nin anlamlılık derecesi $0,05$ büyük olduğu görülmektedir.

Olasılık değerinin anlamlılık derecesinden büyük olması cinsiyet grupları arasında farklılık bulunmadığını ifade etmektedir. Öğretmenlerin cinsiyetlerinin farklılaşması sınıf yönetimi hakkındaki görüşlerini farklılaştırmamaktadır.

3.4.9.2. Yaş

Kruskal Wallis testi gruplanmış değişkenlerin grup sıra ortalamalarının sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin görüşlerinin farklılaşıp farklılaşmadığını test etmek için kullanılmaktadır. Kruskal Wallis testi non-parametrik bir testtir.

Tablo 36. Yaş Grupları Kruskal Wallis Testi

Puan	Gruplar	N	X _{ort.sır}	X ₂	Sd	p
Ölçek	21 - 30	29	90,15517	3,56471	4	0,468107
	31 - 40	77	80,33766			
	41 - 50	41	74,07317			
	51 - 60	11	86,90909			
	61+	2	43,25			
	Toplam	160				

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin yaş gruplarının sınıf yönetimi ölçek düzeyinde farklılık sınaması için Kruskal Wallis testi uygulanmıştır. Kruskal Wallis testi sıralı grupların belirli bir ölçek düzeyinde farklılığının sınanması için kullanılmaktadır. Yaş değişkeninin gruplu ve sıralı olması Kruskal Wallis testini uygulamaya elverişli olduğunu göstermektedir.

Kruskal Wallis test istatistiği $X_2 = 3,56$ ve olasılık değeri $p = 0,46$ olarak hesaplanmıştır. Olasılık değeri, anlamlılık derecesi $0,05$ ten büyük olduğu için yaş grupları arasında sınıf yönetimi ölçek düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı farklılığa rastlanmamaktadır. Sınıf öğretmenlerinin yaşlarının farklı olması sınıf yönetimi konusunda farklı düşüncelerine neden olmamaktadır.

3.4.9.3. Eğitim

Tablo 37. Eğitim Seviyeleri Kruskal Wallis Testi

Puan	Gruplar	N	Xort.sır	X_2	Sd	p
Ölçek	önlisans	19	65,78947	4,377876	4	0,357275
	yüksekokul	29	93,22414			
	lisans	98	80,16837			
	yükseklisans	11	78,90909			
	doktora	3	67,33333			
	Toplam	160				

Çalışmaya katılan bireylerin eğitim seviyeleri düzeyinde sınıf yönetimi hakkında görüş farklılığını belirlemek için Kruskal Wallis testinden faydalanılmıştır. Eğitim seviyesi gruplarının sıra ortalamaları arasında farklılık sınamasında hesaplanana test istatistiği $X_2=4,37$ ve olasılık değeri $p=0,35$ olarak hesaplanmıştır. Olasılık değerinin, anlamlılık derecesi $0,05$ büyük olması eğitim seviyesi sıralı grup ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmadığını ifade etmektedir.

3.4.9.4. Kıdem

Tablo 38. Kıdem Süresi Grupları Tek Yönlü Varyans Analizi

		<i>N, Xort ve ss değerleri</i>				<i>Anova Sonuçları</i>				
Puan	Grup	N	Xort	ss	Var.Ka	KT	Sd	KO	F	p
Ölçek	1 yıldan az	6	42,16667	34,52777	G.Arası	1687,99	4	421,9976	2,796716	0,028057
	1-5yıl	13	39,38462	19,65765	G.İçi	23388,01	155	150,8904		
	5-10yıl	49	36,83673	13,03257	Toplam	25076	159			
	10-15yıl	38	31,23684	6,411283						
	15 yıldan fazla	54	31,90741	7,668284						
	Toplam		160	34,25	12,55829					

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin kıdem süreleri grup ortalamaları arasında farklılık sınaması ve farklılık ispat edildiği durumda hangi grubun farklılığa sebep olduğunun araştırılması için tek yönlü varyans analizinden faydalanılmaktadır. Tek yönlü varyans analizi grup ortalamalarının birbirinden istatistiksel olarak farklılığını sınamaktadır. Tek yönlü varyans analizi F dağılımına uymaktadır. Tek yönlü varyans analizi test istatistiği $F=2,79$ ve olasılık değeri $p= 0,02$ olarak hesaplanmıştır. Olasılık değerinin, anlamlılık derecesi $0,05$ ten küçük olması mesleki kıdem grupları arasında istatistiksel olarak farklılık bulunduğunu ifade etmektedir. Sınıf öğretmenleri kıdem sürelerinin farklılaşması sınıf yönetimi hakkındaki görüşlerini farklılaştırmaktadır. Sınıf öğretmenlerinin kıdem sürelerinin farklılık sınaması aşamasında hangi kıdem süresi grubunun farklılığa neden olduğunu araştırmak için Levene varyans homojenlik sınaması ve fark sınaması testleri uygulanmaktadır.

Kıdem süresi değişkeni grupları için homojenlik testi farklılık sınaması testlerinin tercihinde kullanılacaktır.

Tablo 39. Kıdem Süresi Grupları Levene Varyans Homojenlik Testi

<i>Levene Test İstatistiği</i>	<i>Sd 1</i>	<i>Sd2</i>	<i>P</i>
6,56	4	155	,000

Levene homojenlik sınaması test istatistiği 6,56 ve olasılık değeri $p= ,000$ olarak hesaplanmıştır. Olasılık değerinin, anlamlılık derecesi $0,05$ ten küçük olduğu için kıdem süresi grup varyansları homojen dağılmamaktadır.

Kıdem süresi grup varyanslarının homojen olmaması nedeniyle fark sınamalarından Tamhane T2 testi uygulanacaktır.

Tablo 40. Kıdem Süresi Grupları Çoklu Karşılaştırma Tamhane T2 Testi

TAMHANE T2				
(I) meslekikıdem	(J) meslekikıdem	Ort. Farkı	Standart Hata	p
1 yıldan az	1-5yıl	2,78	6,06	0,65
	5-10yıl	5,33	5,31	0,32
	10-15yıl	<u>10,93*</u>	5,40	0,04
	15 yıldan fazla	10,26	5,29	0,05
1-5yıl	1 yıldan az	-2,78	6,06	0,65
	5-10yıl	2,55	3,83	0,51
	10-15yıl	<u>8,15*</u>	3,95	0,04
	15 yıldan fazla	7,48	3,79	0,05
5-10yıl	1 yıldan az	-5,33	5,31	0,32
	1-5yıl	-2,55	3,83	0,51
	10-15yıl	<u>5,60*</u>	2,66	0,04
	15 yıldan fazla	<u>4,93*</u>	2,42	0,04
10-15yıl	1 yıldan az	<u>-10,93*</u>	5,40	0,04
	1-5yıl	-8,15*	3,95	0,04
	5-10yıl	<u>-5,60*</u>	2,66	0,04
	15 yıldan fazla	-0,67	2,60	0,80
15 yıldan fazla	1 yıldan az	-10,26	5,29	0,05
	1-5yıl	-7,48	3,79	0,05
	5-10yıl	<u>-4,93*</u>	2,42	0,04
	10-15yıl	0,67	2,60	0,80

Tamhane T2 testinin sonuçları incelendiğinde 10-15 ve 15 yıldan fazla kıdem süresine sahip öğretmenlerin sınıf yönetimi hakkındaki görüşleri diğer kıdem süresine sahip öğretmenlerininkinde farklılık göstermektedir.

3.4.9.5. Hizmet Süresi

Tablo 41. En Son Bulunduğu Okuldaki Hizmet Süresi Tek Yönlü Varyans Analizi

Puan	Grup	<i>N, Xort ve ss değerleri</i>			<i>Anova Sonuçları</i>					
		N	Xort	ss	Var.Ka	KT	Sd	KO	F	p
Ölçek	1 yıldan az	29	34,89655	8,578815	G.Arası	1015,098	4	253,7744	1,634811	0,168218
	1-5yıl	61	36,88525	17,53577	G.İçi	24060,9	155	155,2316		
	5-10yıl	44	32,68182	7,350914	Toplam	25076	159			
	10-15yıl	17	29,82353	7,707426						
	15 yıldan fazla	9	30,33333	5,87367						
	Toplam	160	34,25	12,55829						

Araştırmaya katılan öğretmenlerin buldukları okuldaki hizmet süresi gruplarının ortalamalarının sınıf yönetimi ölçek düzeyinde farklılık sınaması için tek yönlü varyans analizi uygulanmıştır. Tek yönlü varyant analizi test istatistiği $F= 1,63$ olasılık değeri $p=0,16$ olarak hesaplanmıştır. Olasılık değerinin anlamlılık derecesi $0,05$ küçük olması sınıf yönetimi ölçek düzeyinde en hizmet edilen okuldaki kıdem süresi grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamaktadır.

Yapılan araştırmada ilköğretim de görev yapan sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin görüşleri araştırılmıştır. Sınıf öğretmenlerinin demografik özellikleri incelendiğinde araştırmaya katılan 160 öğretmenin 61'i erkek, 99'u kadındır. Öğretmenlerin medeni durumları ile ilgili frekanslar 116'sının evli ve 44'ünün bekâr olduğunu ifade etmektedir. Sınıf öğretmenlerinin yaş dağılımları farklılık göstermektedir. Yaş dağılımının daha anlaşılır olması için yaş değişkeni gruplandırılmıştır. Gruplu yaş değişkeninde öğretmenlerin yaş frekansları 31–40 ve 41–50 yaş grubunda yoğunlaşmaktadır.

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin ailedeki fert sayısının 3 ve 4 düzeyinde olduğu ifade edilmektedir. Öğretmenlerin birçoğunun ise 1 ve 2 çocuğa sahip olduğu görülmektedir.

Sınıf öğretmenlerinin eğitim düzeyi lisans eğitim seviyesine yoğunlaşmaktadır. Öğretmenlerin büyük bir kısmı 5–10 yıl ve 15 yıldan fazla kıdem sürelerine sahiptir.

En son buldukları okuldaki hizmet süreleri ise 1–5 yıl ve 5–10 yıl gruplarında yoğunlaşmaktadır.

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinden anket yoluyla veri toplanmıştır ve anket sorularının güvenilirliği güvenilirlik analizi ile test edilmiştir. Güvenilirlik analizi sonuçlarında anket sorularının güvenilir olduğu araştırmayı temsil gücüne sahip olduğu ve anket soruları arasında çelişki olmadığı ispat edilmiştir.

Sınıf yönetimi hakkındaki düşüncelerin cinsiyet düzeyinde farklılık sınaması bağımsız grup T testi ile incelenmiş ve sınıf yönetimi hakkındaki görüşlerin cinsiyetlere göre farklılaşmadığı ifade edilmiştir.

Araştırmaya katılan 6đretmenlerin sınıf y6netimi ile ilgili d6şüncelerinin yaş gruplarına g6re farklılık sınaması Kruskal Wallis testi ile sınanmıştır. Sınıf 6đretmenlerinin yaş farklılıkları sınıf y6netimi hakkındaki d6şüncelerini değiştirmemektedir.

6đretmenlerin sınıf y6netimi hakkındaki d6şüncelerinin eğitim seviyesi d6zeyinde farklılaşması Kruskal Wallis testi ile incelenmiştir. Sınıf 6đretmenlerinin eğitim seviyelerinin farklılaşması sınıf y6netimi hakkındaki d6şüncelerini farklılaştırmamaktadır.

Araştırmaya katılan 6đretmenlerin sınıf y6netimi hakkındaki g6r6şlerinin sahip oldukları kıdem seviyesi d6zeyinde farklılık sınaması i7in tek y6nl6 varyans analizi uygulanmıştır. Kıdem s6resi gruplarının sınıf y6netimi hakkındaki g6r6şleri farklılaşmaktadır. 6đretmenlerin kıdem s6releri değişimi sınıf y6netimi hakkındaki g6r6şlerini farklılaştırmıştır. Sınıf 6đretmenlerinden 10–15 yıl ve 15 yıldan fazla g6rev yapmış 6đretmenlerin sınıf y6netimi hakkındaki g6r6şleri diğer kıdem s6resine sahip 6đretmenlerinkinden farklılık g6stermektedir.

6đretmenlerin en son g6rev yaptıkları okuldaki hizmet s6releri sınıf y6netimi hakkındaki g6r6şlerini farklılaştırmamaktadır.

SONUÇ

Sınıf yönetimi, öğretim esnasında öğretmenin öğrencilerini belli bir takım kurallara ve kişisel eğitim anlayışına göre hedefe kısa ve disiplinli bir yolda sağlıklı bir şekilde götürmesi anlamını taşır. İlköğretim kurumlarında disiplin denince; öğrencinin okul hayatını ve öğretimle ilgili faaliyetlerini düzenlemek amacını güden önlemler anlaşılır. Bu önlemlerin bir kısmı emirlere ve dolayısıyla zora; bir kısmı da isteğe ve sevgiye dayanır. Bu ikisinden eğitimsel değeri olanlar, çocuğun isteğine dayananlardır. Bunlar öğrencinin ahlak ve karakter bakımından en iyi şekli almasına yardım eden bütün faaliyetlerin toplamından meydana gelir. Alınan bu önlemlerin amacı; öğrencinin okulda tabî hayat şartları içinde yaşamasını ve çalışmasını, disipline uyar bir vatandaş olarak karakteri olgun bir insan olmasını sağlamaya çalışmaktadır. Öğretmenin eğitim anlayışı, mesleki bilgi yeterliliği, şahsiyeti okuldaki disiplini sağlamada etkili olan unsurlardandır.

Öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin sınıf yönetimi konusunda yetersiz kalmaları öfkeye, patlamaya, umutsuzluğa, yıkıma, iş stresine, iş doyumsuzluğuna ve işten uzaklaşmaya neden olmaktadır.

İyi bir sınıf yönetimi elde etmenin etkenleri arasında; öğretmen davranışlarını, yeteneklerini ve iş tecrübelerini sayarken, sınıfın kendisinin durumu da düşünölmelidir.

Öğrencilerin hazır bulunuş durumları, öğrenci ailelerin eğitime olan istek ve destekleri, okulun bulunduğu yakın çevrenin eğitim ve okul hakkındaki düşönceleri de sınıf içi eğitim huzurunun yakalanmasında etkili olmaktadır.

Öğrencilerin akademik başarıları ile psikolojik gereksinimlerinin karşılanması arasında bir bağ vardır. Eğitimde kalite ve yüksek düzeyde öğretimin sağlanabilmesi için öğrencilerin sorunlarının ortadan kaldırılmaya çalışılması gerekmektedir. Sınıf yönetimi, sınıftaki uygulamaların tümüyle ilişkilidir. Bu uygulamaların hazırlayıcısı ve yönlendiricisi olarak öğretmen davranışları öğrenme hedeflerine ulaşmada önemli bir etkindir. Bu nedenle öğrenci ihtiyaçları çerçevesinde öğretmen gerektiğinde bir lider, gerektiğinde bir arkadaş olabilmelidir.

O nedenlerle öğretmenin sınıf yönetimi, sınıf içi iletişim ve psikoloji konularında iyi yetişmiş olması gerekir. Öğretmenin öğrenci sorunlarını çözerken onlara ceza vermek ve aşağılamak yerine onlarla iyi bir iletişim kurarak problem davranışın nedenini bulması ve bu nedeni ortadan kaldırmaya çalışması gerekmektedir. Eğer problem kaynağından çözülmüşse tekrar etme olasılığı azalacaktır. Önemli olan okullarda ve sınıflarda sağlıklı bireyler yetiştirmek ve öğretim amaçlarına ulaşmaktır. Bunun en iyi yolu ise, öğretmenlerin öğrenciler ile sağlıklı iletişim kurmaları ve sorunlarıyla ilgilenmeleridir.

Uygun bir ortam oluşturulduğunda, doğru program ve doğru yöntemlerle her insanın öğrenme isteğinin artacağı ve “bütün öğrencilerin öğrenebileceği” söylenebilir.

Sınıf yöneticilerinin disiplini bir düzeltme olarak görmeleri, eski disiplin anlayışından (baskıcı, cezaya dayanan vb.) vazgeçip öğrencilerin isteklerine yön veren, rehberliğe dayalı düzeltici disiplin anlayışını benimsemeleri çok önemlidir.

Öğretmenler etkili sınıf yönetimi için sınıfın fiziksel düzenlenmesini, öğrenmeyi artırıcı ve olumsuz davranışların engellenmesi yönünde yapmalıdır.

Öğrencilerin davranış ve tutumlarında aile değişkeni çok önemli bir etken olup, bu nedenle sınıf öğretmenlerinin aileyi her yönüyle iyi tanması, devamlı iletişim içinde olması, aileye rehberlik yapması etkili sınıf yönetimi için gereklidir.

Sınıf yönetiminde öğretmenlerin başarılı olabilmesi için, değişen toplumsal gelişmelere paralel, eğitimi etkileyen değişkenler de göz önünde bulundurularak, kendilerini mesleki yönden geliştirmeleri, bununla ilgili çıkan kaynak, yayın ve araştırmaları takip etmeleri önerilir. Bununla birlikte öğretmenlerin seminer dönemi için ayrılan zamanın bir kısmını sınıf yönetimi ile ilgili eksikliklerini belirleyip, kendi aralarında deneyim ve birikimlerini birbirlerine aktarmaları öğretmenlik mesleğinin en önemli gereğidir. Ayrıca okul yöneticilerinin de araştırma verilerini okullarındaki öğretmenlerin sınıf yönetimi davranışlarını kontrol etme ve yönetme anlamında kullanmaları önerilir.

KAYNAKÇA

Abacı, O., v.d., İlköğretim Sanat Eğitimi Kuramları ve Yöntemleri, Ankara, Görsel Sanatlar Eğitimi Derneği Yayınları, 2005

Açıkgöz, K.Ü., Etkili Öğrenme ve Öğretme, Kan Yılmaz Matbaası, İzmir, 1996

Akdoğan, N., “Liselerde Görev Yapan Öğretmenlerin Disiplin Konusundaki Tutumların ile İletişimlerinin Etkililiği Arasındaki İlişkiler”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler ve Enstitüsü, İstanbul, 1998,

Arslan, E., “Benlik Kavramı Ve Bireyin Yaşamındaki Etkileri”, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi, No:4, İstanbul, 1992,

Aydın M., Sınıf Yönetimi, Tekaç Eylül Yayıncılık, Ankara, 1998

Aytekin, H., Sınıf Yönetimi, Pegema Yayıncılık, Ankara, 2000

Uğuroğlu, Y., “Öğrenen Sınıfta Öğretmen-Öğrenci Davranışları”, Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, Sayı:15, 1998,

Balcı, A., Etkili Okul, Ereğ Ofset Matbaası, Ankara, 1994

Baloğlu, N., Etkili Sınıf Yönetimi, Baran Ofset, Ankara, 2000

Başar, H., Sınıf Yönetimi, Pegema Yayıncılık, Ankara, 1994

Başar, H., Sınıf Yönetimi, Pegema Yayıncılık, Ankara, 1997

Başaran, L.E., Eğitim Psikolojisi, Pan Yayıncılık, Ankara, 1998

Bilen. M., Plandan Uygulamaya Öğretim, Takav Matbaacılık, Ankara, 1999

Bingöl, D., İşyeri Disiplini Ve Çalışma Barışı, Karizma Yayınları, İstanbul, 1990

Bursalıoğlu, Z., Okul Yönetiminde Yeni Yapı Ve Davranış, Pegema Yayıncılık, Ankara, 1994

Büyükkaragöz, S., Genel Öğretim Metotları, Atlas Kitabevi, Konya, 1994

Büyükkaragöz, S., Yüksek Öğretim Programları ve Demokratik Tutumlar, Türk Demokrasi Vakfı Yayınları, Ankara, 1995.

Cafoğlu, Z., “Sınıf Yönetimi”, Eğitim Dergisi, Cilt: 1, Sayı: 152-160,1992

Can, H., Organizasyon ve Yönetim, Adım Yayıncılık, Ankara, 1991

Çelik, V., Sınıf Yönetimi, Anı Yayıncılık, Ankara, 2003

Demirci, S., Yöneticilerde Karar Verme Eğitimi, Değişim Dinamikleri Yayınları, İstanbul, 1998

Erden, M., Öğretmenlik Mesleğine Giriş, Pegema Yayıncılık, İstanbul, 1998

Erden M., Sınıf Yönetimi, Epsilon Yayıncılık, İstanbul, 2005

Erdoğan, İ., Sınıf Yönetimi, İstanbul, Sistem Yayıncılık, 2000

Erdoğan, İ., Karşılaştırmalı Eğitim: Çağdaş Eğitim Sistemleri, Sistem Yayıncılık, İstanbul, 2003

Erdoğan İ., Sınıf Yönetimi, Sistem Yayıncılık, 9.Basım, 2005

Eren, E., Yönetim ve Organizasyon, Beta Yayınevi, İstanbul, 1998

Gordon, T., Etkili Öğretmenlik Eğitimi, (Çev: Emel Aksay ve Birsen Özkan), YA-PA Yayınları, İstanbul, 1993

Gözübüyük, A. Ş., Türkiye'nin Yönetim Yapısı, Turhan Kitapevi, Ankara, 2001

Gürsel M., vd., Sınıf Yönetimi, Eğitim Yayınevi, İstanbul, 2004

Hesapçıoğlu, M., Genel Öğretim Metodları, Beta Yayıncılık, Ankara., 1988

İlgar, L., Eğitim Yönetimi, Okul Yönetimi, Sınıf Yönetimi, Beta Yayıncılık, İstanbul, 1996

Koçel, T., İşletme Yöneticiliği, Beta Yayınları, İstanbul, 1985

Okday, A., Orta Dereceli Okullarda Verilen Disiplin Cezaları Üzerine Bir Karşılaştırma, İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul, 1976

Okday A., "Sınıf Öğretmeni Adaylarının Psikolojik İhtiyaçları ile Öğretmenlik Tutumları Arasındaki İlişki" Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1993,

Özsoy, Y., Özyürek M., Eripek, S., Özel Eğitime Giriş, Karatepe Yayınları, Ankara, 1996

Özyürek, M., Sınıfta Davranış Yönetimi, Karatepe Yayınları, Ankara, 1997

Sönmez, V., Program Geliştirmede Öğretmen El Kitabı, Adım Yayınları, Ankara, 1994

Tezcan, M., Eğitim Sosyolojisi, Bilim Yayınları, Ankara, 1988

Ünal S., Ada, S., Sınıf Yönetimi, Beta Yayıncılık, İstanbul, 2000

Varış, F., Eğitim Bilimine Giriş, A.Ü. Eğitim Fakültesi Yayınları, Ankara, 1978

Varış, F., vd., Eğitim Bilimlerinde Çağdaş Gelişmeler, A.Ü. Açık Öğretim Fak. Yayınları, Eskişehir, 1993

Yalçın, S., Personel Yönetimi, Beta Yayıncılık, İstanbul, 1991

Yıldızlar, M., "Sınıf Düzeninin Öğrenci Başarısına Etkisi", Çağdaş Eğitim, Cilt:20, Sayı:213, Ankara, 1995

"Uluslararası Hukukta Çocuğun Haklarının ve Güvenliğinin Korunması", Milli Eğitim Dergisi, Sayı: 151, Ankara, 2000

EKLER

Ek 1. Anket formu

SAYIN ÖĞRETMENLER

Bu anket İlköğretimde görev yapan sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin görüşlerini araştırmak amacıyla hazırlanmıştır.

Anketten elde edilen veriler toplu olarak değerlendirilecek ve sadece çalışmanın amacına uygun olarak kullanılacaktır. Bu nedenle ankete isminizi yazmanıza gerek yoktur. Ankete içtenlikle vereceğiniz cevaplar araştırmanın amacına ulaşmasına katkı sağlayacaktır.

İlgi ve katkılarınız için teşekkür eder, saygılar sunarım.

Emine DENKDEMİR
Beykent Üniversitesi
Yüksek Lisans Öğrencisi

1. Cinsiyetiniz?

Erkek () Kadın ()

2. Medeni Durumunuz?

Evli () Bekar () Dul ()

3. Yaşınız?.....

4. Ailedeki fert sayısı?.....

5. Ailedeki çocuk sayısı?.....

6. Mezuniyet durumunuz?

Önlisans () Yüksek Lisans ()
Yüksekokul () Doktora ()
Lisans ()

7. Meslekteki kıdem süreniz?

1 Yıldan Az () 10-15 Yıl ()
1-5 Yıl () 15 yıldan fazla ()
5-10 Yıl ()

8. Bulunduğu okuldaki hizmet süresi

1 Yıldan Az () 10-15 Yıl ()
1-5 Yıl () 15 yıldan fazla () 5-10 Yıl ()

İlköğretimde sınıf yönetimi ile ilgili olarak aşağıdaki görüşlere katılıp katılmadığınızı belirtiniz.

- 1- Kesinlikle katılıyorum
- 2- Katılıyorum
- 3- Kararsızım
- 4- Katılmıyorum
- 5- Kesinlikle Katılmıyorum

		1	2	3	4	5
1	Sınıf yönetiminde sınıf öğretmenin iletişim özelliklerinden;					
	1.1. Düzgün konuşma etkilidir.					
	1.2. İkna etme etkilidir					
	1.3. Konuya dikkat çekme etkilidir.					
	1.4. Konunun paylaşımı etkilidir.					
2	Sınıf yönetiminde demokratik sınıf öğretmenleri;					
	2.1. Öğrencileri Sınıf içi karara katılmaya teşvik eder.					
	2.2. Sınıf kurallarını öğrencilerle belirlemeye özen gösterir.					
	2.3. Kendi konumunu öğrenci ile eşit tutar.					
3	Sınıf yönetiminde hem disiplinli hem özgür bir atmosfer olmalıdır.					
4	Sınıf yönetiminde verilen eğitim duruma göre değişebilir/değişken olmalıdır.					
5	Sınıf yönetiminde verilen eğitim çocuğun seviyesine inmelidir.					
6	Sınıf yönetiminde verilen eğitim öğrenci merkezli olmalıdır					
7	Sınıf yönetiminde fiziksel mekan öğrenciye göre düzenlenmelidir					
8	Sınıf yönetiminde özgür bir eğitim ortam olmalıdır.					
9	Sınıfta uygulanan yönetim anlayışı öğrencilerin özgüvenlerini geliştirmeye yönelik olmalıdır.					
10	Sınıfta uygulanan yönetim anlayışı yaratıcılığa fırsat vermelidir.					
11	Sınıf yönetimi anlayışı demokratik ve adil olmalıdır.					
12	Sınıf yönetiminde öğretmen;					
	12.1. Sabırlı olmalıdır.					
	12.2. Sevecen olmalıdır.					
	12.3. Tatlı sert olmalıdır.					
	12.4. Pozitif enerjiye sahip olmalıdır.					
	12.5. Yumuşak mizaçlı olmalıdır.					
13	Etkili sınıf yönetimi için çocukların aileleriyle iletişim kurularak işbirliğiyle hareket edilmelidir.					
14	Sınıf yönetimi anlayışında disiplin kurallarına uyulması eğitimin kalitesi açısından önemlidir					

ÖZGEÇMİŞ

15 Aralık 1978 tarihli İskenderun doğumluyum. İlk, Ortaokulu Kütahya'da ve Liseyi Mersin'de tamamladıktan sonra, 1996 yılında İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Biyoloji Öğretmenliği Bölümüne kaydoldum. Bu bölümden 2000 yılında mezun olduktan sonra aynı yıl sınıf öğretmenliği kadrosuyla İstanbul'da göreve başladım. 2005 yılında da Beykent Üniversitesi, İşletme Yönetimi Anabilim Dalı, Eğitim Yönetimi Denetimi Bilim Dalında yüksek lisans eğitimime başladım. İstanbul'un çeşitli ilçelerin de sınıf öğretmeni olarak çalıştıktan sonra 2007 yılında branşım olan biyoloji öğretmenliği görevine atandım.

Özel ilgi alanlarım, Eğitim Yönetimi, Sınıf Yönetimi ve Etkili İletişim yöntemleridir.

Emine Denkdemir